

**Instytut Ceramiki
i Materiałów
Budowlanych**

02-676 Warszawa
ul. Postępu 9

www.icimb.pl
info@icimb.pl

Rachunek Bankowy Bank PEKAO S.A. 60 1240 3103 1111 0000 3483 0602

JEDNOSTKA NOTYFIKOWANA UNII EUROPEJSKIEJ NR 1487

**ODDZIAŁ INŻYNIERII PROCESOWEJ
MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH w OPOLU**

45-641 Opole, ul. Oświęcimska 21

Centrala: 77 456 32 01-06
Dyrektor: 77 456 22 07
Faks: 77 456 26 61

info_opole@icimb.pl

Zakład Inżynierii Procesowej i Środowiska

SYMBOL PRACY: **4J004S12**

TYTUŁ PRACY: **Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska Powiatu
Głubczyckiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019
wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.**

KIEROWNIK TEMATU: mgr inż. KATARZYNA KIPRIAN

AUTORZY PRACY: dr inż. GRZEGORZ SIEMIĄTKOWSKI
mgr inż. PRZEMYSŁAW ŁACH

KIEROWNIK:

ZATWIERDZAM:

.....

.....

Opole – lipiec – 2012 r.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.....	4
1.1. Podstawy prawne, metodyka opracowania	4
2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE	6
2.1. Polityka ekologiczna państwa	6
2.2. Program ochrony środowiska województwa opolskiego.....	8
3. REALIZACJA POLITYKI EKOLOGICZNEJ POWIATU GŁUBCZYCKIEGO	9
4. CHARAKTERYSTYKA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO	12
4.1. Warunki klimatyczne	14
4.2. Wody powierzchniowe i podziemne	14
4.3. Analiza zagospodarowania przestrzennego powiatu.....	15
4.3.1. Struktura zagospodarowania przestrzennego.....	15
4.3.2. Formy użytkowania terenów	16
4.3.3. Transport.....	17
4.4. Demografia	18
4.5. Dominujące sektory gospodarcze	19
5. ŚRODOWISKO A ZDROWIE – DALSZA POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO.....	23
5.1. Identyfikacja środowiskowych zagrożeń zdrowia, zahamowanie ich narastania oraz minimalizacja powodowanych przez nie skutków	23
5.1.1. Cel średniookresowy do 2019 r.....	24
5.2. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód podziemnych i powierzchniowych	24
5.2.1. Cel średniookresowy do 2019 r.....	38
5.3. Zanieczyszczenie powietrza.....	42
5.3.1. Cel średniookresowy do 2019 roku	48
5.4. Gospodarka odpadami	51
5.5. Oddziaływanie hałasu.....	54
5.5.1. Cel średniookresowy do 2019.....	63
5.6. Oddziaływanie pól elektromagnetycznych	64
5.6.1. Cel średniookresowy do 2019 r.	66
5.7. Poważne awarie.....	67
5.7.1. Cel średniookresowy do 2019 r.	68
6. WZMOCNIENIE SYSTEMU ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM ORAZ PODNIESIENIE ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ SPOŁECZEŃSTWA	69
6.1. Zarządzanie środowiskowe	69
6.1.1. Cel średniookresowy do 2019 r.....	69
6.2. Odpowiedzialność za szkody w środowisku	70
6.2.1. Cel średniookresowy do 2019 r.....	71
6.3. Edukacja ekologiczna społeczeństwa	71
6.3.1. Cel średniookresowy do 2019 r.....	72
7. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I RACJONALNE UŻYTKOWANIE ZASOBÓW PRZYRODY.....	74

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

7.1. Ochrona przyrody i krajobrazu	74
7.1.1. Pierwszy cel średniookresowy do 2019 r.....	80
7.1.2. Drugi cel średniookresowy do 2019 r.....	82
7.2. Ochrona powierzchni ziemi	83
7.2.1. Cel średniookresowy do 2019 r.....	85
7.3. Ochrona zasobów kopalin	86
7.3.1. Cel średniookresowy do 2019 r.....	87
8. ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE SUROWCÓW, MATERIAŁÓW, WODY I ENERGII.....	89
8.1. Materiałochłonność, wodochłonność, energochłonność i odpadowość.....	89
8.1.1 Analiza stanu istniejącego	89
8.1.2. Pierwszy cel średniookresowy do 2019 r.....	95
8.1.3. Drugi cel średniookresowy do 2019 r.....	96
8.2. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	96
8.2.1 Analiza stanu istniejącego	96
8.2.2 Analiza potencjału Odnawialnych Źródeł Energii	99
8.2.3. Cel średniookresowy do 2019 r.....	101
8.3. Kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią.....	102
8.3.1. Cel średniookresowy do 2019 r.....	103
9. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA PROGRAMU NA ŚRODOWISKO.....	105
10. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ NA LATA 2012 – 2015.....	111
11. ZARZĄDZANIE POWIATOWYM PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA	117
11.1 Narzędzia i instrumenty realizacji programu	117
11.1.1. Instrumenty prawne	117
11.1.2. Instrumenty ekonomiczno-finansowe	118
11.1.3. Instrumenty karne i administracyjne	119
11.1.4. Instrumenty społeczno-edukacyjne i informacyjne	120
11.1.5. Instrumenty organizacyjno-planistyczne.....	121
11.2 Struktura zarządzania programem.....	121
11.3 Sprawozdawczość z realizacji programu.....	124
11.4 Monitorowanie i ocena realizacji Programu	124
11.4.1. Monitoring środowiska.....	125
11.4.2. Zakres monitoringu i wskaźniki wdrażania Programu	125
12. ASPEKTY FINANSOWE REALIZACJI PROGRAMU	131
13. LITERATURA.....	134

1. WSTĘP

1.1. Podstawy prawne, metodyka opracowania

Podstawą prawną niniejszego opracowania jest art. 17 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008r. nr 25, poz. 150 z późn. zm.), który zobowiązuje organ wykonawczy powiatu do sporządzenia powiatowego programu ochrony środowiska.

Ustawa - Prawo ochrony środowiska ustala wymagania co do zawartości programu ochrony środowiska. Zgodnie z art. 14 tej ustawy, program ochrony środowiska określa w szczególności:

- cele ekologiczne,
- priorytety ekologiczne,
- rodzaj i harmonogram działań proekologicznych,
- środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.

Program ochrony środowiska, spójny z polityką ekologiczną państwa, powinien być sporządzany co 4 lata. Co 2 lata tworzony jest raport z wykonania programu.

Szczegółowe informacje na temat sporządzania programów ochrony środowiska znajdują się w dokumencie: „Wytyczne sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym” wydanym w grudniu 2002 r. przez Ministerstwo Środowiska. Aktualizacja programu ochrony środowiska powiatu głubczyckiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą do 2019 roku nawiązuje do struktury określonej w „Wytycznych...” i opisuje takie punkty jak:

- racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych,
- poprawa jakości środowiska,
- narzędzia i instrumenty realizacji programu,
- harmonogram realizacji i nakłady na realizację programu,
- kontrola realizacji programu.

Powiatowy program powinien składać się z następujących części:

- zadań własnych powiatu (pod zadaniami własnymi należy rozumieć te przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji powiatu),
- zadań koordynowanych (pod zadaniami koordynowanymi należy rozumieć pozostałe zadania związane z ochroną środowiska i racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych, które są finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla wojewódzkiego i centralnego, bądź instytucji działających na terenie powiatu, ale podległych bezpośrednio organom wojewódzkim, bądź centralnym),

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

- szczegółowych wytycznych do sporządzania programów gminnych, które muszą zostać w pełni wprowadzone do programu powiatowego.

Niniejsza „Aktualizacja...” powstała ze względu na zmiany w prawodawstwie polskim i unijnym. Zaktualizowana została także polityka ekologiczna państwa. Dodatkowo zmiany zasze w środowisku oraz nowe podejście do wielu problemów środowiskowych spowodowały, że poprzednie opracowanie przestało być aktualne.

Informacje do tworzenia aktualizacji pochodziły z wielu źródeł:

- Starostwa Powiatowego,
- opracowań i raportów: Ministerstwa Ochrony Środowiska, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Głównego Urzędu Statystycznego,
- literatury fachowej,
- danych zebranych przez autorów.

2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE

Główne uwarunkowania zewnętrzne dla powiatu głubczyckiego w zakresie ochrony środowiska wynikają z polityki ekologicznej państwa oraz programu ochrony środowiska województwa opolskiego.

2.1. Polityka ekologiczna państwa

Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych, które prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom. Rzeczypospolita zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju, która jest główną zasadą polityki ekologicznej państwa. Zrównoważony rozwój jest to takie prowadzenie polityki i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe, nie doznające uszczerbku, możliwości korzystania z nich zarówno przez obecne jak i przyszłe pokolenia, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości funkcjonowania procesów przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej na poziomie krajobrazowym, ekosystemowym, gatunkowym i genowym.

„Polityka ekologiczna państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016” jest drugim tego typu dokumentem wymaganym ustawą – Prawo ochrony środowiska. Planowane działania na rzecz ochrony środowiska w Polsce są spójne z priorytetami Unii Europejskiej oraz celami 6. Wspólnotowego programu działań w zakresie środowiska naturalnego. Do najważniejszych wyzwań zaliczono:

- działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju,
- przystosowanie do zmian klimatu,
- ochrona różnorodności biologicznej.

W polityce ekologicznej państwa określono szereg celów, są to:

1) w zakresie działań systemowych:

- doprowadzenie do sytuacji, w której projekty dokumentów strategicznych wszystkich sektorów gospodarki będą, zgodnie z obowiązującym w tym zakresie prawem, poddawane procedurze oceny oddziaływania na środowisko i wyniki tej oceny będą uwzględniane w ostatecznych wersjach tych dokumentów,
- uruchomienie takich mechanizmów prawnych, ekonomicznych i edukacyjnych, które prowadziłyby do rozwoju proekologicznej produkcji towarów oraz do świadomych postaw konsumenckich zgodnie z zasadą rozwoju zrównoważonego. Działania te powinny objąć pełną internalizację kosztów zewnętrznych związanych z presją na środowisko,

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

- jak najszersze przystępowanie do systemu EMAS, rozpowszechnienie wiedzy wśród społeczeństwa o tym systemie i tworzenie korzyści ekonomicznych dla firm i instytucji będących w systemie,
- podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”, prowadzącą do:
 - proekologicznych zachowań konsumenckich,
 - prośrodowiskowych nawyków i pobudzenia odpowiedzialności za stan środowiska,
 - organizowania akcji lokalnych służących ochronie środowiska,
 - uczestniczenia w procedurach prawnych i kontrolnych dotyczących ochrony środowiska,
- zwiększenie roli polskich placówek badawczych we wdrażaniu ekoinnowacji w przemyśle oraz w produkcji wyrobów przyjaznych dla środowiska oraz doprowadzenie do zadowalającego stanu systemu monitoringu środowiska,
- stworzenie systemu prewencyjnego, mającego na celu zapobieganie szkodom w środowisku i sygnalizującego możliwość wystąpienia szkody,
- przywrócenie właściwej roli planowania przestrzennego na obszarze całego kraju, w szczególności dotyczy to miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które powinny być podstawą lokalizacji nowych inwestycji.

2) w zakresie ochrony zasobów naturalnych:

- zachowanie bogatej różnorodności biologicznej,
- racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego,
- racjonalne gospodarowanie zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę narodową od deficytów wody i zabezpieczyć przed skutkami powodzi oraz zwiększenie samofinansowania gospodarki wodnej,
- rozpowszechnienie dobrych praktyk rolnych i leśnych,
- przeciwdziałanie degradacji terenów,
- zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych,
- racjonalne zaopatrzenie ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wodę z zasobów podziemnych oraz otoczenia ich ochroną przed ilościową i jakościową degradacją.

3) w zakresie poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego:

- poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia oraz skuteczny nadzór nad wszystkimi w kraju instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami awarii przemysłowych powodujących zanieczyszczenie środowiska,

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

- ograniczenie emisji z dużych źródeł energii, o mocy powyżej 50 MW_e; dla 2012 roku limity wynoszą: SO₂ - 358 tys. ton, NO_x – 239 tys. ton,
- całkowita eliminacja emisji substancji niszczących warstwę ozonową przez wycofanie ich z obrotu i stosowania na terytorium Polski,
- utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, w tym również zachowanie i przywrócenie ciągłości ekologicznej cieków,
- zwiększenie odzysku energii z odpadów komunalnych w sposób bezpieczny dla środowiska,
- zamknięcie wszystkich składowisk, które nie spełniają standardów UE i ich rekultywacja,
- sporządzenie spisu zamkniętych oraz opuszczonych składowisk odpadów wydobywczych, wraz z identyfikacją obiektów wpływających znacząco na środowisko,
- eliminacja kierowania na składowiska zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów,
- pełne zorganizowanie krajowego systemu zbierania wraków samochodów i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- takie zorganizowanie systemu preselekcji sortowania i odzysku odpadów komunalnych, aby na składowiska nie trafiało ich więcej niż 50% w stosunku do odpadów wytworzonych w gospodarstwach domowych.

2.2. Program ochrony środowiska województwa opolskiego

Podstawą opracowania celów strategicznych zawartych w „Programie ochrony środowiska dla województwa opolskiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą do roku 2019” była „Polityka ekologiczna państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016., oraz na szczeblu regionalnym dokumenty o znaczeniu strategicznym. Brano także pod uwagę specyfikę środowiska województwa opolskiego.

W programie „Ochrona...” określono następujące wojewódzkie priorytety ochrony środowiska:

- ochrona wód przed zanieczyszczeniami i nadmierną eksploatacją oraz zabezpieczenie środowiska przed zagrożeniami związanymi z wodą (powódź, susza),
- zapobieganie powstawaniu odpadów oraz zwiększenie gospodarczego wykorzystania odpadów wytworzonych, a także stworzenie systemowych rozwiązań w zakresie zagospodarowania odpadów,
- proekologiczne rozwiązania systemu transportu,
- zmniejszenie negatywnego oddziaływania hałasu na człowieka i środowisko;
- ochrona i zrównoważony rozwój lasów,
- prowadzenie działań rekultywacyjnych i rewitalizacyjnych na obszarach zdegradowanych.

3. REALIZACJA POLITYKI EKOLOGICZNEJ POWIATU GŁUBCZYCKIEGO

„Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska Powiatu Głubczyckiego na lata 2008-2011z perspektywą na lata 2012-2015” została przyjęta uchwałą Nr XXXI/245/2009 Rady Powiatu w Głubczycach z dnia 27 lutego 2009 r. w sprawie przyjęcia „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska Powiatu Głubczyckiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015. Nie wszystkie zakładane w „Aktualizacji...” cele udało się zrealizować. Nacisk położono na realizację zadań związanych z gospodarką wodno-ściekową oraz ochroną powietrza atmosferycznego. Ważne były także zagadnienia edukacji ekologicznej, które pozwalają kształtować właściwe postawy w społeczeństwie. Dodatkowo zwiększenie świadomości ekologicznej, zwłaszcza wśród młodzieży, pozwala zapobiegać zanieczyszczeniu środowiska w przyszłości. Szczegółowy wykaz działań zrealizowanych i niezrealizowanych przedstawia „Raport z wykonania programu ochrony środowiska dla powiatu głubczyckiego za lata 2010-2011”. Wybrane cele, które udało się zrealizować:

1) Gospodarka wodno-ściekowa

W 2010 i 2011 roku wykonano szereg prac w celu renowacji czy konserwacji rowów w ciągu dróg. Prace te wykonano m.in. w miejscowościach: Sułków, Dzierżysław, Lubotyń, Kietrz, Pomorzowiczki. Prowadzono także działania związane z budową kanalizacji sanitarnej. Oddano do użytku sieć kanalizacyjną w miejscowości Włodzienin-Kolonia. W 2011 roku na terenie Miasta i Gminy Baborów wybudowano 1,3 km sieci kanalizacyjnej za łączną kwotę 906979,72 zł. Z kolei w gminie Głubczyce w 2010 i 2011 roku zrealizowano budowę 25,3 km sieci kanalizacyjnej na łączną kwotę 7600 tys. zł.

2) Ochrona powietrza atmosferycznego

W powiecie prowadzono działania mające za zadanie zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie ochrony powietrza. Działania te polegały między innymi na prowadzeniu konkursów ekologicznych. Na terenie powiatu prowadzony jest przez WIOŚ monitoring jakości powietrza (w 5 punktach). Wyniki monitoringu umieszczone są na stronie internetowej WIOŚ. Powiat, Gminy, Zarządy dróg w latach 2010-2011 przeprowadziły szereg zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych na drogach Powiatu Głubczyckiego. W powiecie za drogi odpowiedzialny jest Wydział Drogownictwa, który zrealizował następujące zadania inwestycyjne:

- 2010 r.

- remont cząstkowy masą na gorąco dróg powiatowych w ilości 3 600 m² na kwotę 920 570 zł, uzupełnianie ubytków grysem i emulsją na kwotę 144 771 zł,

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

- remont krawędzi nawierzchni i poboczy o powierzchni 3 500 m² od miejscowości Włodzienin,
 - przebudowa odcinka drogi przy ul. Dworcowej w Głubczycach na powierzchni 2330 mb,
- 2011 r.
- remont nawierzchni – utwardzenie 1200 m² w m. Ściborzyce Wielkie na kwotę 62 123,38 zł,
 - remont 17 725 m² nawierzchni dróg poprzez ułożenie dywaników z maty bitumicznej na kwotę 724 265,24 zł,
 - remont cząstkowy grysami i emulsją dróg na kwotę 298900 zł,
 - konserwacja – łatanie mieszanką mineralno-asfaltową – 11 468 zł,
 - przebudowa 568 mb odcinka ul. Głubczyckiej w m. Baborów – 649 816,87 zł,
 - remont 7 898 m² nawierzchni dróg w m. Pomorzowice, Baborów i Dzbańce – 522 555,12 zł.

W 2010 r. na terenie Powiatu Głubczyckiego przeprowadzono termomodernizację budynku warsztatu - w ramach zadania : Poprawa warunków kształcenia praktycznego poprzez unowocześnienie i modernizację Warsztatów Szkolnych przy Zespole Szkół Mechanicznych w Głubczycach- Finansowanie RPOWO 2007-2013 : 2 178 337,20 zł.- dofinansowanie z budżetu Powiatu : 314 302,44 zł.

W tym samym roku w gminie Głubczyce dokonano modernizacji kotłowni w Szkole Podstawowej nr 1. W 2011 roku termomodernizacji poddano szkoły (Publiczna Szkoła Podstawowa, Zespół Szkół) w Kietrze. Wydano na ten cel 1798828,15 zł.

3) Edukacja ekologiczna

Na terenie powiatu prowadzone były działania, które miały na celu informowanie społeczeństwa o stanie środowiska oraz planowanych działań inwestycyjnych mających wpływ na stan środowiska. Informacje te przekazywane były za pomocą obwieszczeń umieszczonych na stronach powiatu oraz tablicach ogłoszeń. Dodatkowo prowadzone były wykazy danych o środowisku dostępne na stronie internetowej www.sios.pl. W latach 2010-2011 Powiat reprezentował tematykę związaną ze stanem środowiska i działania podejmowane na jego rzecz poprzez realizację tematów związanych z turystyką, promocją regionu i jego walorów przyrodniczych w ramach współpracy międzynarodowej (polsko-czeskiej).

Na terenie powiatu w placówkach oświatowych realizowano zadania mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży. Działania te polegały na zbiorce baterii czy makulatury. Prowadzone były także specjalne zajęcia edukacyjne o tematyce ekologicznej. Dodatkowo organizowane były konkursy wiedzy ekologicznej. Młodzież szkolna brała także udział w cyklicznych akcjach: „Sprzątanie Świata”, „Dzień ziemi”.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Jednostki oświatowe aktywnie uczestniczą w realizacji różnych form edukacji ekologicznej przeznaczając na ten cel środki budżetowe przeznaczone na działalność oświatową.

Ponadto w 2011 r. bezpośrednio z budżetu Powiatu na działalność związaną z kampanią na rzecz świadomości ekologicznej przeznaczono kwotę 500 zł.

Wybrane zadania niezrealizowane:

1) Gospodarka wodno-ściekowa

W latach 2010-2011 nie udało się zrealizować całości zadania polegającego na budowie kanalizacji sanitarnej w miejscowości Zopowy, Zubrzyce, Bogdanowice. Nie osiągnięto też zamierzonego celu jakim była budowa lub modernizacja stacji uzdatniania wody i sieci wodociągowych. W gminie Baborów nie doszło do realizacji zadania polegającego na remoncie sieci kanalizacji burzowej. Nie zakończono prac związanych z rozbudową i modernizacją oczyszczalni ścieków w Branicach. Planuje się ukończenie tych prac do dnia 31.12.2012.

2) Ochrona powietrza atmosferycznego

W latach 2010-2011 nie udało się w całości zrealizować celu jakim była termomodernizacja pawilonów B, C, D, K szpitala w Branicach. W wyniku podjętych działań przeprowadzono termomodernizację wyłącznie pawilonu D. W tym samym szpitalu nie wypełniono zadania, które polegało na modernizacji systemu energetycznego spalania z zastosowaniem biomasy.

4. CHARAKTERYSTYKA POWIATU GŁUBCZYCKIEGO

Powiat Głubczycki położony jest w południowej części województwa opolskiego (rys.1). Jest to obszar, przez który przebiegał historyczny szlak handlowy łączący Czechy i Śląsk. Powiat głubczycki jest jednym z mniejszych powiatów znajdujących się w województwie opolskim. Powierzchnię powiatu wynoszącą 673 km² zamieszkuje nieco ponad 49 tys. ludzi. Dominującą gałęzią gospodarki jest rolnictwo. W skład powiatu wchodzi (rys.2):

- gminy miejsko – wiejskie: Baborów, Głubczyce, Kietrz,
- gmina wiejska: Branice.

Gmina Baborów

Gmina Baborów obejmuje 11 sołectw oraz miasto Baborów. Początki Baborowa sięgają końca XIII wieku. Istniała wtedy osada pod nazwą Bauervitz. Podporządkowana ona była biskupstwu wrocławskiemu, a później biskupstwu w Ołomuńcu na Morawach.

Gmina jest terenem rolniczo – przemysłowym zajmującym obszar 117 km². Duża powierzchnia gminy (75%) to tereny o żyznej glebie I - III klasy. Liczba ludności na koniec 2010 wynosiła 6346. Gęstość zaludnienia o wartości 54 osoby/km² była mniejsza niż średnia dla powiatu głubczyckiego (73 osoby/km²).

Gmina Branice

Na terenie gminy znajduje się 20 miejscowości, spośród których największym ośrodkiem gospodarczo – kulturalnym są Branice. Jest to teren typowo rolniczy. Z powierzchni gminy wynoszącej 122 km² ponad 90% to urodzajne gleby I-IIIb klasy, na których uprawiana jest pszenica, rzepak, buraki cukrowe. Gminę w 2010 roku zamieszkiwało 7358 osób.

Gmina Głubczyce

Gmina Głubczyce jest największą gminą powiatu głubczyckiego. W roku 2010 na powierzchni 294 km² mieszkało 23778 osób. Głubczyce, które od 1275 roku posiadają prawa miejskie są siedzibą władz gminy i powiatu. Zachodnia granica gminy jest równocześnie granicą państwa z Republiką Czeską. Na granicy tej mieszczą się dwa drogowo – osobowe przejścia graniczne z Czechami. Główną dziedziną gospodarki jest rolnictwo z uwagi na urodzajne gleby I-III klasy. Uprawiane są głównie rośliny zbożowe.

Gmina Kietrz

Gmina i miasto Kietrz położone są nad rzeką Troją w południowej części województwa opolskiego. Gmina ta odznacza się największą gęstością zaludnienia (83 osoby/km²) spośród wszystkich gmin wchodzących w skład powiatu głubczyckiego. W 2010 roku na powierzchni gminy wynoszącej 140 km² mieszkało 11609 osób. Gmina obejmuje 12 sołectw. Najbardziej rozwiniętą gałęzią gospodarki jest rolnictwo z przeważającą strukturą upraw roślin zbożowych.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Rysunek 1 Położenie powiatu głubczyckiego na terenie województwa opolskiego

(źródło: <http://wybory2010.pkw.gov.pl>)

	Gmina Baborów		Gmina Głubczyce
	Gmina Branice		Gmina Kietrz

Rysunek 2 Gminy wchodzące w skład powiatu głubczyckiego

(źródło: opracowanie własne na podstawie <http://wybory2010.pkw.gov.pl>)

4.1. Warunki klimatyczne

Warunki klimatyczne na terenie powiatu głubczyckiego są ostrzejsze niż średnio w województwie opolskim. Charakterystycznymi cechami tego obszaru są m.in.: temperatury niższe oraz o większej amplitudzie, grubsza pokrywa śnieżna i dłuższy czas jej występowania, dłuższe i ostrzejsze zimy, późniejsze nadejście wiosny i lata, krótszy czas wegetacji. Teren powiatu można podzielić na dwa podobszary odznaczające się innymi warunkami. Pierwszy z nich, teren południowo-zachodni obejmujący Góry Opawskie, odznacza się surowszymi warunkami. Drugi, północno-zachodni oraz zachodni położony na Płaskowyżu Głubczyckiego, ma klimat łagodniejszy.

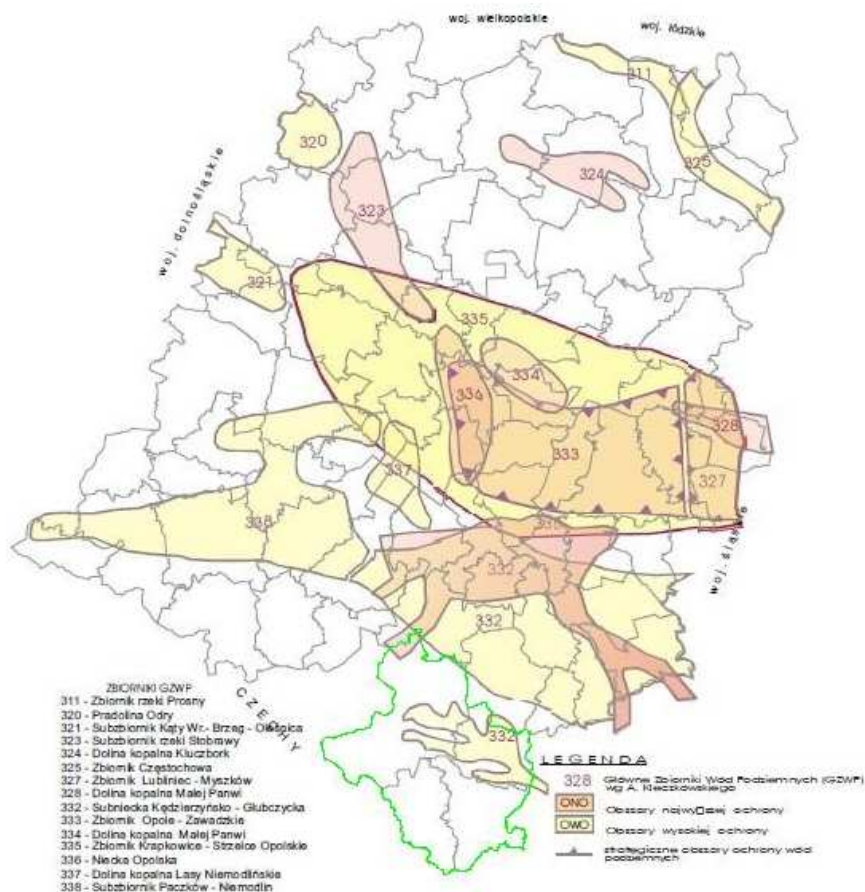
Średnia temperatura roczna wynosi 7,5°C. W styczniu osiąga ona średnią wartość -2°C, a w lipcu 17°C. Roczne sumy opadów atmosferyczne kształtują się na poziomie 650 mm.

4.2. Wody powierzchniowe i podziemne

Obszar powiatu głubczyckiego znajduje się w zlewni czterech rzek. Północna i zachodnia część powiatu to zlewnia Osobłogi i Straduni, środkowa to zlewnia rzeki Psiny, południowa należy do zlewni Opawy.

Na terenie powiatu głubczyckiego występuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 322-Subniecka Kędzierzyńsko – Głubczycka. W powiecie głubczyckim obejmuje on głównie teren gmin Baborów oraz Głubczyce (rys.3). Zbiornik ten ma powierzchnię ok. 135 km² a jego szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 130000m³/24h. Średnia głębokość ujęć to 80-120m.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Rysunek 3 Położenie zbiornika GZWP 332 na tle województwa opolskiego

(źródło: <http://www.opole.pios.gov.pl>)

4.3. Analiza zagospodarowania przestrzennego powiatu

4.3.1. Struktura zagospodarowania przestrzennego

Ze względu na dominującą rolę rolnictwa, krajobraz powiatu odznacza się zdecydowaną przewagą gruntów ornych oraz niewielką lesistością. Przeważającą formą zabudowań tych terenów jest zabudowa niska. Wsie charakteryzują się zabudową zwartą.

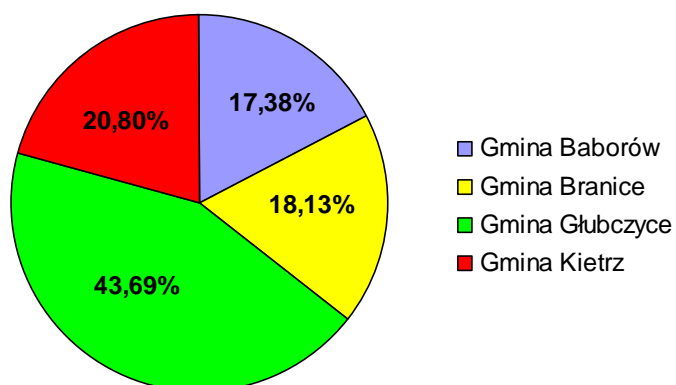
Pod względem powierzchni największą gminą powiatu, z ponad 40% udziałem, jest Gmina Głubczyce. Najmniejszą zaś Gmina Baborów o powierzchni równej 117 km². W tabeli poniżej przedstawiono powierzchnię poszczególnych gmin powiatu głubczyckiego.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Tabela 1 Powierzchnia gmin wchodzących w skład powiatu głubczyckiego

Lp.	Gmina	Powierzchnia	
		[km ²]	[%]
1	Baborów	117	17,38%
2	Branice	122	18,13%
3	Głubczyce	294	43,69%
4	Kietrz	140	20,80%

(źródło: opracowanie własne na podstawie GUS)

Rysunek 4 Procentowy udział poszczególnych gmin w ogólnej powierzchni powiatu głubczyckiego

(źródło: opracowanie własne na podstawie GUS)

4.3.2. Formy użytkowania terenów

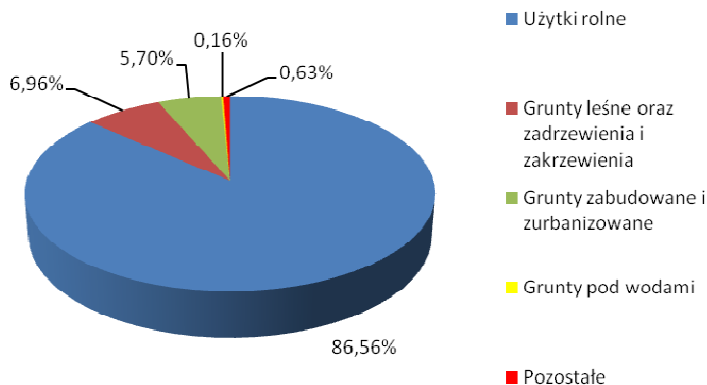
Teren powiatu głubczyckiego z racji żyznych gleb odznacza się wysokim udziałem użytków rolnych w ogólnej powierzchni. Użytki rolne obejmują teren 58220 ha, tj. 85,56% powierzchni powiatu (rys.5). Grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia zajmują 6,96% całego terenu powiatu, co jest wartością zdecydowanie mniejszą niż średnia dla województwa opolskiego, która wynosi 27,84%.

Tabela 2 Kierunki wykorzystania powierzchni w powiecie głubczyckim w roku 2010

Powiat	Powierzchnia ogółem	Użytki rolne	Grunty			Pozostałe
			leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia	zabudowane i zurbanizowane	pod wodami	
	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]
głubczycki	67263	58220	4683	3833	105	422

(źródło: GUS)

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Rysunek 5 Formy użytkowania terenów

(źródło: opracowanie własne na podstawie GUS)

4.3.3. Transport

Na terenie powiatu występują sieci kolejowe i drogowe. W powiecie głubczyckim przebiega jedna droga krajowa, 4 drogi wojewódzkie, drogi powiatowe, drogi gminne oraz drogi nie zaliczone do żadnej z kategorii dróg publicznych.

Jedyną drogą krajową jest droga nr 38 o długości ok. 42 km przebiegająca od Kędzierzyna-Koźła do granicy państwa w Pietrowicach Głubczyckich. W skład dróg wojewódzkich wchodzi:

- droga nr 416 – Krapkowice – Głogówek – Głubczyce – Kietrz – Racibórz,
- droga nr 417 – Laskowice – Klisino – Szonów – Szczyty – Racibórz,
- droga nr 419 – Nowa Cerekwia – Kolonia Św. Anny-Niekazaniec- Branice – Granica Państwa,
- droga nr 420 – Kietrz – Dzierżysław – Pilszcz – Granica Państwa.

Sieć dróg powiatowych jest dobrze rozwinięta. Drogi powiatowe o twardej nawierzchni mają łączną długość 331,5 km. Stanowi to 8,9% wszystkich dróg powiatowych w województwie opolskim (tab.3). Plasuje to powiat głubczycki na 4 miejscu spośród wszystkich powiatów województwa opolskiego. Drogi gminne o twardej nawierzchni mają długość 210 km.

Na terenie powiatu znajduje się nieczynna linia kolejowa Racibórz – Raclawice Śląskie.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁĘBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Tabela 3 Drogi publiczne o twardej nawierzchni w powiecie głębczyckim

	Drogi publiczne o twardej nawierzchni			
	powiatowe		gminne	
	[km]	[%]	[km]	[%]
województwo opolskie	3745,8	100	3102,7	100
powiat głębczycki	331,5	8,9	210	6,8

(źródło: opracowanie własne na podstawie GUS)

4.4. Demografia

Powiat głębczycki pod względem liczby mieszkańców plasuje się na przedostatnim miejscu spośród wszystkich powiatów województwa opolskiego. Pod tym względem powiat głębczycki z liczbą mieszkańców równą 49091 wyprzedza tylko powiat namysłowski (43826 mieszkańców). Gęstość zaludnienia jest także niska i wynosi 73 osoby/km² w stosunku do 109 osób przypadających na km² w województwie opolskim. Na przestrzeni ostatnich lat odnotowuje się spadek liczby ludności na terenie powiatu (tab.4). Według prognozy GUS trend spadkowy zostanie utrzymany. Szacuje się, że liczba ludności w roku 2015 będzie o 3,2% mniejsza niż w roku 2010. Spadek ten związany jest ze zwiększoną liczbą zgonów, mniejszą liczbą urodzeń oraz ujemnym saldem migracji (tab.5).

Tabela 4 Liczba ludności powiatu głębczyckiego

	Rok				
	2000	2005	2010	Prognoza	
				2015	2020
Liczba ludności [os.]	52081	50539	49091	47500	46000

(źródło: GUS)

Tabela 5 Zmiany demograficzne w powiecie głębczyckim w latach 2008-2010

	Rok		
	2008	2009	2010
Urodzenia żywe	486	466	458
Zgony	543	583	602
Przyrost naturalny	-57	-117	-144
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-3	-3	-4

(źródło: GUS)

Poszczególne gminy wchodzące w skład powiatu różnią się znacząco pod względem liczby ludności (tab.6). Najwięcej, bo 23778 osób mieszka w gminie Głębczyce. Stanowi to prawie połowę liczebności powiatu głębczyckiego (rys.6).

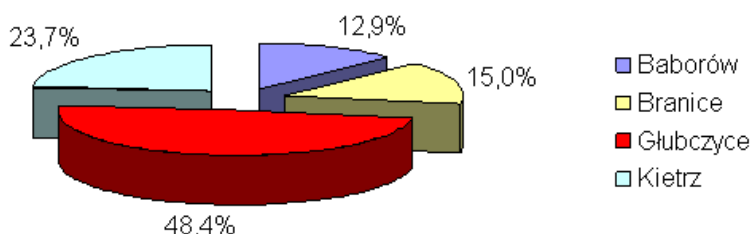
**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Tabela 6 Ogólne dane demograficzne powiatu głubczyckiego

	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasta			Wieś		
				Razem	Mężczyźni	Kobiety	Razem	Mężczyźni	Kobiety
Gmina Baborów	6346	3158	3188	3062	1489	1573	3284	1669	1615
Gmina Branice	7358	3631	3727	-	-	-	7358	3631	3727
Gmina Głubczyce	23778	11579	12199	13286	6311	6975	10492	5268	5224
Gmina Kietrz	11609	5638	5971	6260	2988	3272	5349	2650	2699
Powiat głubczycki	49091	24006	25085	22608	10788	11820	26483	13218	13265

(źródło: GUS)

Większa część mieszkańców powiatu głubczyckiego (54%) mieszka na wsi. W mieście mieszka 22608 osób, tj. 46 %. Biorąc pod uwagę płeć mieszkańców powiatu, zauważyć należy, że więcej jest kobiet (51,1%).

Rysunek 6 Udział poszczególnych gmin w ogólnej liczbie ludności powiatu głubczyckiego

(źródło: opracowanie własne na podstawie GUS)

4.5. Dominujące sektory gospodarcze

Dominującym sektorem gospodarczym na terenie powiatu głubczyckiego jest rolnictwo. Związane jest to z występowaniem żyznych gleb, które predysponują do rozwoju tej gałęzi gospodarki. Najbardziej popularne są uprawy pszenicy, buraków, rzepaku oraz hodowla krów mlecznych i trzody chlewnej. Rolniczy charakter powiatu powoduje, że rozwinięty jest głównie przemysł związany z przetwórstwem rolno-spożywczym. Na terenie powiatu działają mleczarnie, cukrownie, zakłady piwowarskie. W mniejszym stopniu rozwinięty jest przemysł ceramiczny, elektromechaniczny czy związany z przetwórstwem drewna.

Na koniec 2010 na terenie powiatu zarejestrowanych było 4091 podmiotów działalności gospodarczej (tab.7). Były to podmioty w zdecydowanej większości reprezentujące sektor prywatny. Największa ilość podmiotów bo 2917 to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

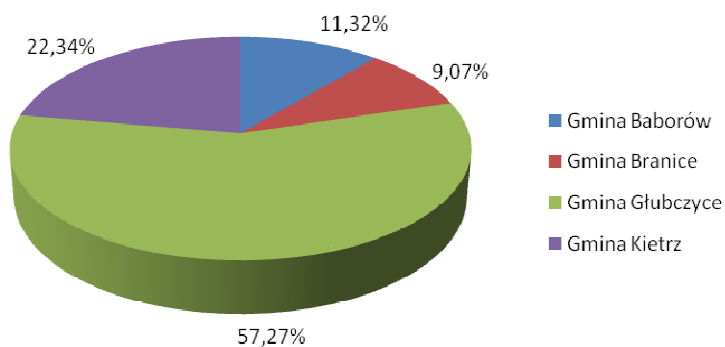
**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Tabela 7 Podmioty działalności gospodarczej w powiecie głubczyckim

powiat	Ogółem	W tym sektor prywatny	Z ogółem					
			spółki handlowe		spółki cywilne	spółdzielnie	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
			razem	w tym z udziałem kapitału zagranicznego				
głubczycki	4091	3851	107	26	175	32	154	2917

(źródło: GUS)

Najwięcej podmiotów działalności gospodarczej (57,27%) przypada na gminę Głubczyce, w następnej kolejności na gminy: Kietrz, Baborów oraz Branice (rys.7). W zdecydowanej większości (95,48%) na terenie powiatu głubczyckiego występują podmioty o liczbie pracujących 9 i mniej (tab.8).

Rysunek 7 Udział poszczególnych gmin w ogólnej liczbie zarejestrowanych podmiotów działalności gospodarczej w powiecie głubczyckim

(źródło: opracowanie własne na podstawie GUS)

Tabela 8 Podmioty działalności gospodarczej w powiecie głubczyckim, wg liczby pracujących w 2010 roku

Powiat	Ogółem	Podmioty o liczbie pracujących		
		9 i mniej	10-49	50 i więcej
głubczycki	4091	3906	143	42

(źródło: GUS)

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Zakłady występujące na terenie powiatu głubczyckiego to m.in.:

Miasto i Gmina Baborów

- Zakład Usług Komunalnych Sp. z o. o.
- Zakład Rolny Baborów, Raków, Langowo, Czerwonków i Tłustomosty
- AGROPOL Baborów Konrad Pochl
- Wytwórnia Pasz „EKOPLON”
- „GREHOUSE” Sp. z o.o.
- Elewator zbożowy Bielmar
- RSP Sułków, Bogdanowice, Sucha Psina, Boguchwałowie, Klisino
- PPUH Rol-Land
- P.P.U.H. KALJA Franciszek Czekański – Baborów

Gmina Branice

- Samodzielny Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Branicach
- P.P.U.H. LEMET
- Zakład Ceramiki Budowlanej Chodakowski
- RSP Dzierżkowice, Włodzienin
- Gospodarstwo Rolne Bliszczycze
- Zakłady Rolne Wysoka, Dzbańce, Lewice należące do Stopfarm Sp. z o.o.

Gmina i Miasto Głubczyce

- Zakłady Piwowarskie „Głubczyce” S.A.,
- Toska Sp. z o.o.,
- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska Głubczyce,
- PSS SPOŁEM,
- Top Farms „Głubczyce” Kombinat Rolny Sp. z o.o.,
- P. H. U. „MATRIX” –Małgorzata Kownacka
- Głubczyckie Przedsiębiorstwo Budowlane „BUDOMEX” Sp. z o.o.,
- Przedsiębiorstwo Budownictwa Ogólnego i Instalacyjnego „CHMIELEWSKI” s.j.,-
B. Chmielewska, B. Chmielewski
- Zakład Urządzeń Grzewczych „ELEKTROMET”,
- „GALMET” Sp. z o.o.,
- „ASA” Sp. z o.o.
- „KOPEX-EKO” Sp. z o.o.- Równe
- Coroplast Głubczyce
- „Usługi Komunalne” – Sp. z o.o. w Głubczycach

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

- Złoty Kłos – Józef Jurkiewicz
- Kopalnia Piaskowca „Braciszów”.

Gmina i Miasto Kietrz

- Kombinat Rolny „KIETRZ” Sp. z o.o.
- „Usługi Transportowe”- Andrzej Skibiński
- Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”,
- Przedsiębiorstwo Komunalne „HYDROKAN” Sp. z o.o. w Kietrzu
- „PREFROW” Sp. z o.o. – zakład produkcyjny Kietrz,
- Zakład Rzeźniczo-Wędliniarski Nasieniak.
- Welur-Matt Sp. z o.o.
- Grupa Producentów Rolnych “ZIARNO” Sp. z o. o. – Nasiedle
- Katolik Sp. z o.o.
- Filplast Sp. z o.o.
- „QUINTESENS POLSKA” Sp. z o.o.

5. ŚRODOWISKO A ZDROWIE – DALSZĄ POPRAWĄ JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO

5.1. Identyfikacja środowiskowych zagrożeń zdrowia, zahamowanie ich narastania oraz minimalizacja powodowanych przez nie skutków

Jakość środowiska w znacznym stopniu wpływa na stan zdrowia. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) 30% wszystkich chorób na świecie spowodowanych jest szkodliwym wpływem czynników środowiskowych, a 40% z nich dotyczy dzieci poniżej piątego roku życia. Z badań wynika, że prawie 30% Polaków nie potrafi określić zagrożeń występujących w środowisku najbliższym ich miejsca zamieszkania. 60% jest przekonanych, że w domu i miejscu pracy nie występują środowiskowe czynniki zagrażające zdrowiu. Zanieczyszczenie środowiska ma swój udział w rozwoju aż 25-33 % chorób, pośrednio wpływa też na ogólny stan zdrowia fizycznego i psychicznego poprzez ograniczenie człowiekowi dostępu do zasobów środowiskowych a co za tym idzie ograniczenie możliwości wypoczynku i wrażeń estetycznych.

Rysunek 8 Czynniki środowiskowe wpływające na zdrowie

(źródło: <http://www.srodowiskoazdrowie.pl/>)

Program ochrony środowiska powinien ujmować zjawiska globalne i długofalowe, wpływające zarówno na zdrowie fizyczne jak i na komfort psychiczny człowieka. Do największych problemów mających wpływ na stan zdrowia ludzi należą:

- jakość wody przeznaczonej do spożycia,
- zanieczyszczenie wód gruntowych,
- zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego,
- emisja hałasu.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Główne kierunki działań na rzecz środowiska i zdrowia zostały określone w przyjętym przez Radę Ministrów Wieloletnim Programie „Środowisko a zdrowie”.

5.1.1. Cel średniookresowy do 2019 r.

Poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia oraz nadzór nad instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami awarii przemysłowych

Kierunki działań:

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Monitoring jakości wody do spożycia przez ludzi szczególnie w odniesieniu do zawartości w wodzie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), trihalometanów (THM) oraz metali ciężkich	organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej
Prowadzenie nadzoru nad warunkami pracy pracowników ze szczególnym uwzględnieniem narażania na czynniki biologiczne oraz substancje chemiczne niebezpieczne	organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowa Inspekcja Pracy
Promocja zdrowego stylu życia i unikanie zagrożeń oraz profilaktyka chorób cywilizacyjnych i ograniczenie zewnętrznych przyczyn ich powstawania	organizacje pozarządowe
Wspólne prowadzenie akcji edukacyjno-szkoleniowych dla służb zakładów przemysłowych i pracowników administracji publicznej w zakresie zapobiegania awariom oraz skażeniom środowiska	organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcja Środowiska

5.2. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód podziemnych i powierzchniowych

Wody powierzchniowe

Jednym z elementów Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS), powołanego do życia ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2007 r. Nr 44, poz. 287, z późn. zm.) w celu zapewnienia wiarygodnych informacji o stanie środowiska jest monitoring wód powierzchniowych.

W województwie opolskim realizowano w 2010 roku badania jakości wód powierzchniowych zgodnie z programem zatwierdzonym przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, obejmującym okres 2010-2012 z perspektywą na lata 2013-2015. Rok 2010 był pierwszym rokiem obowiązywania pierwszego sześcioletniego cyklu planowania w gospodarce wodnej (2010-2015). Zakres badań został ustalony zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2009 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. Nr 81, poz. 685).

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Program monitoringu wód powierzchniowych w województwie opolskim opracowany na lata 2010-2012, obejmował następujące zadania:

- badania i ocena stanu rzek
- badanie i ocena potencjału ekologicznego i stanu chemicznego zbiorników zaporowych.

Południowe obrzeże powiatu głubczyckiego znajduje się w zlewni Opawy, część środkową obejmuje zlewnia Psiny, a zachodnie i północne fragmenty gminy Głubczyce to tereny zlewni Osobłogi i Staraduni. Na rzece Troi są dwa obiekty piętrzące: jaz w Wojnowicach i jaz w Nowej Cerekwi.

W 2010 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu realizował badania jakości wód powierzchniowych w 5 przekrojach pomiarowo-kontrolnych na terenie powiatu głubczyckiego.

Tabela 9 Ocena jakości wód powierzchniowych w województwie opolskim w 2010 r. na podstawie monitoringu operacyjnego

Lp.*	1	2	3	5	6
Nazwa JCWP	Opawica od Dopływu z Burkviz do ujścia	Opawa od Opawicy do Morawicy	Ostra	Psina od Suchej Psiny do ujścia	Troja do Morawy włącznie
Kod JCWP	PLRW6000811229	PLRW60001911279	PLRW600016112729	PLRW600019115299	PLRW6000161152669
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Opawica - Chomiąza	Opawa - Wiechowice	Ostra - Pilszcz	Psina -Raków	Troja - Kozłowski
Typ abotyczny wód*	8	19	16	16	16
Silnie zmieniona lub sztuczna JCWP (T/N)	N	N	N	N	N
Fitobentos (wskaźnik okrzemkowy IO)	III	II			
Makrofity (makrofitowy indeks rzeczny MIR)			III		
Makrobezkręgowce bentosowe			Nk ¹	Nk ¹	Nk ¹
Klasa elementów biologicznych	III	II	III		

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Wskaźniki fizykochemiczne sklasyfikowane poniżej stanu/potencjału dobrego			Azot azotanowy	Zawiesina ogólna BZT ₅ Azot Kjeldahla, Fosfor ogólny	Zawiesina ogólna, Azot azotanowy
Klasa elementów fizykochemicznych	II	II	PSD	PSD	PSD
Stan/Potencjał ekologiczny	III	II	III		
Wskaźniki chemiczne sklasyfikowane poniżej stanu dobrego					
Stan chemiczny					

*numeracja wg. tabeli 2.3 Stanu środowiska w woj. opolskim w roku 2010

<p>stan ekologiczny</p> <table border="1"> <tr><td>I</td></tr> <tr><td>II</td></tr> <tr><td>III</td></tr> <tr><td>IV</td></tr> <tr><td>V</td></tr> </table>	I	II	III	IV	V	<p>klasa elementów biologicznych</p> <p>stan bdb / potencjał maks. stan db / potencjał db stan / potencjał umiarkowany stan / potencjał słaby stan / potencjał zły</p>	<p>potencjał ekologiczny</p> <table border="1"> <tr><td>I</td></tr> <tr><td>II</td></tr> <tr><td>III</td></tr> <tr><td>IV</td></tr> <tr><td>V</td></tr> </table>	I	II	III	IV	V
I												
II												
III												
IV												
V												
I												
II												
III												
IV												
V												
<p>stan ekologiczny</p> <table border="1"> <tr><td>I</td></tr> <tr><td>II</td></tr> <tr><td>PSD</td></tr> </table>	I	II	PSD	<p>klasa elementów fizykochemicznych</p> <p>stan bdb / potencjał maks. stan db / potencjał db poniżej stanu / potencjału dobrego</p>	<p>potencjał ekologiczny</p> <table border="1"> <tr><td>I</td></tr> <tr><td>II</td></tr> <tr><td>PPD</td></tr> </table>	I	II	PPD				
I												
II												
PSD												
I												
II												
PPD												
<p>stan chemiczny</p> <table border="1"> <tr><td>DOBRY</td></tr> <tr><td>PSD</td></tr> </table>	DOBRY	PSD	<p>stan dobry poniżej stanu dobrego</p>									
DOBRY												
PSD												

¹⁾ nk – nie klasyfikowano – metodyka oceny w trakcie badań

²⁾ badania w zakresie wybranych wskaźników chemicznych

* 0-typ nieokreślony, 4-potok wyżynny krzemianowy z substratem gruboziarnistym, 5-potok wyżynny krzemianowy z substratem drobnoziarnistym, 6-potok wyżynny węglanowy z substratem drobnoziarnistym na lessach i lessopodobnych, 8-mała rzeka wyżynna krzemianowa, 16-potok nizinny lessowo-gliniasty, 17-potok nizinny piaszczysty, 18-potok nizinny żwirowy, 19-rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta, 20-rzeka nizinna żwirowa, 21-wielka rzeka nizinna, 23-potok lub strumień na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych

Objaśnienia:

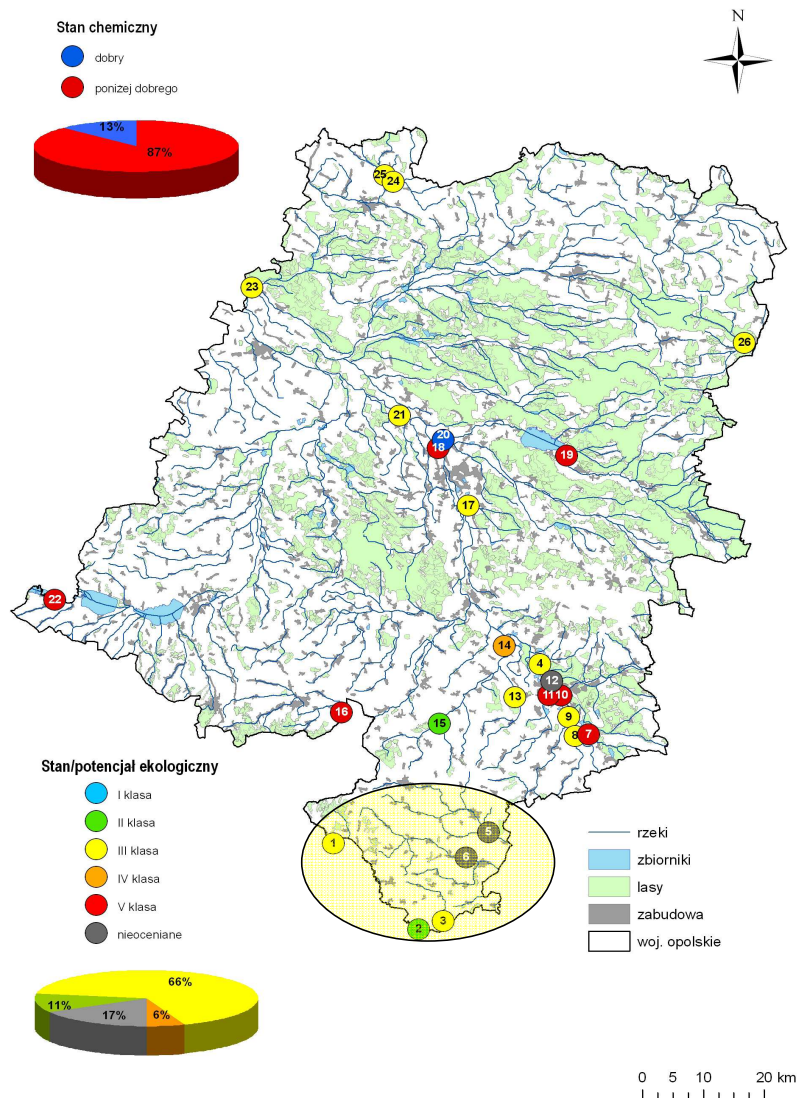
JCWP – jednolita część wód powierzchniowych

PSD – poniżej stanu dobrego (dotyczy naturalnych JCWP)

PPD – poniżej potencjału dobrego (dotyczy JCWP sztucznych i silnie zmienionych)

(źródło: WIOŚ)

AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU

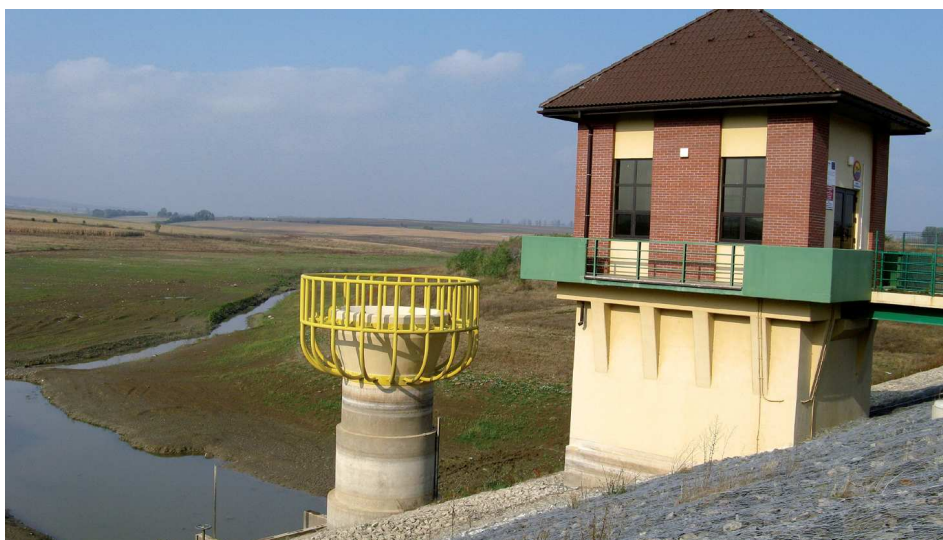
Rysunek 9 Ocena stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego wód powierzchniowych w punktach pomiarowo-kontrolnych w 2010 roku; nr ppk zgodny z tabelą 9

(źródło: WIOŚ)

Wyniki badań wód powierzchniowych z 2010 roku wskazują na występujący problem z zanieczyszczeniami wód biogenami (związkami azotu i fosforu) dotyczy to głównie punktu pomiarowo-kontrolnego: Ostra-Pilszcz, Psina-Raków, Troja- Kozłówki.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Zanieczyszczenia te są głównie spowodowane tym iż nieoczyszczone lub niedostatecznie oczyszczone ścieki związane z bytowaniem ludzi i zwierząt, dostają się do wód powierzchniowych. W ramach monitoringu badawczego zaprojektowano w *Programie Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2010-2012* przeprowadzenie badań w punkcie pomiarowo-kontrolnym zlokalizowanym poniżej nowo wybudowanego zbiornika Włodzienin. Zbiornik Włodzienin o powierzchni 86 ha powstał na rzece Troi, która gwałtownie przybiera po większych opadach deszczu lub nagłych roztopach. Głównym zadaniem zbiornika jest ochrona przed powodzią terenów położonych w dolinie rzeki poniżej zbiornika. Zgodnie z założeniami zbiornik ma zredukować falę powodziową o 25% oraz przesunąć falę kulminacyjną o 16 godzin, a tym samym zwiększyć bezpieczeństwo powodziowe gmin Branice i Kietrz.

Rysunek 10 Zbiornik Włodzienin

(źródło: WIOŚ)

Ustalono minimalną częstotliwość wykonywanych badań cztery razy do roku oraz ograniczony zakres badań, pozwalający jedynie a ustalenie wpływu obszarów rolniczych oraz nieskanalizowanych na jakość wód powierzchniowych. Badane były również wybrane wskaźniki charakteryzujące zakwaszenie, zasolenie i natlenienie.

Ocena elementów fizykochemicznych wykazała, że wody Troi klasyfikowały się do potencjału dobrego. O takiej klasyfikacji zdecydowały przede wszystkim związki azotu oraz zawiesina w ppk Troja – Włodzienin. Badania mikrobiologiczne wskazują na zły stan sanitarny wód Troi, dyskwalifikujący wody do kąpieli (przekroczenie wartości dopuszczalnej bakterii *Escherichia coli* normowanej w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli, Dz.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

U. Nr 86, poz. 478).

Ocena eutrofizacji wód powierzchniowych.

Eutrofizacja zgodnie z ustawą Prawo wodne to zjawisko wzbogacania wody biogenami, głównie związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód.

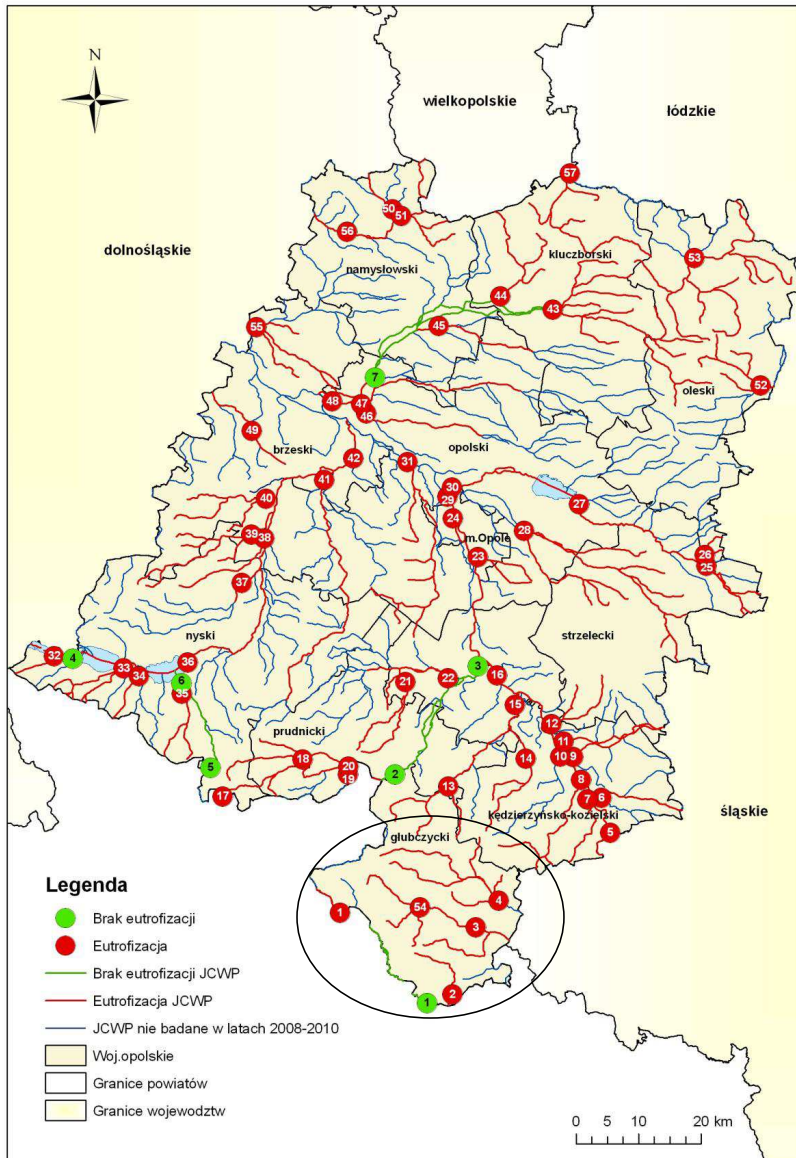
Na obszarze powiatu głubczyckiego wody powierzchniowe w większości kontrolowanych przekrojów, wykazywały charakter eutroficzny, ze względu na zawartość związków azotu i fosforu występujące w stężeniach przekraczających dopuszczalne normy. Szczegółowy zestawienie punktów pomiarowo- kontrolnych wraz ze wskaźnikami decydującymi o eutrofizacji przedstawia tabela 10 oraz rysunek 11

Tabela 10 Zestawienie A i B punktów pomiarowo-kontrolnych do rysunku 10

Lp.	Okres objęty oceną	Kod ppk	Kod JCWP	Nazwa ppk	Wskaźniki decydujące o eutrofizacji
A- EUTROFIZACJA					
1.	2010	PL02S1201_1085	PLRW6000811229	Opawica-Chomiąza	Fitobentos
2.	2008-2010	PL02S1201_1084	4PLRW600016112729	Ostra-Pilszcz	BZT5, OWO, Azot amonowy, Azot Kjeldahla, Azot azotanowy, Fosfor ogólny, Fosforany
3.	2008-2010	PL02S1201_1104	PLRW6000161152669	Troja-Kozłówki	OWO, Azot azotanowy, Fosforany
4.	2008-2010	PL02S1201_1103	PLRW60001611524	Psina-Raków	BZT5, OWO, Azot amonowy, Azot Kjeldahla, Azot azotanowy, Fosfor ogólny, Fosforany
54.	2010	PL02S1201_3191	PLRW6000161152669	Troja-Włodzienin	Azot azotanowy
B- BRAK EUTROFIZACJI					
1	2008-2010	PL02S1201_1057	PLRW60001911279	Opawa-Wiechowice	-

(źródło: WIOŚ)

AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU

Rysunek 11 Ocena eutrofizacji wód powierzchniowych w województwie opolskim w latach 2008-2010

(źródło: Ocena jakości wód powierzchniowych i podziemnych w województwie opolskim w 2010 roku)

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Ocena jakości wód śródlądowych będących środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych

W 2010 r. program monitoringu operacyjnego jakości wód powierzchniowych przeznaczonych do bytowania ryb był realizowany przez WIOŚ w Opolu w 15. ppk, na wodach, które zostały wyznaczone przez odpowiednie RZGW jako *wody powierzchniowe przeznaczone do bytowania ryb w warunkach naturalnych oraz umożliwiające migrację ryb*. Na terenie powiatu głubczyckiego monitoring prowadzony był w 5 punktach. Analogicznie jak w poprzednich latach, w 2010 r. jakość wód nie spełniała norm rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych – Dz. U. Nr 176, poz. 1455 (tab.11). W punktach pomiarowo-kontrolnych na terenie powiatu głubczyckiego przekroczenia dotyczyły w głównej mierze azotynów (5 ppk) i fosforu ogólnego (4 ppk). Ponadto notowano przekroczenia wskaźników tlenu rozpuszczonego (1 ppk), zawiesiny ogólnej (2ppk), azotu amonowego i BZT₅ (1ppk).

Tabela 11 Ocena jakości wód w rzekach ze względu na przydatność do bytowania ryb w warunkach naturalnych w 2010 r. (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych, Dz. U. Nr 176, poz. 1455)

Lp.	Kod JCWP	Rzeka	km	Nazwa punktu	Ocena jakości wód*	Wskaźniki decydujące o jakości	Jednostka	Stężenia:		
								minimalne	średnio-roczne	maksymalne
1.	PLRW6000811229	Opawica	4,4	Opawica-Chomiąża	NON	Azotyny	mg NO ₂ /l	0,016	0,032	0,054
2.	PLRW60001911279	Opawa	41,4	Opawa-Wiechowice	NON	Azotyny	mg NO ₂ /l	0,043	0,143	0,384
						Fosfor ogólny	mg PO ₄ /l	0,043	0,087	0,230
3.	PLRW600016112729	Ostra	6,9	Ostra-Pilszcz	NON	Tlen rozpuszczony	mg O ₂ /l	6,3	10,9	12,4
						Azotyny	mg NO ₂ /l	0,072	0,171	0,332
						Fosfor ogólny	mg PO ₄ /l	0,077	0,131	0,220
4.	PLRW60001711729	Łącka Woda	2,0	Łącka Woda-Januszkowice	NON	Azotyny	mg NO ₂ /l	0,076	0,110	0,164
						Fosfor ogólny	mg PO ₄ /l	0,052	0,100	0,260
5.	PLRW60001611524	Psina	25,9	Psina-Raków	NON	Zawiesina ogólna	mg/l	10	49,2	120
						BZT ₅	mg O ₂ /l	2	5,9	26
						Azot amonowy	mg N/l	0,155	0,658	2,90
						Azotyny	mg NO ₂ /l	0,128	0,285	0,533
6.	PLRW6000161152669	Troja	12,4	Troja-Kozłówki	NON	Fosfor ogólny	mg PO ₄ /l	0,19	0,37	0,86
						Zawiesina ogólna	mg/l	7,2	47,0	160,0
7.	PLRW600016115929	Dzielniczka	0,2	Dzielniczka-Cisek	NON	Azotyny	mg NO ₂ /l	0,102	0,206	0,519
						Fosfor ogólny	mg PO ₄ /l	0,091	0,207	0,390
						Tlen rozpuszczony	mg O ₂ /l	3,6	8,4	11,6
						BZT ₅	mg O ₂ /l	1,3	2,9	16,0
						Azotyny	mg NO ₂ /l	0,020	0,131	0,342
						Fosfor ogólny	mg PO ₄ /l	0,028	0,128	0,180

* NON – nie odpowiada normom (źródło: WIOŚ)

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Wody podziemne

Informacje w zakresie jakości wód podziemnych dostarcza monitoring wód podziemnych, ustanowiony jako jeden z elementów Państwowego Monitoringu Środowiska (art. 26 ust. 1 punkt 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.). Dane wytworzone w ramach monitoringu wód podziemnych podlegają, analogicznie jak pozostałe elementy systemu PMŚ, gromadzeniu, przetwarzaniu i rozpowszechnianiu, jak również udostępnianiu dla wszystkich zainteresowanych (zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.). Monitoring jakości wód podziemnych w sieci krajowej prowadzony jest przez Państwowy Instytut Geologiczny. Wyznaczane są również sieci regionalne. W województwie opolskim monitoring regionalny prowadzi Państwowy Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu. Celem badań w sieci krajowej jest obserwowanie jakości wód podziemnych poza rejonami zagrożeń.

Północno-zachodni skraj powiatu głubczyckiego położony jest w zasięgu GZWP 332 (zbiornik Subniecka Kędzierzyńsko-Głubczycka tzw. Basen Sarmacki. Jest to zbiornik wód podziemnych o osrodku porowym, obejmujący swym zasięgiem połączone hydraulicznie struktury wodonośne trzeciorzędowe sarmatu i tzw. głębokiego czwartorzędu o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 130000 m³/24 h i średniej głębokości ujęć 80m – 120m. Zbiornik ten rozciąga się na rozległym obszarze od Białej na zachodzie, przez Kędzierzyn-Koźle, do terenów leżących przed Gliwicami na wschodzie. Stanowi podstawowe źródło zasilania w wodę terenów zurbanizowanych rejonu Kędzierzyna - Koźla, a przede wszystkim zakładów przemysłowych Kędzierzyna - Koźla, Błachowni i Zdieszowic. Zbiornik GZWP 332 to rozległa niecka, której dno stanowią łupki i szarogłazy karbonu, zalegające na głębokości około 550 m p.p.t. Lokalnie przykryte są one cienką warstwą wapieni i dolomitów triasu (zalegająca na głębokościach 508 – 550 m p.p.t.), warstwa wapieni i margli kredy (zalegająca do około 390 m p.p.t.) oraz cienka warstwa ilów marglistych i piasków drobnych tortonu. Cała nieckę wypełniają utwory trzeciorzędowe miocenu górnego - sarmatu, o miąższości 150 – 200 m w środkowej części basenu. Zbiornik ten jest zasilany na drodze bezpośredniej infiltracji opadów atmosferycznych i wód powierzchniowych na jego wychodniach.

Jakość wód podziemnych na terenie powiatu

Wody podziemne kontrolowane w 2010 r. na terenie powiatu charakteryzowały się:

a) zróżnicowanym poziomem zanieczyszczenia:

– brak wód odpowiadających **I** klasie (wody bardzo dobrej jakości),

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

- brak wód odpowiadających klasie **II** (wody dobrej jakości),
- wody odpowiadające klasie **III** (wody zadowalającej jakości) w 4 punktach (365-Stara Kuźnia-2, 1056-Stara Kuźnia-p, 2672-Dzierćmarów, 2700-Bliszczycze),
- wody odpowiadające **IV** klasie (wody niezadowalającej jakości) w 3 punktach (366-Stara Kuźnia-3, 1999-Krasne Pole, 2671-Langowo),
- wody odpowiadające **V** klasie (wody złej jakości) w 2 punktach (622-Boguchwałów, 1197-Wiechowice),

b) zawartością następujących substancji zanieczyszczających wody podziemne (wskaźniki w klasie **IV** lub **V**):

- azotany (2671-Langowo),
- potas (622-Boguchwałów, 1197-Wiechowice),
- węgiel organiczny (366-Stara Kuźnia-3),
- żelazo (366-Stara Kuźnia-3),
- pH (366-Stara Kuźnia-3, 1056-Stara Kuźnia-p),

Badania wód podziemnych wykazały, że większość z nich w 2010 r. posiadała słaby stan chemiczny (IV lub V klasa).

Tabela 12 Wyniki klasyfikacji wód podziemnych kontrolowanych w 2010 r.

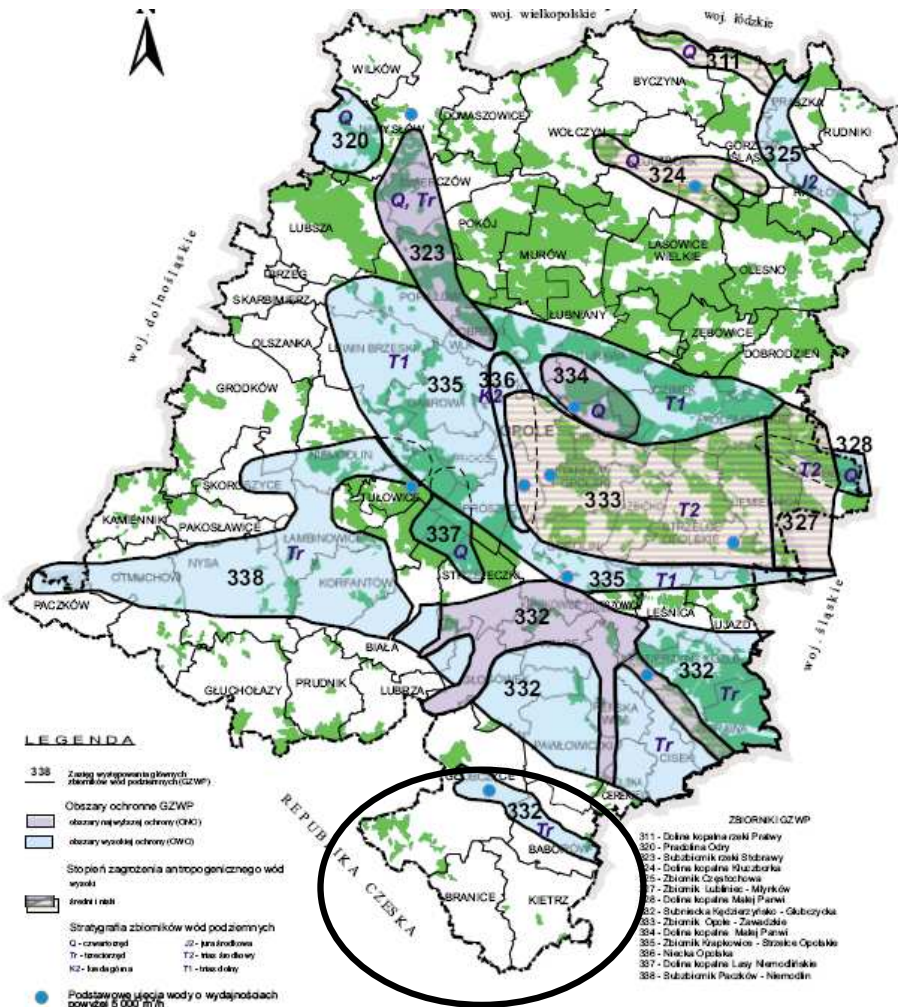
Nr otworu	Miejscowość	Gmina	Klasa wody*	Wskaźniki w granicach stężeń III klasy jakości	Wskaźniki w granicach stężeń IV klasy jakości	Wskaźniki w granicach stężeń V klasy jakości
622	Boguchwałów	Baborów	V	Temperatura Azotany		Potas
2671	Langowo	Baborów	IV	Wapń	Azotany	
1999	Krasne Pole	Głubczyce	IV			Mangan
1197	Wiechowice	Branice	V			Potas
2672	Dzierćmarowy	Baborów	III	Azotany, Kadm, Nikiel		
2700	Bliszczycze	Branice	III	Azotany, Wapń		
365	Stara Kuźnia -2	Bierawa	III	Żelazo, Tlen ropuszczony		
366	Stara Kuźnia-3	Bierawa	IV	Mangan	Odczyn ogólny węgiel organiczny	żelazo

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

1056	Stara Kuźnia-p	Bierawa	V	Mangan	Odczyn ogólny węgiel organiczny
------	----------------	---------	---	--------	------------------------------------

*na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska 896 z dnia 23 lipca 2008 r.

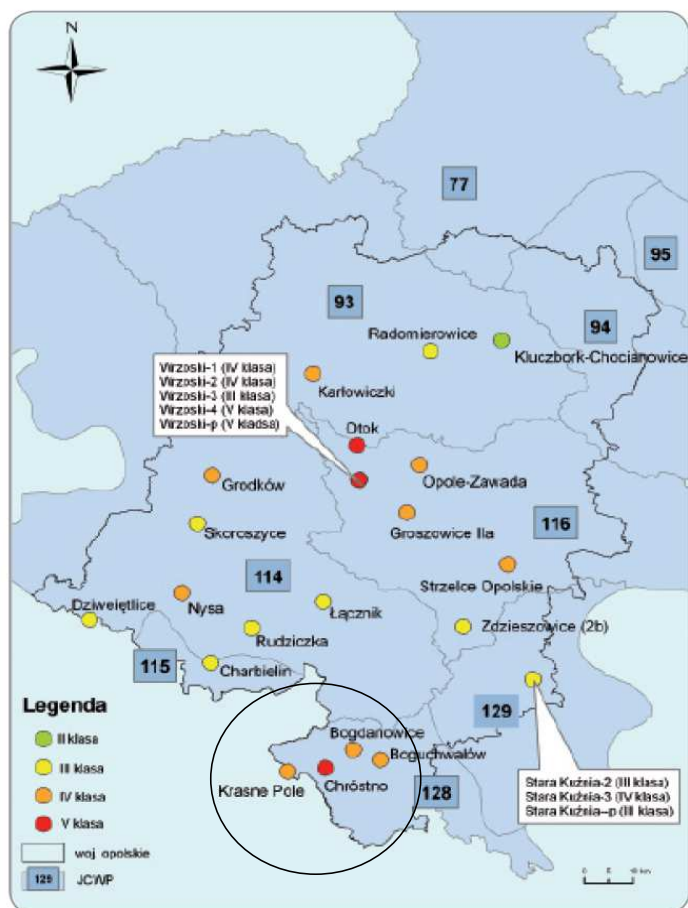
(źródło: GIOŚ)

Rysunek 12 Główne zbiorniki wód podziemnych

(źródło: WIOŚ)

AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU

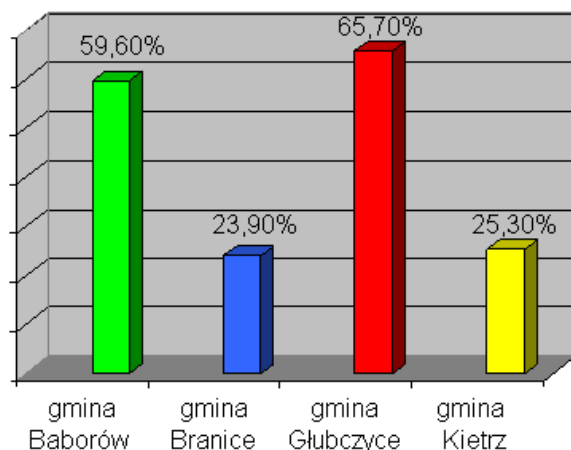
Rysunek 13 Sieć pomiarowa z wynikami klasyfikacji wód podziemnych w punktach monitoringu diagnostycznego w województwie opolskim w 2010 r.

(źródło: WIOŚ)

Na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Statystycznego w Opolu stwierdza się, że w powiecie głubczyckim jest 367,2 km sieci wodociągowej a tylko 127, 0 km sieci kanalizacyjnej łącznie z kolektorami. W powiecie zużyto 1651,9 dam³ wody z wodociągów w gospodarstwach domowych z czego na jednego mieszkańca przypada 33,5 m³.

Powiat głubczycki plasuje się poniżej średniej wojewódzkiej pod względem procentowego udziału ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków. W roku 2010 tylko 49,1% ludności było obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków. Poszczególne gminy powiatu głubczyckiego wykazują duże zróżnicowanie pod tym względem (rys.14).

AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU

Rysunek 14 Procentowy udział mieszkańców obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków

(źródło: opracowanie własne na podstawie GUS)

Największym procentowym udziałem ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków odznacza się gmina Głubczyce (65,7 %), następnie gmina Baborów (59,6 %), gmina Kietrz (25,3 %) oraz gmina Branice (23,9 %).

Na terenie powiatu prowadzone są działania mające na uwadze zwiększenie dostępu do oczyszczalni, czego dowodem jest budowa m.in. oczyszczalni ścieków w Branicach. Obecnie na terenie powiatu funkcjonuje lub prowadzona jest budowa kilkunastu obiektów oczyszczających ścieki. Udzielono pozwoleń wodnoprawnych na odprowadzanie ścieków oczyszczanych w następujących zakładach:

- Mechaniczno – biologicznej oczyszczalni w Rakowie. Ilość odprowadzanych ścieków wynosi $Q_{\text{śrd}} = 150 \text{ m}^3/\text{d}$. Najwyższe dopuszczalne wskaźniki równe są: BZT_5 - maksymalnie: 40 $\text{mg O}_2/\text{l}$, ChZT_{cr} – maksymalnie: 150 $\text{mg O}_2/\text{l}$, zawiesina ogólna – maksymalnie 50 mg/l .
- Mechaniczno – biologicznej oczyszczalni w Tłustomostach. Na oczyszczalnię tę doprowadzane są ścieki bytowe z osiedla zakładowego. Pozwolenie wodnoprawne dopuszcza odprowadzanie $Q_{\text{śrd}} = 28 \text{ m}^3/\text{d}$ oczyszczonych ścieków o składzie: BZT_5 –maksymalnie: 40 $\text{mg O}_2/\text{l}$, ChZT_{cr} – maksymalnie: 150 $\text{mg O}_2/\text{l}$, zawiesina ogólna - maksymalnie 50 mg/l .
- Mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków w Langowie. Na oczyszczalnię ścieków w Langowie odprowadzane są ścieki bytowe z osiedla mieszkaniowego. Zgodnie z wydanym pozwoleniem wodnoprawnym dopuszcza się odprowadzanie $Q_{\text{śrd}} = 18 \text{ m}^3/\text{d}$ oczyszczonych ścieków o składzie: BZT_5 – maksymalnie: 40 $\text{mg O}_2/\text{l}$, ChZT_{cr} – maksymalnie: 150 $\text{mg O}_2/\text{l}$, zawiesina ogólna - maksymalnie 50 mg/l .

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

- Mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków w Czerwonkowie. Na oczyszczalnię doprowadzane są ścieki bytowe z budynków mieszkalnych z miejscowości Czerwonków. Ilość odprowadzanych ścieków to $Q_{\text{śrd}} = 13,0 \text{ m}^3/\text{d}$ o składzie: BZT₅ - maksymalnie: 25 mgO₂/l, ChZT_{cr} – maksymalnie: 125 mg O₂/l, zawiesina ogólna – maksymalnie 35 mg/l.
- Mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków w Baborowie o przepustowości nominalnej 2776 m³/d.
- Mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków w Branicach. Ilość odprowadzanych ścieków to $Q_{\text{śrd}} = 470,5 \text{ m}^3/\text{d}$ o składzie: BZT₅ < 40 mgO₂/l, ChZT_{cr} < 150 mg O₂/l, zawiesina ogólna < 50 mg/l.
- Mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków w Branicach. Ilość odprowadzanych ścieków to $Q_{\text{śrd}} = 830 \text{ m}^3/\text{d}$ o składzie: BZT₅ – maksymalnie: 25 mgO₂/l, ChZT_{cr} – maksymalnie: 125 mg O₂/l, zawiesina ogólna – maksymalnie 35 mg/l.
- Mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków w Lewicach. Do oczyszczalni doprowadzane są ścieki z osiedla w Lewicach. Ilość odprowadzanych ścieków to $Q_{\text{śrd}} = 21 \text{ m}^3/\text{d}$ o składzie: BZT₅ – maksymalnie: 25 mgO₂/l, ChZT_{cr} – maksymalnie: 125 mg O₂/l, zawiesina ogólna - maksymalnie 35 mg/l.
- Mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków w Pomorzowicach. Do oczyszczalni tej doprowadzane są ścieki ze wsi Pomorzowice. Ilość odprowadzonych ścieków to $Q_{\text{śrd}} = 50 \text{ m}^3/\text{d}$. Najwyższe dopuszczalne wskaźniki dla tej oczyszczalni wynoszą: : BZT₅ - maksymalnie: 25 mgO₂/l, ChZT_{cr} – maksymalnie: 125 mg O₂/l, zawiesina ogólna – maksymalnie 35 mg/l.
- Mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków w Pietrowicach. Do oczyszczalni doprowadzane są ścieki z miejscowości Pietrowice i Mokra Kolonia. Ilość odprowadzanych ścieków to $Q_{\text{śrd}} = 60 \text{ m}^3/\text{d}$ o składzie: BZT₅ - maksymalnie: 25 mgO₂/l, ChZT_{cr} – maksymalnie: 125 mg O₂/l, zawiesina ogólna – maksymalnie 35 mg/l.
- Biologicznej oczyszczalni ścieków w Lisięcicach. Zgodnie z wydanym pozwoleniem wodnoprawnym dopuszcza się odprowadzanie $Q_{\text{śrd}} = 72,0 \text{ m}^3/\text{d}$ oczyszczonych ścieków o składzie: BZT₅ - maksymalnie: 40 mgO₂/l, ChZT_{cr} – maksymalnie: 150 mg O₂/l, zawiesina ogólna – maksymalnie 50 mg/l.
- Mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków w Kwiatoniewie. Na oczyszczalnię doprowadzane są ścieki z terenu Kwiatoniewa. Ilość odprowadzanych ścieków to $Q_{\text{śrd}} = 6,8 \text{ m}^3/\text{d}$ o składzie: BZT₅ - maksymalnie: 25 mgO₂/l, ChZT_{cr} – maksymalnie: 125 mg O₂/l, zawiesina ogólna – maksymalnie 35 mg/l.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

- Mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków w Głubczycach o przepustowości nominalnej 9550 m³/d.
- Oczyszczalni ścieków w Klisinie, którą stanowi trzykomorowy osadnik Do osadnika o pojemności 97 m³ trafiają ścieki bytowe z Domu Pomocy Społecznej w Klisinie. Pozwolenie wodnoprawne dopuszcza odprowadzanie $Q_{\text{śrd}} = 40,0 \text{ m}^3/\text{d}$ oczyszczonych ścieków o składzie: BZT₅ - maksymalnie: 40 mgO₂/l, ChZT_{cr} – maksymalnie: 150 mg O₂/l, zawiesina ogólna – maksymalnie 50 mg/l.
- Mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków w Kietrze. Oczyszczalnia ta odbiera z terenu miasta ścieki komunalne i przemysłowe oraz częściowo wody opadowe. Pozwolenie wodnoprawne dopuszcza odprowadzanie $Q_{\text{śrd}} = 575 \text{ m}^3/\text{d}$ oczyszczonych ścieków o składzie: BZT₅ – maksymalnie: 25 mg/l, ChZT_{cr} – maksymalnie: 125 mg/l, zawiesina ogólna - maksymalnie 35 mg/l.
- Biologicznej oczyszczalni ścieków w Wojnowicach. Ilość odprowadzanych ścieków to $Q_{\text{śrd}} = 12 \text{ m}^3/\text{d}$ o składzie: BZT₅ – maksymalnie: 25 mgO₂/l, ChZT_{cr} – maksymalnie: 125 mg O₂/l, zawiesina ogólna - maksymalnie 35 mg/l.

5.2.1. Cel średniookresowy do 2019 r.

Do końca 2015r. Polska powinna zapewnić 75% redukcji całkowitego ładunku azotu i fosforu w ściekach komunalnych pochodzących z obszaru kraju w celu ochrony wód powierzchniowych, w tym wód morskich, przed eutrofizacją oraz zakończyć program budowy, rozbudowy i modernizacji systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków w aglomeracjach o RLM od 2 000 do 15 000.

Celem średniookresowym polityki ekologicznej w odniesieniu do jakości wód jest:

Utrzymanie i osiągnięcie dobrego stanu – potencjału wszystkich wód w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków

Cel ten powinien być zrealizowany do 2015 roku

Kierunki działań:

1. Realizacja inwestycji wskazanych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków i systemów kanalizacji zbiorczej).

2. _____

3. _____

4. _____

Usunięto: p

Usunięto: o

Usunięto: ś

Usunięto: k

Usunięto: Wspieranie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, w miejscach gdzie jest niemożliwa lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnej

Usunięto: Intensyfikacja działań kontrolnych mających na celu przeciwdziałanie odprowadzaniu nieoczyszczonych ścieków komunalnych do wód oraz przeciwdziałanie nieprawidłowościom - w odprowadzaniu ścieków przemysłowych, w tym weryfikacja pozwoleń wodnoprawnych.

Usunięto: Wspieranie budowy szczelnych zbiorników na gnojowicę i/lub gnojówkę oraz płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych prowadzących hodowlę i chów zwierząt.
5. Wspieranie działań inwestycyjnych, mających na celu ograniczenie i eliminację ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych w ściekach do środowiska wodnego, a w szczególności substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

2. Opracowanie działań wodno-środowiskowych w celu przeciwdziałania zanieczyszczeniu wody poszczególnymi substancjami priorytetowymi, w tym zmniejszanie zawartości substancji priorytetowych w wodach, zaprzestanie lub eliminacja zrzutów, emisji i strat tych substancji.

Usunięto: 6.

3. Zapewnienie stabilnego finansowania prac rozwojowych i monitoringu.

4. Kontynuacja zmian organizacyjnych i instytucjonalnych mających na celu wzmocnienie ochrony wód w Polsce i pełne dostosowanie instytucjonalne i proceduralne do systemu europejskiego.

Usunięto: 7. Wspieranie działań mających na celu poprawę jakości wody przeznaczonej do spożycia, w tym budowa lub modernizacja stacji uzdatniania wody i sieci wodociagowych.¶

8. Rozwój sieci monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych i jej dostosowanie do wymagań wspólnotowych.

5. Realizacja prac planistycznych niezbędnych dla wdrożenia wymagań Ramowej Dyrektywy Wodnej.

Usunięto: 9.

Usunięto: 10.

Usunięto: 11.

6. Ochrona wód.

7. Tworzenie stref buforowych przy ciekach ograniczających powierzchniowy spływ zanieczyszczeń.

8. Współpraca z resortem rolnictwa w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym.

9. Przygotowanie i wdrażanie programów wodno-środowiskowych.

Zadania własne:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Rozwój współpracy ze wszystkimi instytucjami wpływającymi na jakość wód, wspieranie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodami i jej ochrony przed zanieczyszczeniem.	Powiat, WIOŚ Opole, Gminy, Organizacje pozarządowe
Weryfikacja pozwoleń wodnoprawnych oraz pozwoleń zintegrowanych pod kątem spełniania prawnych wymagań w zakresie ochrony zasobów wodnych.	Zarząd Województwa Opolskiego, Powiat, Gminy Powiatu
Weryfikacja pozwoleń wodnoprawnych związanych z poborem wód podziemnych oraz ustanowienie obszarów ochronnych dla GZWP.	Zarząd Województwa Opolskiego, Powiat, Gminy Powiatu
Współpraca ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym.	Powiat, WIOŚ Opole, Gminy, Organizacje pozarządowe, ARiMR
Utrzymanie w dobrym stanie rowów w ciągu dróg powiatowych.	Powiat, Gminy Powiatu
Wspieranie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków w miejscach gdzie jest niemożliwa lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnej	Powiat, Gminy

Usunięto: Ochrona wód

Usunięto: Powiat, WIOŚ Opole, Gminy, Organizacje pozarządowe, ARiMR

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
----------------	--------------------------

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Intensyfikacja działań kontrolnych mających na celu przeciwdziałanie odprowadzaniu nieoczyszczonych ścieków komunalnych do wód oraz przeciwdziałanie nieprawidłowościom w odprowadzaniu ścieków przemysłowych, w tym weryfikacja pozwoleń wodno-prawnych	Powiat, WIOŚ Opole
Rozbudowa istniejącej sieci kanalizacyjnej dla miejscowości dla w których jest to ekonomicznie uzasadnione.	Powiat, gminy
Współpraca ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym	Gminy Powiatu, WIOŚ Opole, Organizacje pozarządowe, ARiMR
Budowa szczelnych zbiorników na gnojowicę i/lub gnojówkę oraz płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych prowadzących hodowlę i chów zwierząt	Podmioty gospodarcze, Mieszkańcy gminy
Rozwój sieci monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych, dostosowanie jej do wymagań wspólnotowych	WIOŚ Opole
Wspieranie działań inwestycyjnych mających na celu ograniczenie i eliminację ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych w ściekach do środowiska wodnego a w szczególności substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego	Podmioty gospodarcze
Edukacja mieszkańców gmin w zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi na poziomie gospodarstwa domowego (propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędzania wody)	Powiat, Gminy Powiatu
Budowa lub modernizacja stacji uzdatniania wody i sieci wodociągowych	Gminy, Przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne
Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Kietrze	Gmina Kietrz
Odbudowa rowów na terenach wiejskich	Gminy Powiatu
Dalsza sanitacja rzeki Troi	Budżet Gminy Głubczyce, PROW, ANR

Usunięto: 1

Ustaw Prawo Wodne uwzględniając wymagania zawarte w dyrektywie 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych nałożyła na aglomeracje o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 2 000 RLM obowiązek wyposażenia ich w sieci kanalizacyjne dla ścieków komunalnych zakończone oczyszczalniami ścieków.

Do końca 2015 r. Polska kończąc krajowy program, budowy oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnych dla wszystkich aglomeracji powyżej 2 000 RLM powinna zapewnić 75% redukcji całkowitego ładunku azotu i fosforu w ściekach komunalnych.

Szczegółowy wykaz aglomeracji został określony w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

Na terenie Powiatu Głubczyckiego ustanowionych zostało 4 aglomeracje priorytetowe dla wypełnienia zobowiązań Traktatu Akcesyjnego są to:

- Kietrz (PLOP015)**
- Branice (PLOP039)**
- Baborów – Sułków (PLOP041)**

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

– Zlewnia rzeki Troi (PLOP055N)

W wyniku analizy realizacji zobowiązań wynikających z KPOŚK można stwierdzić iż % skanalizowania na terenie Powiatu Głubczyckiego jest następujący:

- Aglomeracja Kietrz- skanalizowana w ponad 50%. Osiągnięcie wymaganego poziomu skanalizowania aglomeracji uzależnione jest od uzyskania dofinansowania ze środków unijnych.
- Aglomeracja Branice- skanalizowane jest 47,4% . W 2014r. planowane jest skanalizowanie 11,2% , a w 2015r. 22,3%. Osiągnięcie wymaganego poziomu skanalizowania aglomeracji uzależnione jest od uzyskania dofinansowania ze środków unijnych.
- Aglomeracja Baborów-Sułków- skanalizowane jest 84,7 %
- Aglomeracja Zlewnia rzeki Troi – jest w 100% skanalizowana.

Cel priorytetowy

Budowa, rozbudowa i modernizacja systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków w aglomeracjach o RLM od 2 000 do 15 000

Kierunki działań:

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Realizacja przedsięwzięć inwestycyjnych ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych przewidzianych dla aglomeracji o RLM od 2 000 do 15 000	Gminy Powiatu, Przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne
Realizacja przedsięwzięć na rzecz wyposażenia aglomeracji poniżej 2 000 RLM w oczyszczalnie ścieków i systemy kanalizacji sanitarnej	Gminy Powiatu, Przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne
<u>Uporządkowanie gospodarki ściekowej na obszarach szczególnej ochrony</u>	<u>Gminy Powiatu, sejmik wojewódzki</u>

Usunięto: Do końca 2015 r. Polska kończąc krajowy program, budowy oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnych dla wszystkich aglomeracji powyżej 2 000 RLM powinna zapewnić 75% redukcji całkowitego ładunku azotu i fosforu w ściekach komunalnych.¶

Usunięto: p

Usunięto: o

Usunięto: ś

Usunięto: k

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

<u>Kontynuacja działań związanych z realizacją inwestycji: budowy, rozbudowy i modernizacji systemów kanalizacyjnych z oczyszczalniami ścieków komunalnych wskazanych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych w ramach wyznaczonych aglomeracji</u>	<u>Gminy Powiatu, sejmik wojewódzki</u>
<u>Badanie i analizy związane z poprawą stanu czystości wód</u>	<u>RZGW, WIOŚ</u>

Aby osiągnąć wszystkie cele zapisane powyżej nieodzownym jest wystąpienie wielu czynników. Wszystkie zmiany muszą być przeprowadzone dogłębnie a także wymagają w niektórych przypadkach wieloletniej realizacji i wysokich nakładów finansowych.

5.3. Zanieczyszczenie powietrza

Czynnikiem, który oddziałuje na poziom życia jest stan czystości powietrza. W ochronie powietrza przed zanieczyszczeniem możemy wyróżnić dwa główne problemy o różnym stopniu trudności i różnych barierach utrudniających lub ograniczających ich rozwiązywanie:

- zmniejszenie wprowadzania substancji pyłowych, powstających w wyniku spalania paliw i stosowania różnorodnych technologii przemysłowych,
- zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza substancjami gazowymi.

Do niekorzystnych zjawisk wymuszających działania w zakresie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem zalicza się:

- emisję zorganizowaną,
- emisję niezorganizowaną,
- emisję ze źródeł liniowych i powierzchniowych.

Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń powietrza w procesach przemysłowych są procesy spalania paliw dla potrzeb technologicznych oraz grzewczych. Przyczynami tego są przede wszystkim przestarzałe urządzenia wytwórcze, nisko sprawne instalacje ochrony środowiska, jak też spalanie niskiej jakości paliw.

Podstawową masę zanieczyszczeń odprowadzanych do atmosfery stanowi:

- dwutlenek węgla, dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, pył, chlorowódor, węglowodory aromatyczne i alifatyczne oraz związki węgla elementarnego w postaci sadzy.

Wraz z pyłem do powietrza emitowane są metale ciężkie, pierwiastki promieniotwórcze i benzo(a)piren, który uznawany jest za jedną z bardziej znaczących substancji kancerogennych, co przy występujących stężeniach stwarza istotne ryzyko zdrowotne dla mieszkańców.

Problem emisji pochodzącej z sektora bytowo-gospodarczego wynika m.in. ze stosowania w mieszkalnictwie komunalnym i indywidualnych niskosprawnych urządzeniach grzewczych,

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

spalania złej jakości paliw energetycznych (zasiarczonych, zapopielonych i niskokalorycznych węgla, miałów węglowych, a także wszelkich odpadów z gospodarstw domowych), złego stanu technicznego urządzeń i instalacji kotłowych oraz nieprawidłowej ich eksploatacji.

Powiat głubczycki w 46,05 % jest zgazyfikowany. Gaz dostarczany jest do gmin: Głubczyce, Kietrz, Baborów z polskiej sieci gazowej, a miejscowość Branice zaopatrywana jest w gaz wyłącznie z czeskiej sieci gazowej (Úvalno – kraj morawskośląski).

System oceny jakości powietrza w powiecie głubczyckim prowadzony przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu opiera się na wynikach pomiarów prowadzonych w stacjach: manualnych i pasywnych.

Istniejąca sieć monitoringu jakości powietrza, obejmująca teren całego województwa, opiera się na pomiarach automatycznych i manualnych nadzorowanych przez WIOŚ oraz pasywnych prowadzonych przez WIOŚ przy współpracy ze Starostwami Powiatowymi.

Na terenie powiatu głubczyckiego znajduje się 5 punktów stacji pomiarowych. Pomiary wykonywane są ,metodą pasywną i metodą aktywną.

Do monitorowanych w powietrzu zanieczyszczeń na terenie województwa opolskiego należą:

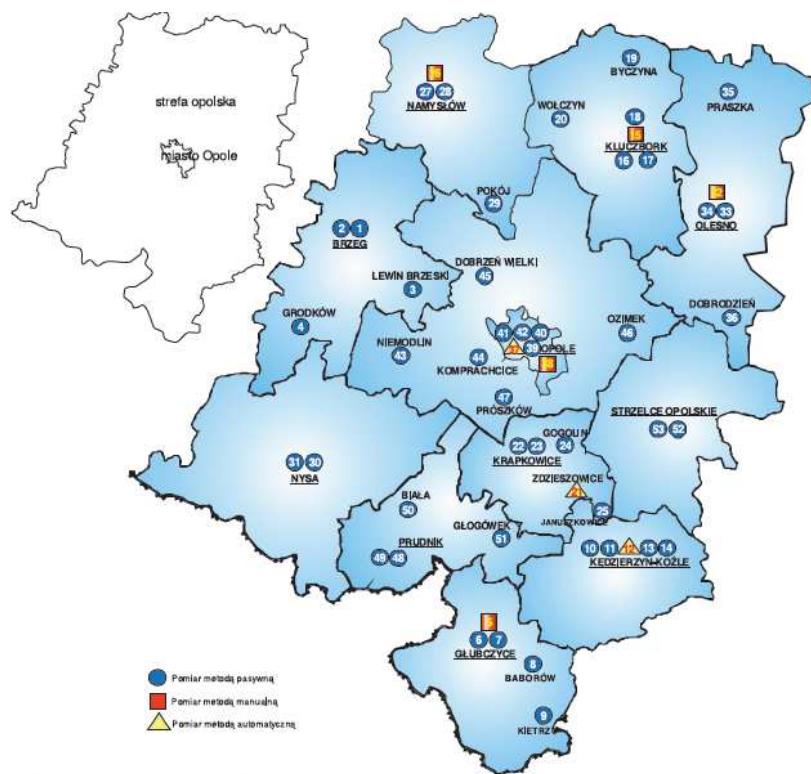
- *dwutlenek siarki* – pomiary automatyczne (Kędzierzyn-Koźle, Zdieszowice, Opole), pomiary pasywne (44 stacje pomiarowe),
- *dwutlenek azotu* – pomiary automatyczne (Kędzierzyn-Koźle, Zdieszowice, Opole), pomiary pasywne (44 stacje pomiarowe),
- *benzen* – pomiary automatyczne (Kędzierzyn-Koźle, Zdieszowice), pomiary pasywne (15 stacji pomiarowych),
- *pył zawieszony PM₁₀* – pomiary automatyczne (Kędzierzyn-Koźle, Zdieszowice, Opole), pomiary manualne (Głubczyce, Kluczbork, Namysłów, Olesno, Opole),
- *pył zawieszony PM_{2,5}* – pomiary automatyczne (Kędzierzyn-Koźle), pomiary manualne (Kluczbork, Opole),
- *metale ciężkie* (arsen, kadm, nikiel, ołów) w pyłe PM₁₀ pomiary manualne (Głubczyce, Kluczbork, Namysłów, Olesno, Opole),
- *benzo(a)piren* w pyłe PM₁₀ – pomiary manualne (Głubczyce, Kluczbork, Namysłów, Olesno, Opole),
- *pozostałe wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne* (benzo(a)antracen, benzo(b)fluoranten, benzo(j)fluoranten, benzo(k)fluoranten, indeno(1,2,3-cd)piren, dibenzo(a,h)antracen) w pyłe PM₁₀ – pomiary manualne (Opole),
- *tlenek węgla* – pomiary automatyczne (Kędzierzyn-Koźle),
- *ozon* – pomiary automatyczne (Kędzierzyn-Koźle).

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Szczegółową lokalizację poszczególnych stacji pomiarowych, tworzących w 2010 roku sieć monitoringu jakości powietrza atmosferycznego na terenie powiatu głubczyckiego przedstawia mapa nr 5

Numery 5-9 zaznaczone na mapce oznaczają lokalizacje stacji pomiarowych.

5. Głubczyce, ul. Kochanowskiego.
6. Głubczyce, ul. Kochanowskiego.
7. Głubczyce, ul. Niepodległości.
8. Baborów, ul. Dąbrowszczaków.
9. Kietrz, ul. 3-go maja.

Rysunek 15 Lokalizacja stacji pomiarowych 2010 roku.

(źródło WIOŚ)

Poziom stężenie zanieczyszczeń powietrza w powiecie

Na potrzeby oceny bieżącej (rocznej) wykonano klasyfikację stref w oparciu o następujące założenia:

- **klasa A** - poziom stężenia nie przekracza wartości dopuszczalnej; nie jest wymagane prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza,

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

- **klasa B** – poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną, lecz nie przekracza wartości dopuszczalnej powiększonej o margines tolerancji (dotyczy wyłącznie pyłu PM_{2,5}); w takim przypadku należy właściwymi metodami określić obszary występowania przekroczeń wartości dopuszczalnych, a także przyczyny ich występowania;
- **klasa C** – poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną/docelową lub wartość dopuszczalną powiększoną o margines tolerancji; należy wówczas określić obszary przekroczeń oraz dążyć do osiągnięcia wartości kryterialnych, niezbędne jest opracowanie programu ochrony powietrza;
- **klasa D1** – poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego; nie jest wymagane prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza;
- **klasa D2** – poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego; należy dążyć do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do roku 2020.

Ocena wykonana za rok 2010 została opracowana w nowym układzie stref, który województwo opolskie dzieli na 2 obszary: strefę miasto Opole i strefę opolską (czyli pozostałą część województwa).

Rysunek 16 Podział województwa opolskiego na strefy.

(źródło: WIOŚ)

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Tabela 13 *Lista stref województwa opolskiego, w których dokonuje się oceny jakości powietrza pod kątem zawartości: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, tlenku węgla, benzenu, ozonu, pyłu PM10; ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w pyłe PM10 oraz pyłu PM2,5*

Województwo	nazwa strefy	kod strefy	obszar strefy
województwo opolskie	miasto Opole	PL1601	Opole – miasto na prawach powiatu
	strefa opolska	PL1602	powiat kędzierzyńsko-kozielski
			powiat brzeski
			powiat nyski
			powiat głubczycki
			powiat prudnicki
			powiat krapkowicki
			powiat strzelecki
			powiat kluczborski
			powiat namysłowski
			powiat olecki
			powiat opolski

(źródło: WIOŚ)

Ocena jakości powietrza na terenie województwa opolskiego za rok 2010 opierała się na pomiarach automatycznych i manualnych, których uzupełnieniem były pomiary pasywne.

W wyniku przeprowadzonej oceny stwierdzono występowanie obszarów, na których odnotowano przekroczenia dopuszczalnych poziomów pyłu zawieszonego PM10, pyłu PM2,5 i benzenu oraz docelowych poziomów benzo(a)pirenu i ozonu. W związku z tym klasę C – wymagającą opracowania oraz wdrażania programu ochrony powietrza – w klasyfikacji dla kryterium ochrony zdrowia przyznano:

- dwóm strefom obejmującym obszar województwa opolskiego (tj. strefie miasto Opole i strefie opolskiej) z uwagi na przekraczanie z ponadnormatywną częstością dopuszczalnej wartości średniodobowej ustalonej dla pyłu PM10, a także z uwagi na przekraczanie wartości średniorocznej tego zanieczyszczenia (w strefie opolskiej),
- dwóm strefom województwa opolskiego z uwagi na przekraczanie rocznej wartości docelowej określonej dla benzo(a)pirenu,
- strefie opolskiej dla pyłu PM2,5 z uwagi na występowanie na jej terenie obszarów, na których odnotowano przekroczenia rocznej wartości dopuszczalnej powiększonej o margines tolerancji,
- strefie opolskiej z uwagi na przekraczanie rocznej wartości dopuszczalnej ustanowionej dla benzenu,
- strefie opolskiej ze względu na przekroczenia docelowego poziomu ozonu w powietrzu.

Strefę miasto Opole zakwalifikowano do klasy B ze względu na zanieczyszczenie powietrza pyłem PM2,5, gdyż otrzymana wartość stężenia średniorocznego przekroczyła wartość dopuszczalną,

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

lecz nie przekroczyła wartości dopuszczalnej powiększonej o margines tolerancji. Dla pozostałych sklasyfikowanych zanieczyszczeń (tj. dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, ołowiu, arsenu, kadmu i niklu) obie strefy województwa zakwalifikowano do klasy A.

W klasyfikacji przeprowadzonej ze względu na ochronę roślin, do klasy C zakwalifikowano strefę opolską, z uwagi na przekroczenia docelowego poziomu stężeń ozonu. Dla dwutlenku siarki i tlenków azotu – strefę opolską zakwalifikowano do klasy A. Strefy miasto Opole nie klasyfikuje się pod kątem ochrony roślin.

Tabela 14 Wyniki oceny bieżącej przeprowadzonej za rok 2010 w strefach województwa opolskiego dla kryterium ochrony zdrowia ludzi

Lp.	Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
		SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
1	miasto Opole	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	B
2	strefa opolska	A	A	A	C	C	C	A	A	A	A	C	C

(źródło: WIOŚ)

Tabela 15 Wyniki oceny bieżącej przeprowadzonej za rok 2010 w strefach województwa opolskiego dla kryterium ochrony roślin

Lp.	Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie		
		SO ₂	NO _x	O ₃
1	miasto Opole	nie klasyfikuje się		
2	strefa opolska	A	A	C

(źródło: WIOŚ)

Przekroczenia notowane na stacjach pomiarowych na terenie Powiatu Głubczyckiego dotyczyły stężeń pyłu PM10 (wartość średnioroczna 41,9 µg/m³ oraz B(a)P – 11,7 ng/m³ - 2011 rok. Największe przekroczenia notowano w okresie od października do marca. Powodem przekroczeń było ogrzewanie budynków indywidualnych i wpływ zanieczyszczeń powietrza z poza granic strefy oraz niekorzystne warunki klimatyczno-meteorologiczne.

Marszałek Województwa Opolskiego w związku z przekroczeniami dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10, benzo(α)pirenu i ozonu zgodnie ustawą Prawo ochrony środowiska jest zobowiązany uchwalić Program Ochrony Powietrza (POP) po wcześniejszym zaopiniowaniu przez Starostę Głubczyckiego.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Celem takiego programu jest opracowanie harmonogramu rzeczowo – finansowo - czasowego, którego wdrożenie pozwoli na realizację ustalonych zadań prowadzących do zmniejszenia poziomu w/w substancji do poziomu dopuszczalnego.

Podstawowym źródłem emisji jest spalanie energetyczne, głównie paliw stałych: węgla, koksu, stanowiących podstawowe paliwo dla zakładów przemysłowych, większości lokalnych kotłowni grzewczych, obiektów obsługi rolnictwa, warsztatów rzemieślniczych, zakładów usługowych oraz indywidualnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej.

Zanieczyszczenie atmosfery odnotowywane na terenie badań, w większości z niskich lokalnych emitorów, ma znaczenie dla kształtowania warunków sanitarnych powietrza w obrębie emitora lub ich grup. Dotyczy to zwłaszcza terenów wiejskich.

5.3.1. Cel średniookresowy do 2019 roku

Podstawowym celem polityki ekologicznej w zakresie ochrony powietrza w perspektywie średniookresowej jest osiągnięcie takiego jego stanu, który nie będzie zagrażał zdrowiu ludzi i środowisku oraz będzie spełniał wymagania prawne w zakresie jakości powietrza i norm emisyjnych.

Cele ilościowe wynikają z programów krajowych, zobowiązań przyjętych w Traktacie Akcesyjnym i ratyfikowanych umów międzynarodowych. W związku z tym celami średniookresowymi będą:

- Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza.
- Spełnienie standardów emisyjnych z instalacji, wymaganych przepisami prawa.

Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymywania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu na terenie powiatu oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska

Kierunki działań:

- 1) Systematyczne opracowywanie i wdrażanie programów ochrony powietrza, zgodnie z wynikami rocznej oceny jakości powietrza w strefach.
- 2) Wspieranie działań inwestycyjnych w zakresie ochrony powietrza podejmowanych przez podmioty gospodarcze.
- 3) Wspieranie działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji ze źródeł komunalnych.
- 4) Wzmocnienie systemu monitoringu powietrza, w tym także w zakresie wynikającym z corocznej oceny jakości powietrza w strefach, głównie w zakresie pyłów PM10 i PM2,5, benzenu, dwutlenku siarki i dwutlenku azotu oraz metali ciężkich i WWA.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

- 5) Analiza potrzeby i możliwości wprowadzania nowych instrumentów ochrony powietrza, w tym możliwości rozszerzenia systemu handlu uprawnieniami do emisji o kolejne substancje, wprowadzenia zobowiązań dobrowolnych czy realizacji wspólnych przedsięwzięć przez podmioty gospodarcze.
- 6) Promocja i wspieranie rozwiązań pozwalających na unikanie lub zmniejszanie wielkości emisji z transportu oraz mających na celu wdrożenie europejskich standardów emisji ze środków transportu,
- 7) Promocja i wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii i zmniejszających materiałochłonność gospodarki.
- 8) Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii.
- 9) Zwiększenie wykorzystania paliw alternatywnych (przykładowo biopaliwa).
- 10) Restrykcyjne przestrzeganie wymogów uwzględniania celów ochrony powietrza w programach, strategiach i politykach sektorowych.
- 11) Przygotowanie systemu oceny jakości zapachowej powietrza oraz zapobiegania jego zanieczyszczeniu przez substancje złownone.

Zadania własne:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Modernizacja i rozbudowa dróg powiatowych	Gminy, Powiat, Zarządy dróg
Prowadzenie edukacji ekologicznej młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony powietrza	Gminy, Powiat, Organizacje pozarządowe
Upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii	Gminy, Powiat, Organizacje pozarządowe
Prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii	Gminy, Powiat, Organizacje pozarządowe
Wspieranie rozwiązań pozwalających na unikanie lub zmniejszanie wielkości emisji z transportu	Gminy, Przedsiębiorstwa komunikacyjne, Zarządy dróg
Realizacja przedsięwzięć termomodernizacyjnych	Powiat, Gminy, właściciele obiektów
Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii oraz szkodliwości spalania odpadów w gospodarstwach domowych	Gminy, Powiat, Organizacje pozarządowe
Szkolenia dla podmiotów gospodarczych w zakresie wymagań dotyczących ochrony środowiska	Gminy, Powiat, Organizacje pozarządowe

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Stworzenie i aktualizacja bazy danych pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza oraz zgłoszeń instalacji dla podmiotów gospodarczych na terenie powiatów w celu kontroli wielkości emisji pyłu PM10 określonego w pozwoleniach i zgłoszeniach (wprowadzenie systemowego Planu Redukcji Emisji Przemysłowych (PREP) dla instalacji)	Powiat, Urząd Marszałkowski
Uwzględnienie w zamówieniach publicznych problemów ochrony powietrza, poprzez: odpowiednie przygotowywanie specyfikacji zamówień publicznych, które uwzględniać będą potrzeby ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem (np. zakup środków transportu spełniających odpowiednie normy emisji spali; prowadzenie prac budowlanych w sposób ograniczający niezorganizowaną emisję pyłu do powietrza)	Gminy Powiatu, Powiat
Refundacja osobom prywatnym części kosztów zakupu lub modernizacji instalacji grzewczych	Gmina Kietrz, GFOŚiGW
Prowadzenie kontroli przez organy i inspekcje ochrony środowiska w zakresie gospodarowania odpadami – dążenie do likwidacji problemu spalania odpadów poza spalarniami i współspalarniami odpadów oraz prowadzenie kontroli w zakresie przestrzegania przepisów w zakresie ochrony środowiska	WIOŚ Opole
Prowadzenie interwencji w ramach kompetencji organów i inspekcji ochrony środowiska w związku z uciążliwościami zgłaszanymi przez społeczeństwo dotyczącymi emisji gazów i pyłów do powietrza oraz emisji uciążliwych zapachów	WIOŚ Opole
Spełnienie wymagań prawnych przez zakłady w zakresie jakości powietrza, spełnienie standardów emisyjnych z instalacji, wymaganych przepisami prawa	Podmioty gospodarcze, Gminy
Wspieranie działań inwestycyjnych w zakresie ochrony powietrza podejmowanych przez podmioty gospodarcze	Gminy, Podmioty gospodarcze, Organizacje pozarządowe
Promocja i wspieranie rozwiązań pozwalających na unikanie lub zmniejszanie wielkości emisji z transportu oraz mających na celu wdrożenie europejskich standardów emisji ze środków transportu,	Powiat, Gminy, Organizacje pozarządowe
Analiza potrzeby i możliwości wprowadzania nowych instrumentów ochrony powietrza, w tym możliwości rozszerzenia systemu handlu uprawnieniami do emisji o kolejne substancje, wprowadzenia zobowiązań dobrowolnych czy realizacji wspólnych przedsięwzięć przez podmioty gospodarcze.	Powiat, Gminy, Organizacje pozarządowe
Usprawnienie organizacji ruchu drogowego	Przedsiębiorstwa komunikacyjne
Wspieranie działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji ze źródeł komunalnych m.in. wymian kotłów węglowych na paliwo gazowe, olej opałowy, biopaliwa	Gminy
zwiększenie wykorzystania paliw alternatywnych (przykładowo	Podmioty gospodarcze

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
biopaliwa)	
sprzątanie dróg przez ich zarządców w szczególności systematyczne sprzątanie na mokro dróg, chodników w miastach i miejscach zagęszczonej zabudowy ze szczególną starannością po sezonie zimowym, po ustąpieniu śniegów - przedsiębiorstwa komunalne	Zarządy dróg
wprowadzanie scentralizowanych systemów grzewczych dla ograniczania liczby źródeł niskiej emisji	Gminy, Podmioty gospodarcze
modernizacja ciepłowni lub łączenie systemów ciepłowniczych w celu optymalizacji wykorzystania energii pierwotnej paliw	Podmioty gospodarcze
spełnienie wymagań prawnych przez zakłady w zakresie jakości powietrza, spełnienie standardów emisyjnych z instalacji, wymaganych przepisami prawa	Podmioty gospodarcze
wykonywanie obowiązkowych pomiarów w zakresie wprowadzania gazów i pyłów do powietrza oraz przekazywanie odpowiednim organom w formie ustalonej prawem	Podmioty gospodarcze
prowadzenie kontroli przez organy i inspekcje ochrony środowiska w zakresie gospodarowania odpadami – dążenie do likwidacji problemu spalania odpadów poza spalarniami i współspalarniami odpadów oraz prowadzenie kontroli w zakresie przestrzegania przepisów w zakresie ochrony środowiska	WIOŚ Opole
prowadzenie interwencji w ramach kompetencji organów i inspekcji ochrony środowiska w związku z uciążliwościami zgłaszanymi przez społeczeństwo dotyczącymi emisji gazów i pyłów do powietrza oraz emisji uciążliwych zapachów	WIOŚ Opole

5.4. Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami została przedstawiona w opracowaniu pt.: „Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego na lata 2012-2017”

Według danych WIOŚ w roku 2010 zebrano z terenu powiatu głubczyckiego 10760,8 Mg odpadów komunalnych, czyli średnio 219 kg na mieszkańca powiatu (tabela 16). Największą ilość odpadów komunalnych (4638,7 Mg) zebrana została w gminie Głubczyce. Spośród odpadów zebranych selektywnie największą grupę w roku 2010 stanowiły odpady biodegradowalne (225,7 Mg), następnie papier i makulatura (204,6 Mg) oraz tworzywa sztuczne (192,7 Mg).

Tabela 16 Ilość zebranych odpadów komunalnych w powiecie głubczyckim

Lp.	Gmina	Ilość odpadów komunalnych zebranych z terenu gminy	Ilość odpadów komunalnych zebranych w ramach selektywnej zbiórki (Mg)						
			P	SZ	TW	Bio	N	ZSEiE	W
1	Głubczyce	4638,7 Mg	174,6	103,0	77,2	122,2	0,9	6,6	12,8
		196 kg/miesz./r.							
2	Baborów	1379,9 Mg	1,5	33,2	66,3	-	-	-	-
		217 kg/miesz./r.							

Usunięto: w sposób szczegółowy i kompletny

Usunięto: osobnym

Usunięto: Aktualizacja

Usunięto: u

Usunięto: Powiatu Głubczyckiego

Usunięto: 2008

Usunięto: 2011

Usunięto: z perspektywą na lata 2012-2015”.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

3	Branice	1596,8 Mg	13,4	7,2	8,9	103,5	0,2	3,8	4,6
		217 kg/miesz./r.							
4	Kietrz	3145,4 Mg	15,1	48,6	40,3	-	3,7	1,8	40,1
		271 kg/miesz./r.							
suma dla powiatu głubczyckiego		10760,8 Mg 219 kg/miesz./r.	204,6	192,0	192,7	225,7	4,8	12,2	57,5

P - Papier i makulatura
SZ - Szkło białe i kolorowe
TW - Tworzywa sztuczne
Bio - Odpady biodegradowalne
N - Odpady niebezpieczne
ZSEiE - Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny
W - Odpady wielkogabarytowe

(źródło: www.opole.pios.gov.pl)

Na terenie powiatu głubczyckiego na koniec 2010 roku znajdowało się 5 składowisk odpadów komunalnych, z czego 3 były eksploatowane, a 2 wyłączone z eksploatacji. Poniżej w tabelach 17 i 18 przedstawiono charakterystykę tych składowisk.

Tabela 17 Charakterystyka eksploatowanych w powiecie głubczyckim składowisk odpadów komunalnych na koniec 2010 r.

Lp.	Gmina	Administrator składowiska odpadów	Powierzchnia (ha) całkowita/ wykorzystana	Ilość odpadów zdeponowanych w 2010 r. (Mg)
	Składowisko			Stopień (%) wypełnienia składowiska
1	Głubczyce	Usługi Komunalne Sp. z o.o. w Głubczycach	5,33/4,84	6069,2
	Głubczyce			81,90%
2	Baborów	Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Baborowie	1,35/1,03	1379,9
	Baborów			57,10%
3	Kietrz	NAPRZÓD Sp. z o.o. Rydułtowy	6,07/4,20	5016,3
	Dzierżysław			10,90%

(źródło: www.opole.pios.gov.pl)

Tabela 18 Charakterystyka składowiska odpadów komunalnych w powiecie głubczyckim wyłączonych z eksploatacji

Lp.	Gmina	Okres eksploatacji	Powierzchnia (ha)	Ilość odpadów nagromadzonych (Mg)
	Lokalizacja składowiska			
1	Branice	1991r.-2004r.	3	35779
	Branice			

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

2	Kietrz Kietrz	1945r.-1993r.	bd	70000
---	------------------	---------------	----	-------

(źródło: www.opole.pios.gov.pl)

5.5. Oddziaływanie hałasu

Hałas to wszystkie nieprzyjemne, niepożądane, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego, które za pośrednictwem powietrza działają na organ słuchu i inne elementy organizmu ludzkiego.

Hałas jest to zanieczyszczenie środowiska, które charakteryzuje się dużą ilością i różnorodnością źródeł oraz powszechnością występowania. Nadmierny hałas wywołuje bardzo niekorzystne zmiany w organizmie człowieka. Powoduje on między innymi zaburzenia snu, oraz wpływa niekorzystnie na układ nerwowy. Utrudnia prace, naukę i zwiększa podatność na choroby psychiczne.

Stan środowiska, ze względu na jego zanieczyszczenie hałasem, określa się za pomocą tzw. klimatu akustycznego.

Klimat akustyczny jest to zespół zjawisk akustycznych kształtowanych przede wszystkim przez źródła hałasu takie, jak :

- komunikacja samochodowa, kolejowa, lotnicza,
- zakłady : przemysłowe, rzemieślnicze i usługowe, emitujące hałas na zewnątrz,
- obiekty użyteczności publicznej związane z hałaśliwą działalnością, np. stadiony,
- transport dostawczy i komunalny, maszyny budowlane,
- przesył energii elektrycznej o wysokich napięciach (>110 kV).

Najczęściej klimat akustyczny ocenia się ilościowo przy pomocy równoważnego poziomu dźwięku A (LAeq), wyrażonego w decybelach [dB], będącego poziomem uśrednionym w funkcji czasu. Dopuszczalne wartości poziomów dźwięku w środowisku określa *załącznik do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2007 nr 120 poz. 826)*. Wartości te przedstawia poniższa tabela:

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Tabela 19 Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy

Lp	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
		Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe objekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		$L_{Aeq D}$ Przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 8 h	$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 8-miu najmniej korzystnym godz. dnia	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 1-ej najmniej korzystnej godz. nocy
1	2	3	4	5	6
1	a. Obszary A ochrony uzdrowiskowej b. Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2	a. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b. Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży c. Tereny domów opieki d. Tereny szpitali w miastach	55	50	50	40
3	a. Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego c. Tereny zabudowy zagrodowej d. tereny mieszkaniowo-usługowe	60	50	50	40
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców	65	55	55	45

(źródło: załącznik do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2007 nr 120 poz. 826).

Problemy związane ze stanem środowiska na terenie Powiatu Głubczyckiego, w zakresie oddziaływań akustycznych, spowodowane są wieloma czynnikami m.in. jakością sieci drogowej, stopniem urbanizacji, występowaniem małych zakładów rzemieślniczych w jednostkach zabudowy mieszkaniowej.

Stan środowiska akustycznego kształtowany jest głównie przez ruch komunikacyjny. Decydujący wpływ na klimat akustyczny ma niezwykle dynamiczny rozwój motoryzacji, a tym samym wzrost natężenia pojazdów ogółem (w tym ciężarowych i osobowych) w ruchu lokalnym oraz tranzytowym.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

W 2010 roku został wykonany na istniejącej sieci dróg krajowych województwa Generalny Pomiar Ruchu (GPR 2010). Pomiarem objęta została sieć dróg krajowych o łącznej długości 17 247 km. Rejestracja ruchu w 1793 punktach pomiarowych prowadzona była przez przeszkolonych obserwatorów sposobem ręcznym oraz przy wykorzystaniu technik automatycznych (video rejestracja oraz stacji ciągłych pomiarów ruchu).

W czasie pomiaru rejestracji podlegały wszystkie pojazdy silnikowe korzystające z dróg publicznych (w podziale na 7 kategorii):

- motocykle,
- samochody osobowe,
- lekkie samochody ciężarowe (dostawcze),
- samochody ciężarowe bez przyczep,
- samochody ciężarowe z przyczepami,
- autobusy,
- ciągniki rolnicze, oraz rowery.

Podobnie jak w 2005 roku nie rejestrowano pojazdów zaprzęgowych.

Całoroczny cykl pomiarowy w 2010 roku składał się z 9 dni pomiarowych. Pomiar obejmował wykonanie dziewięciu pomiarów „dziennych” (od godz. 6⁰⁰ do 22⁰⁰), dwóch pomiarów „nocnych” (od godz. 22⁰⁰ do 6⁰⁰) w tym dwóch pomiarów całodobowych, według ściśle określonego harmonogramu.

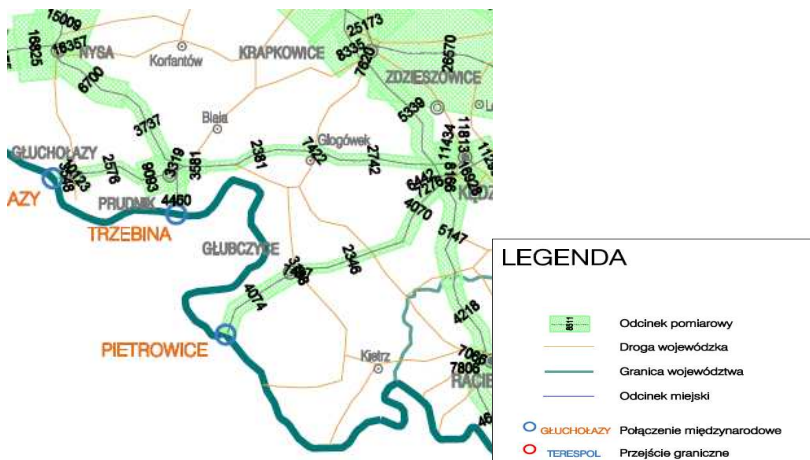
Na terenie powiatu głubczyckiego pomiar odbywał się w 3 punktach.

Tabela 20 Generalny Pomiar Ruchu w 2010 roku- wyniki

Nr punktu pomiar.	Nr drogi, lokalizacja	Pojazdy silnikowe ogółem	Motocykle	Sam. osob. mikrobusey	Lekkie sam. ciężarowe	Autobusy	Ciągniki rolnicze	Rowery
41007	38, Gr. Państwa - Głubczyce	4074	51	3434	331	27	39	120
41008	38Głubczyce/Przejście 1	7497	88	6174	549	68	59	139
41024	38a38Głubczyce/Przejście2	3188	24	2434	348	17	53	76

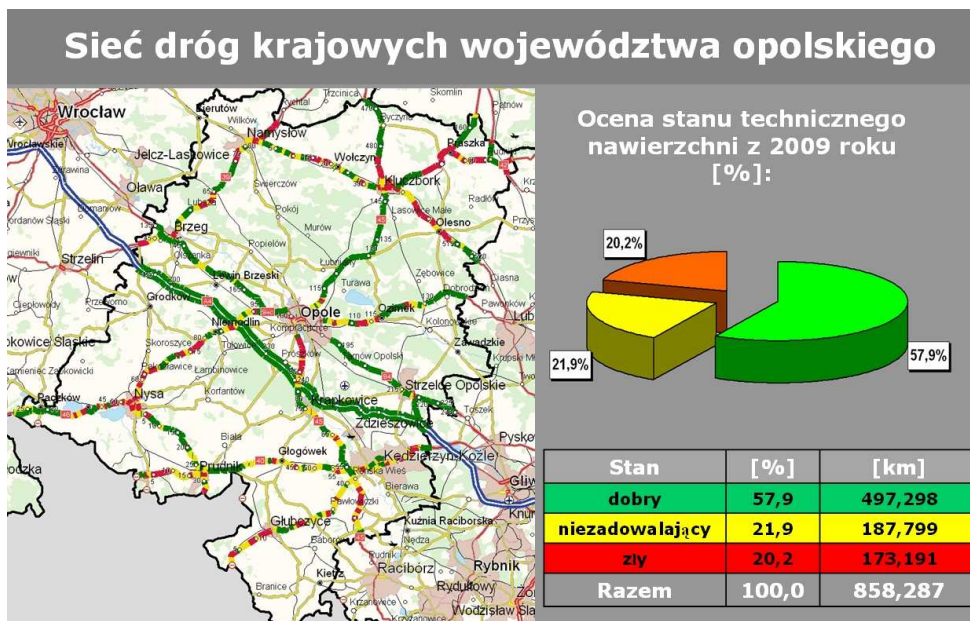
(źródło: GDDKiA)

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Rysunek 17 Średni dobowy ruch pojazdów silnikowych na sieci dróg krajowych w 2010 r.

(źródło: GDDKiA)

Rysunek 18 Sieć dróg krajowych województwa opolskiego

(źródło: GDDKiA)

Zgodnie z obowiązującym prawem opracowany został „Program Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2010-2012”.

Program pomiarowy jest realizowany przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu i przewiduje on kontynuację badań hałasu drogowego w 12 miastach, które znajdują się poza zakresem realizacji obligatoryjnych map akustycznych. Badania obejmują wyznaczenie

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

równoważnego poziomu hałasu L_{AeqD} oraz L_{AeqN} i warunków poza akustycznych, niezbędnych do interpretacji wyników i oceny klimatu akustycznego. Ponadto na potrzeby prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem, w wybranych trzech punktach sieci pomiarowej w województwie opolskim, wyznaczone zostaną wartości wskaźników L_{DWN} i L_N . Zakładana długość pomiarów wskaźników długookresowych wynosi łącznie trzy dni, z czego:

- 2 doby w dni powszednie oraz 1 doba podczas weekendu, w okresie wiosennym,
- 2 doby w dni powszednie oraz 1 doba podczas weekendu, w okresie jesiennym.

Pomiary hałasu drogowego w wytypowanych punktach, których wyniki wykorzystane będą do określenia wartości wskaźników L_{AeqD} i L_{AeqN} , przeprowadzone będą raz w roku w oparciu o obowiązujące metody referencyjne, w szczególności z zastosowaniem metody próbkowania.

Podstawę do przeprowadzenia badań stanowi rozporządzenie MŚ w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem.

Lokalizację punktów pomiarowych hałasu w latach 2010 – 2012 w rozbiciu na poszczególne miasta przedstawiono poniżej:

- miasta objęte monitoringiem hałasu w 2010 roku
 - Namysłów (3 punkty – przy ul. Bohaterów Warszawy, Reymonta, Jana Pawła II)
 - Dobrodzień (2 punkty – przy ul. Wojska Polskiego, Lublinieckiej),
 - Głogówek (2 punkty – przy ul. Powstańców Śląskich, Piastowskiej),
 - Nysa (3 punkty – przy ul. Krzywoustego, Piłsudskiego, w tym LDWN i LN przy ul. Grodkowskiej),
- miasta objęte monitoringiem hałasu w 2011 roku
 - Niemodlin (3 punkty – przy ul. Opolskiej, Brzeskiej, Powstańców Śląskich),
 - Wołczyn (2 punkty – przy ul. Kluczborskiej, Namysłowskiej),
 - **Kietrz (2 punkty – przy ul. Raciborskiej, Głubczyckiej),**
 - Brzeg (3 punkty – przy ul. Łokietka, 3 Maja, w tym LDWN i LN przy ul. Włociańskiej),
- miasta objęte monitoringiem hałasu w 2012 roku
 - Lewin Brzeski (3 punkty – przy ul. Mickiewicza, Powstańców Śląskich, Kościuszki),
 - Ujazd (2 punkty – przy ul. Żeromskiego, Traugutta),
 - Gorzów Śląski (2 punkty – przy ul. Byczyńskiej, Kluczborskiej),
 - Paczków (3 punkty – przy ul. Wrocławskiej, Robotniczej, w tym LDWN i LN przy ul. Kopernika).

Ocena stanu akustycznego w województwie sporządzona zostanie po zebraniu wyników pomiarów w badanych punktach i porównaniu ich z wartościami poziomów dopuszczalnych,

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

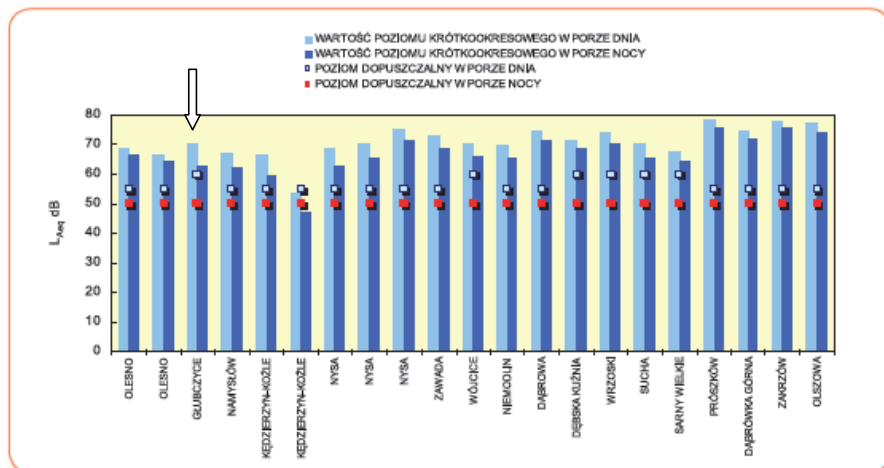
charakterystycznych dla obszarów chronionych. Podstawę oceny stanowi Rozporządzenie MŚ w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określające zróżnicowane dopuszczalne poziomy hałasu wyrażone wskaźnikami L_{AeqD} , L_{AeqN} , L_{DWN} , L_N dla następujących rodzajów terenów:

- przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową,
- pod szpitale i domy opieki społecznej,
- pod budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- tereny uzdrowiskowe, rekreacyjne i mieszkaniowo-usługowe.

Do oceny stanu akustycznego w województwie opolskim wykorzystane zostaną także wyniki pomiarów hałasu wykonane z mocy prawa przez inne jednostki (art. 147, art. 175 ustawy POŚ). Hałas przemysłowy, emitowany ze źródeł przemysłowych, monitorowany będzie zgodnie z planami kontroli realizowanymi przez WIOŚ w Opolu. Mierzonymi wskaźnikami poziomu hałasu przemysłowego są poziomy L_{AeqD} oraz L_{AeqN} , których wartości są wykorzystywane do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska. Wyniki pomiarów hałasu przemysłowego zostaną również włączone do oceny stanu akustycznego w województwie.

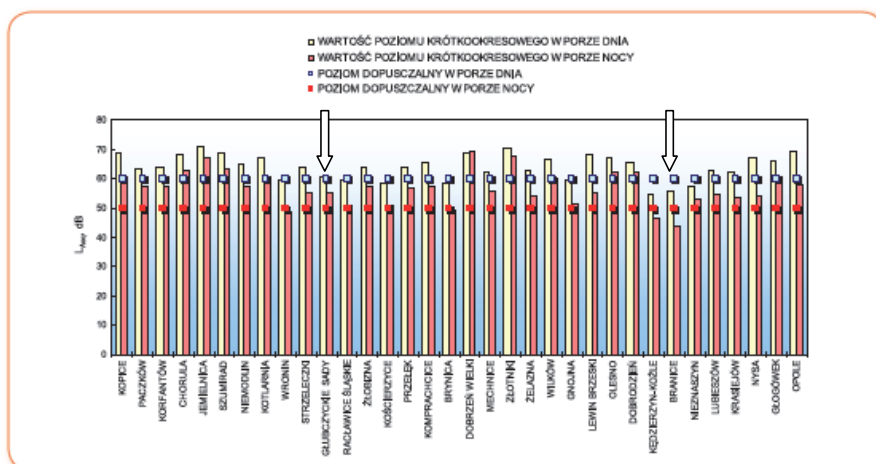
Zgodnie z art. 177 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 stycznia 2003 r. w sprawie rodzajów wyników pomiarów prowadzonych w związku z eksploatacją dróg, linii kolejowych, linii tramwajowych, lotnisk oraz portów, które powinny być przekazywane właściwym organom ochrony środowiska, oraz terminów i sposobów ich prezentacji (Dz. U. Nr 18, poz. 164), Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Opolu oraz Zarząd Dróg Wojewódzkich, przekazały Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska wyniki pomiarów hałasu przy drogach krajowych i wojewódzkich, wykonane w 2010 roku w województwie opolskim. Analizując wyniki przekazane z GDDKiA, można stwierdzić, że w powiecie głubczyckim w wyznaczonym punkcie referencyjnym zmierzony poziom hałasu w porze dnia wynosi około 70 dB a w porze nocy około 63 dB. Wyniki badań przedstawiono w formie graficznej na rysunku 19 i rysunku 20.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Rysunek 19 Wartości średnie poziomów krótkookresowych L_{Aeq} w badanych punktach przy drogach krajowych w województwie opolskim dla pory dnia i nocy.

(źródło: GDDKiA)

Rysunek 20 Wartości średnie poziomów krótkookresowych L_{Aeq} w badanych punktach przy drogach wojewódzkich w województwie opolskim dla pory dnia i nocy

(źródło: GDDKiA)

Wyniki pomiarów w punktach referencyjnych na terenie Powiatu Głubczyckiego przedstawiają się następująco:

- punkt referencyjny w Głubczyce-Sady (droga 416):
 - pora dnia 60 dB

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

- pora nocy 55 dB
- punkt referencyjny w Branicach (droga 419):
 - pora dnia – 55 dB
 - pora nocy – 44 dB

Farmy wiatrowe

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Rysunek 21 Planowane rozmieszczenie elektrowni wiatrowych na Opolszczyźnie

(źródło: Ewa Głodek *Możliwości wykorzystania energii wiatru do wytwarzania energii elektrycznej w województwie opolskim*)

Planowane inwestycje na terenie powiatu głubczyckiego związane z budową farm wiatrowych pozwoliłyby na poprawienie bilansu wykorzystania odnawialnych źródeł energii w regionie. Energetyka wiatrowa wykorzystuje technologie bezemisyjne, które przyczyniają się do ochrony środowiska naturalnego. Korzyści wynikające z wykorzystania energii wiatru są wymierne i znaczące. Siłownie wiatrowe podobnie jak inne formy wytwarzania energii mają jednak pewne ograniczenia gdyż mogą negatywnie oddziaływać na środowisko. Dlatego też powinny być rozwijane przede wszystkim na terenach o dobrych lub bardzo dobrych warunkach wiatrowych, a ich rozwój powinien przebiegać w sposób kontrolowany.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

5.5.1. Cel średniookresowy do 2019

**Ocena narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia zagrożenia tam, gdzie jest ono największe
Ochrona mieszkańców powiatu głubczyckiego przed hałasem zagrażającym zdrowiu lub jakości życia**

Kierunki działań:

Zadania własne:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Modernizacja sieci dróg powiatowych	Powiat
Gromadzenie danych na temat zagrożenia i emisji hałasu w powiecie	Powiat
wspieranie budowy ścieżek rowerowych	Gminy, Powiat
tworzenie bazy danych na podstawie wyników uzyskanych: z prowadzonego monitoringu przez Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu, od zarządców dróg publicznych z pomiarów emisji oraz zgłoszeń w związku z występującą uciążliwością emisji hałasu	Powiat
ustalanie i egzekwowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku przez właściwe organy i inspekcje ochrony środowiska	Powiat, WIOŚ Opole
szkolenia dla podmiotów gospodarczych w zakresie wymagań dotyczących ochrony środowiska	Powiat, Organizacje pozarządowe

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
wprowadzanie stref wolnych od ruchu samochodowego	Gminy, Zarządy dróg
Tworzenie pasów zieleni ochronnej wzdłuż dróg powiatowych	Zarządzający drogą, GDDiA, Wojewódzki Zarząd Dróg, Powiatowy Zarząd dróg
Budowa ekranów akustycznych wzdłuż dróg gdzie występują przekroczenia standardów akustycznych	Zarządzający drogą, GDDiA, Wojewódzki Zarząd Dróg, Powiatowy Zarząd dróg
zmniejszanie szybkości ruchu	Gminy, Zarządy dróg
modernizacja nawierzchni dróg	Gminy, Zarządy dróg
usprawnianie organizacji ruchu drogowego	Gminy, Zarządy dróg
przestrzeganie zasad strefowania w planowaniu przestrzennym m.in. lokalizowania w sąsiedztwie przedsięwzięć o zbliżonej uciążliwości hałasu	Gminy
Stworzenie i prowadzenie systemu monitoringu hałasu w województwie	Województwo opolskie, Powiat

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

wykonywanie pomiarów emisji hałasu przez określonych prawem zarządców dróg i podmioty gospodarcze oraz przekazywanie wyników pomiarów uprawnionym organom ochrony środowiska w formie ustalonej prawem	Zarządy dróg, WIOŚ Opole
Edukacja ekologiczna w zakresie ochrony zdrowia i życia mieszkańców w zakresie ochrony przed hałasem	Organizacje ekologiczne, Powiat Głubczycki, Szkoły, Przedszkola

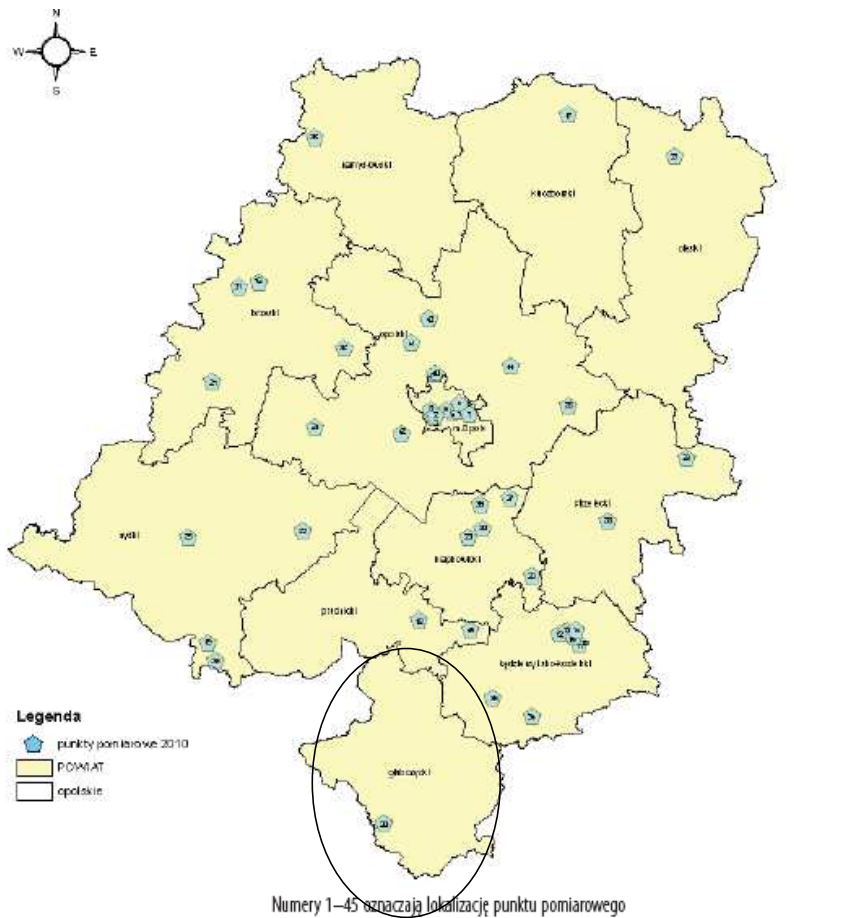
5.6. Oddziaływanie pól elektromagnetycznych

Stan wyjściowy:

Polskie przepisy ochrony środowiska odnoszą się do linii prądu przemiennego o napięciach znamionowych 110 kV i wyższych. Znajomość problematyki oddziaływania linii energetycznych na środowisko ma istotne znaczenie przy ustalaniu zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Szczegółowe zasady ochrony przed polami elektromagnetycznymi występującymi w otoczeniu linii elektroenergetycznych zostały zapisane w przepisach Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2007 nr 120 poz.826) i oraz w ustawie prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2006 nr 129 poz. 902 z późn. zmianami). W Tabeli 2 pierwszego z ww. rozporządzeń określono między innymi dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez linie elektroenergetyczne. Dla terenów zabudowy mieszkaniowej położonych poza miastem dopuszczalny poziom dźwięku dla pory nocnej wynosi 40 dB.

Realizując swój ustawowy obowiązek Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu wykonał zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr 221, poz. 1645), kontrolne badania poziomów pól elektromagnetycznych w trzyletnim cyklu pomiarowym, tj. w latach: 2008, 2009, 2010. Zgodnie z powyższym rozporządzeniem zrealizowano pomiary w 135 punktach na terenie województwa opolskiego w tym w 25 punktach na terenie miasta Opola. Na podstawie przeprowadzonych pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych nie stwierdzono, w miejscach dostępnych dla ludności, przekroczeń poziomów dopuszczalnych. (źródło WIOŚ)

AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU

MIASTA O LICZBE MIESZKAŃCÓW POWYŻEJ 50 TYS.	
1	Opole, ul. Plebiscytowa
2	Opole, ul. Włobiewskiego
3	Opole, ul. Plac Kopernika
4	Opole, ul. Budziszyńska
5	Opole, ul. Włosa
6	Opole, ul. Wiejska
7	Opole, ul. Nowowiejska
8	Opole, ul. Domańskiego
9	Opole, ul. Wyciążkowskiego
10	Kędzierzyn-Koźle, ul. Matejki
11	Kędzierzyn-Koźle, ul. Przewodników Pracy
12	Kędzierzyn-Koźle, ul. Kwiatowa
13	Kędzierzyn-Koźle, ul. 1 Maja
14	Kędzierzyn-Koźle, ul. Wojska Polskiego
15	Kędzierzyn-Koźle, ul. Benisza

POZOSTAŁE MIASTA	
16	Brzeg, ul. Łokietka
17	Byczyna, ul. Polanskiego
18	Głogówek, ul. 3 Maja
19	Głucholazy, ul. Bynek
20	Gogolin, ul. Konopnickiej
21	Grodzisz, ul. Włodawska
22	Korfantów, ul. Reymonta
23	Krapkowice, ul. Żeromskiego
24	Niemodlin, ul. Drzymały
25	Nysa, ul. Chopina
26	Ożimek, ul. Powstańców Śląskich
27	Praszka, ul. 3 Maja
28	Strzelce Opolskie, ul. Krakowska
29	Zawadzkie, ul. Podczerwonego
30	Zdzieszowice, ul. Kościuszki

OBSZARY WIEJSKIE	
31	Skarbimierz, powiat brzeski
32	Sierogosz, powiat brzeski
33	Brąnice, powiat głubczycki
34	Ciępkowice, powiat kędzierzyсько-kozielski
35	Pawłowiczki, powiat kędzierzyсько-kozielski
36	Gónaźdź, powiat krapkowicki
37	Kamierni Śląski, powiat krapkowicki
38	Krasowice, powiat namyśkowski
39	Konradów, powiat nyski
40	Czarnowązy, powiat opolski
41	Dobrzeń Wielki, powiat opolski
42	Komprachcice, powiat opolski
43	Kup, powiat opolski
44	TuroWa, powiat opolski
45	TwardaWa, powiat prudnicki

Rys. 22 Lokalizacja punktów pomiarowych monitoringu pól elektromagnetycznych w województwie opolskim w 2010 roku

(źródło: WIOŚ)

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Na podstawie pomiarów wykonanych na obszarze województwa, stwierdzono, że średnie arytmetyczne z uśrednionych wartości natężeń pól elektromagnetycznych w latach 2008–2010, uzyskanych łącznie w 90 punktach dla miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys. i terenów wiejskich, oscyływały poniżej progu zakresu pomiarowego sondy, natomiast dla terenów pozostałych miast w 45 punktach pomiarowych mieściły się w dolnej granicy zakresu pomiarowego sondy. Podsumowując, należy stwierdzić, że wszystkie wyniki w trzyletnim cyklu pomiarowym utrzymywały się na niskich poziomach, a większość zmierzonych wartości dla każdego z trzech obszarów typowanych w ramach programu ochrony przed polami elektromagnetycznymi w województwie opolskim, oscyływała poniżej progu czułości sondy pomiarowej. Zgodnie z art. 124 ustawy Prawo ochrony środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu, corocznie powinien aktualizować rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych, jednak dotychczasowe badania monitoringowe prowadzone w ramach PEM, nie wykazały przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych na wytypowanych terenach. (źródło WIOŚ)

W najbliższych latach podstawowym działaniem będzie prowadzenie dalszych badań, które pozwolą na ocenę skali zagrożenia polami elektromagnetycznymi. Ponadto, jednym z ważnych zadań służących realizacji celu będzie wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed polami (Polityka Ekologiczna Państwa) z wyznaczeniem stref ograniczonego użytkowania m.in. wokół urządzeń elektroenergetycznych, radiokomunikacyjnych i radiolokacyjnych, gdzie jest rejestrowane przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.

5.6.1. Cel średniookresowy do 2019 r.

Zabezpieczenie mieszkańców powiatu głubczyckiego przed zagrażającym zdrowiu oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

Kierunki działań:

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
prorowadzenie kontroli przez orany i inspekcje ochrony środowiska w zakresie przestrzegania obowiązujących pomiarów prawem dotyczącym ochrony środowiska	WIOŚ Opole
Stworzenie laboratorium referencyjnego do pomiaru pól elektromagnetycznych.	WIOŚ Opole
Opracowanie procedur administracyjnych zapewniających bezpieczną lokalizację źródeł pól	Marszałek

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

monitorowanie i ocena poziomu pól elektromagnetycznych emitowanych na terenach zurbanizowanych i w miejscach przebywania ludzi	WIOŚ Opole
Doskonalenie struktur organizacyjnych zajmujących się monitorowaniem i badaniem pól elektromagnetycznych oraz prowadzenie bazy danych o polach elektromagnetycznych.	Marszałek, Powiat
skutecznie uniemożliwić dostęp do strefy o podwyższonym poziomie emisji pól elektromagnetycznych oraz informować o jej szkodliwości	Podmioty gospodarcze
modernizowanie sieci przebiegających w obszarach zurbanizowanych	WIOŚ Opole
wnikliwe prowadzenie postępowań w sprawie oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć	Marszałek
wykonywanie pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku zgodnie z wymogami przepisów prawa w zakresie ochrony środowiska	Podmioty gospodarcze, WIOŚ Opole

5.7. Poważne awarie

Stan wyjściowy

Z oceny zagrożenia Powiatu Głubczyckiego wynika, że do potencjalnych zagrożeń mogących doprowadzić do sytuacji kryzysowych należy zaliczyć:

- pożary;
- katastrofy,
- awarie i niekontrolowane przenikanie różnych substancji do środowiska naturalnego;
- klęski żywiołowe (w tym podtopienia);

Poważną awarią w rozumieniu ustawy POŚ jest zdarzenie, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstanie takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Na terenie powiatu głubczyckiego nie istnieją zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Istotnym źródłem zagrożenia są wypadki i awarie w transporcie drogowym materiałów niebezpiecznych. W tym przypadku najbardziej zagrożone są drogi o największym natężeniu ruchu tego typu przewozów, do których na terenie powiatu głubczyckiego należą: droga krajowa nr 38 i drogi wojewódzkie nr 416, 417, 419 i 420.

Zgodnie z art. 246. POŚ

„1. W razie wystąpienia awarii wojewoda, poprzez komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej i wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, podejmie działania i zastosuje środki niezbędne do usunięcia awarii i jej skutków, określając w szczególności związane z tym obowiązki organów administracji i podmiotów korzystających ze środowiska.

2. O podjętych działaniach wojewoda informuje marszałka województwa.”

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

W strukturach organizacyjnych Starostwa znajduje się Sztab Antykryzysowy, którego zadaniem jest koordynowanie m.in. prac związanych z dużymi awariami i ewentualnie powstałymi zagrożeniami. Zadania te w powiązaniu z działaniem służb ratowniczych (strażą pożarną, policją, pogotowiem ratunkowym, pogotowiem energetycznym, pogotowiem gazowym, pogotowiem wodociągowo-kanalizacyjnym) regulują stosowne procedury na szczeblu powiatowym zawarte w Powiatowym Planie Reagowania Kryzysowego.

5.7.1. Cel średniookresowy do 2019 r.

Zmniejszanie ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej przez nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami takiej awarii oraz minimalizacja ich skutków

Kierunki działań:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
prorowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnej dla ogółu społeczeństwa dotyczącej zasad postępowania w razie wystąpienia poważnej awarii, w celu ukształtowania właściwych postaw i zachowań	Regionalne Centrum Bezpieczeństwa Ekologicznego, Straż Pożarna
Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku awarii poprzez doskonalenie technologii produkcji ograniczającej ryzyko wystąpienia awarii oraz ewidencję źródeł poważnych awarii	WIOŚ, Straż Pożarna, Zakłady produkcyjne, Straż Pożarna
Zapewnienie bezpiecznego transportu substancji niebezpiecznych poprzez aktualizację tras optymalnego przewozu	Wojewoda Opolski
monitoring potencjalnych sprawców poważnych awarii pod kątem spełniania przez nich wymogów bezpieczeństwa i prewencji	WIOŚ Opole
opracowanie programu zapobiegania poważnym awariom	Straż Pożarna
opracowanie planu operacyjno – ratowniczego na wypadek zaistnienia poważnej awarii	Straż Pożarna
utrzymywania w gotowości służb ratowniczych na wypadek zaistnienia poważnej awarii	Straż Pożarna

6. WZMOCNIENIE SYSTEMU ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM ORAZ PODNIESIENIE ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ SPOŁECZEŃSTWA

6.1. Zarządzanie środowiskowe

Systemy zarządzania środowiskowego (SZŚ) są dobrowolnym zobowiązaniem przedsiębiorstw i instytucji do podejmowania działań mających na celu zmniejszenie ich oddziaływania na środowisko.

W 2011 zaczęła obowiązywać nowa ustawa o krajowym systemie ekzarządzania i audytu (EMAS), która definiuje ramy organizacyjne systemu EMAS w Polsce. Ustawa ta służy stosowaniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekzarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS). Celem EMAS jest wspieranie ciągłej poprawy efektów działalności środowiskowej organizacji. Wprowadzenie tego systemu pozwala na zredukowanie kosztów produkcji. Wpływa także na poprawę wizerunku firmy w oczach klientów, którzy postrzegają przedsiębiorstwo jako ekologiczne, troszczące się o środowisko naturalne.

Zarządzanie środowiskiem związane jest także z międzynarodową normą ISO 14001. Norma ta oparta jest o zasady: planuj, wykonaj, sprawdź, działaj. Zasady te mają na celu doprowadzenie do takiej sytuacji, w której każde następne działanie będzie lepsze od poprzedniego, co będzie skutkowało ogólną poprawą wyników. Brak jest szczegółowych danych dotyczących liczby wydanych certyfikatów dotyczących spełniania normy ISO 14001. Przyjmuje się, że obecnie nieco ponad 2000 polskich firm posiada te certyfikaty.

Na terenie powiatu głubczyckiego wdrożony system zarządzania środowiskowego posiada:

- ASA sp. z o.o. Głubczyce (ISO 14001)

6.1.1. Cel średniookresowy do 2019 r.

**Rozpowszechnienie wiedzy o systemach zarządzania środowiskowego oraz
wspieranie w ich wdrażaniu**

Kierunki działań:

Zadania własne:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Rozpowszechnienie wśród społeczeństwa wiedzy na temat systemu EMAS i normy ISO 14001	Powiat
Stworzenie bazy organizacji, działających na terenie powiatu, posiadających rejestrację w systemie EMAS lub certyfikat ISO 14001	Powiat

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Prowadzenie szkoleń z zakresu systemu EMAS	Organizacje pozarządowe

6.2. Odpowiedzialność za szkody w środowisku

Zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci” każdy powodujący szkody w środowisku ponosi za to odpowiedzialność, także finansową. W roku 2007 uchwalona została ustawa o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie. Ustawa określa zasady odpowiedzialności za zapobieganie szkodom w środowisku i naprawę szkód w środowisku.

Przepisy ustawy stosuje się do bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub do szkody w środowisku:

- spowodowanych przez działalność podmiotu korzystającego ze środowiska stwarzającą ryzyko szkody w środowisku,
- spowodowanych przez inną działalność niż określona jako stwarzająca ryzyko szkody w środowisku, jeżeli dotyczą gatunków chronionych lub siedlisk chronionych.

Odpowiedzialność za szkody w środowisku stosuje się także, gdy szkoda lub bezpośrednie zagrożenie szkodą wywołane jest emisją rozproszoną oraz możliwe jest ustalenie związku pomiędzy bezpośrednim zagrożeniem szkodą lub szkodą a działalnością podmiotu korzystającego ze środowiska.

W przypadku wystąpienia bezpośredniego zagrożenia szkodą podmiot zobowiązany jest podjąć działania zapobiegawcze. Jeżeli działalność podmiotu spowodowała szkodę w środowisku, podmiot jest obowiązany do:

- podjęcia działań w celu ograniczenia szkody w środowisku, zapobieżenia kolejnym szkodom i negatywnym skutkom dla zdrowia,
- podjęcia działań naprawczych.

Jeżeli pomimo podjętych działań, nie udało się zażegnać bezpośredniemu zagrożeniu szkodą lub wystąpiła szkoda w środowisku, podmiot ma obowiązek zgłosić ten fakt organowi ochrony środowiska i wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska. Rodzaje działań naprawczych oraz warunki i sposoby ich prowadzenia określone zostały w rozporządzeniu Ministra Środowiska (Dz.U. z 2008 r. nr 103, poz. 664).

6.2.1. Cel średniookresowy do 2019 r.

Stworzenie systemu prewencyjnego, mającego na celu zapobieganie szkodom w środowisku i sygnalizującego możliwość wystąpienia szkody

Kierunki działań:

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Stworzenie bazy danych o szkodach w środowisku i działaniach naprawczych	WIOŚ
Prowadzenie szkoleń na temat odpowiedzialności sprawcy za szkody w środowisku	Organizacje pozarządowe

6.3. Edukacja ekologiczna społeczeństwa

Edukacja ekologiczna jest niezwykle ważnym zagadnieniem, które ma wpływ stan środowiska zarówno obecny jak i przyszłościowy. Dotyczy ona zarówno dzieci jak i dorosłych. Zapiski dotyczące edukacji ekologicznej znajdują się m.in. w ustawie Prawo ochrony środowiska. Ustawa ta nakazuje uwzględnianie problematyki ekologicznej w podstawach programowych kształcenia ogólnego we wszystkich typach szkół. Zobowiązuje ona także środki masowego przekazu do kształtowania pozytywnego stosunku społeczeństwa do ochrony środowiska oraz popularyzowania zasad tej ochrony w publikacjach i audycjach.

Ważnym dokumentem jest także Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej. Celami zawartymi w tym dokumencie są m.in. upowszechnienie idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia oraz wdrożenie edukacji ekologicznej jako edukacji interdyscyplinarnej na wszystkich stopniach edukacji formalnej i nieformalnej. Dużą rolę w edukacji ekologicznej przypisuje się samorządom na szczeblu powiatu, gdyż decyzje podejmowane na terenie lokalnym oddziałują na środowisko człowieka w miejscu jego zamieszkania. Wytyczne dla organów samorządowych dotyczą:

- utrzymywania ścisłej współpracy ze szkołami, zapewniając im warunki do prowadzenia edukacji ekologicznej,
- zapewnienia społeczeństwu dostępu do niezbędnych informacji przydatnych w procesie podejmowania decyzji dotyczących zarządzania środowiskiem.

W powiecie głubczyckim główne działania związane z edukacją ekologiczną prowadzone są w placówkach oświatowych. Działania te polegają na organizowaniu konkursów czy prowadzeniu zajęć dydaktycznych o tematyce ekologicznej. Dodatkowo organizowane są akcje zbiórki baterii czy tworzyw sztucznych, które pozwalają kształtować właściwe postawy wśród młodzieży.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Na terenie powiatu prowadzone są m.in. następujące działania:

- Powiatowy festiwal piosenki ekologicznej,
- Konkursy „Zbieramy baterie i butelki z tworzyw sztucznych”, „Zbieramy baterie i butelki z tworzyw sztucznych w przedszkolach”(rys.23),
- Konkurs ekologiczny „Dbajmy o środowisko”,
- Dzień – „Sprzątanie Świata”,
- „Dzień ziemi”.

Rysunek 23 Plakat zachęcający do wzięcia udziału w konkursie ekologicznym

(źródło: www.glubczyce.pl)

6.3.1. Cel średniookresowy do 2019 r.

Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa

Kierunki działań:

Zadania własne:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Opracowanie i rozprowadzanie ulotek, folderów o treściach ekologicznych	Powiat
Wspieranie merytoryczne i finansowe aktywnych form edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży np. organizowanie konkursów i sesji popularno-naukowych związanych z tematyką środowiskową czy też włączanie się w akcje: „Dzień ziemi”, „Sprzątanie świata”	Powiat, Gminy
Organizowanie oraz wsparcie finansowe konkursów ekologicznych	Powiat, Gminy
Udostępnianie informacji o środowisku	Powiat, Gminy
Współpraca powiatu z mediami w zakresie edukacji ekologicznej	Powiat

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Rozwój przyrodniczych ścieżek dydaktycznych	Nadleśnictwa
Rozwój punktów edukacji leśnej	Nadleśnictwa
Organizowanie wystaw, imprez o tematyce środowiskowej	Organizacje pozarządowe, Nadleśnictwa

7. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I RACJONALNE UŻYTKOWANIE ZASOBÓW PRZYRODY

7.1. Ochrona przyrody i krajobrazu

Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody. Dotyczy ona nie tylko roślin czy zwierząt, ale także krajobrazu.

Na terenie powiatu głubczyckiego występują obszary prawnie chronione. Zajmują one 12,5% ogólnej powierzchni powiatu i obejmują:

- 2 rezerwaty,
- 3 obszary chronionego krajobrazu,
- 9 pomników przyrody.

Zgodnie z Ustawą o Ochronie Przyrody rezerwat przyrody obejmuje obszary w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

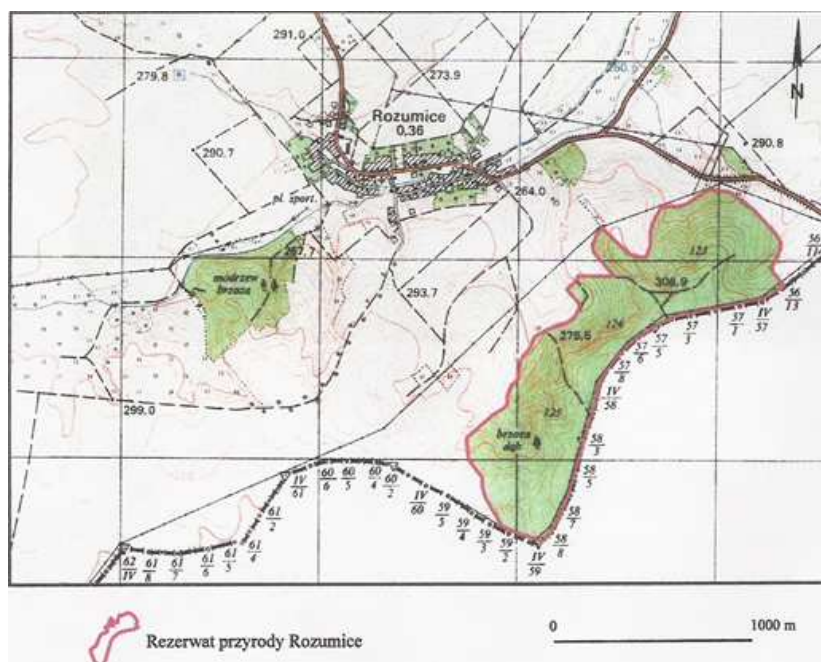
Na terenie powiatu występują dwa rezerwaty przyrody: „Góra Gipsowa” i „Rozumice”. Rezerwat „Rozumice”, o powierzchni 92,62 ha, położony jest na Płaskowyżu Głubczyckim, na południowy - wschód od wsi Rozumice (rys.24). Celem ochrony, rezerwatu powołanego rozporządzeniem Wojewody Opolskiego dnia 21 stycznia 2000 roku, jest zachowanie zbiorowisk leśnych o cechach naturalnych, z licznymi gatunkami chronionymi i rzadkimi.

Na terenie rezerwatu wyróżnia się 5 zespołów leśnych:

- łąg jesionowy,
- typ jesionowo – wiązowy,
- acydofilny las mieszany,
- ubogi las dębowo – brzozowy,
- grąd.

Obszar rezerwatu to teren występowania 9 gatunków roślin chronionych i 12 gatunków uznanych za rzadkie. Na szczególną uwagę zasługują takie gatunki jak: turzyca zgrzeblowata oraz cieszyńnianka wiosenna.

AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU

Rysunek 24 Położenie rezerwatu „Rozumice”

(źródło: <http://rozumice.cba.pl/rezerwat/mapa.html>)

Rezerwat „Góra Gipsowa” o powierzchni 1,02 ha położony jest na Płaskowyżu Głubczyckim, na wschód od miejscowości Dzierżysław. Swoją nazwę zawdzięcza położeniu na południowo – zachodnim zboczu Góry Gipsowej. Rezerwat utworzono w 1957 roku w celu zachowania naturalnego zbiorowiska roślinności stepowej. Na terenie rezerwatu rosną takie gatunki roślin jak: turzyca siwa i pagórkowata, perz siny, pięciornik biały, czyściec prosty, kostrzewa walezyjska, zimowit jesienny.

Zgodnie z Dz.U. 2009 nr 151 poz. 1220 obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełniącą funkcją korytarzy ekologicznych.

Przeważnie jest to teren rozległy obejmujący np. doliny rzeczne czy kompleksy leśne. Na terenie powiatu głubczyckiego występują trzy obszary chronionego krajobrazu, są to: Las Głubczycki, Wronin Maciowakrze oraz Mokre Lewice.

Las Głubczycki – jest to kompleks leśny o powierzchni 1597,5 ha położony na prawie całkowicie wylesionym Płaskowyżu Głubczyckim (rys.25). Na terenie kompleksu występują liczne cieki wodne miejscami tworzące wąwozy i parowy. Na glebach lessowych rozwinęły się grądy subkontynentalne, łągi jesionowo-olszowe oraz podgórskie łągi jesionowe. Duży obszar obejmują także bory z nasadzonymi sosnami, świerkami i modrzewiami. Las Głubczycki to teren

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

występowania rzadkich i chronionych gatunków roślin. Spotkać tu można takie gatunki jak: barwinek pospolity, lilia złotogłów, podkolan biały, pierwiosnek wyniosły, czosnek niedźwiedzi. Wśród rzadkich i chronionych gatunków fauny wymienić należy takie jak: padalec, pustułka, dzięcioł czarny, turkawka, krzyżodziób świerkowy.

Rysunek 25 Obszar Chronionego Krajobrazu Las Głubczycki

(źródło: www.katowice.lasy.gov.pl)

Wronin Maciowakrze – Obszar Chronionego Krajobrazu Wronin Maciowakrze to teren pagórkowaty, charakterystyczny dla południowej Opolszczyzny. Na powierzchni 4307,6 ha znajdują się liczne wąwozy, jary oraz parowy. Teren ten charakteryzuje się występowaniem rozległych, suchych wierzchołów lessowych oraz dolin z mokradłami i oczkami wodnymi. Spotkać tu można ptaki (np. kłaskawka), płazy (np. grzebiuszka ziemna). Przypuszcza się, że mogą występować pojedyncze kolonie susła moregowanego.

Mokre Lewice (rys.26) – jest to teren o powierzchni 6527,7 ha odznaczający się zróżnicowaną rzeźbą terenu. Występują tu zarówno strome stoki, jak i jary i doliny rzek. Zbiorowiska leśne obejmują: łągi jesionowo-olszowe, podgórskie łągi jesionowe oraz grądy subkontynentalne. Dużą powierzchnię zajmują bory sosnowe, świerkowe, modrzewiowe. Spotkać tu można chronione i rzadkie gatunki roślin, takie jak: storczyk męski, ciemiężca zielona, kruszczyk szerokolistny, lepieźnik biały, wyka leśna. Z ciekawszych gatunków zwierząt tu występujących wymienić można: trzmielojada, muchołówkę białoszyją, badylarkę.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Rysunek 26 Obszar Chronionego Krajobrazu Mokre Lewice

(źródło: www.katowice.lasy.gov.pl)

Na terenie powiatu głubczyckiego wyznaczono obszary cenne pod względem przyrodniczym i krajobrazowym, które powinny zostać objęte ochroną prawną, są to:

1) Proponowane rezerваты przyrody:

- Nowy Dwór,
- Pielgrzymów,
- Wilczy Staw.

2) Proponowane obszary chronionego krajobrazu:

- Dolina Osobłogi,
- Dolina Straduni,
- Dolina Psiny,
- Dolina Troi,
- Dolina Opawicy.

3) Proponowane parki krajobrazowe:

- Poszerzenie Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie” o Obszar Chronionego Krajobrazu „Mokre-Lewice”.

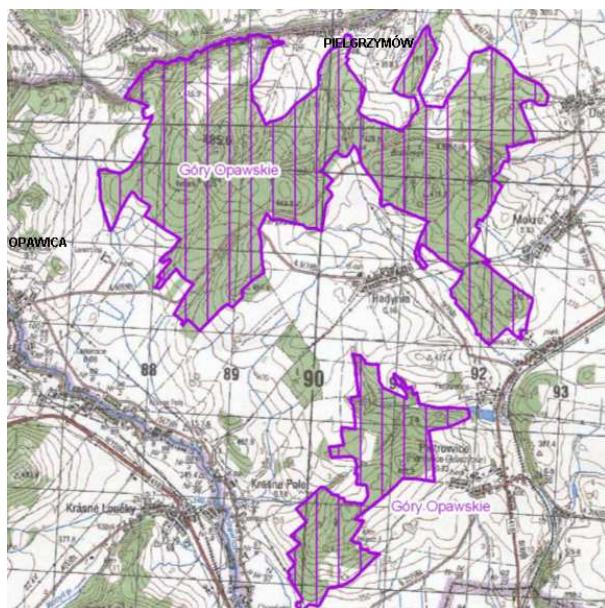
OBSZAR NATURA 2000

Na terenie powiatu głubczyckiego występują obszary natura 2000, są to:

- Góry Opawskie, (rys.27).
- Rozumicki Las.(rys.28).

Obszar Góry Opawskie zaliczany do Natura 2000 to głównie tereny pomiędzy Głuchołazami a Prudnikiem oraz okolice miejscowości Pielgrzymów i Opawica Powierzchnia całego obszaru wynosi 5583,3 ha.

AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU

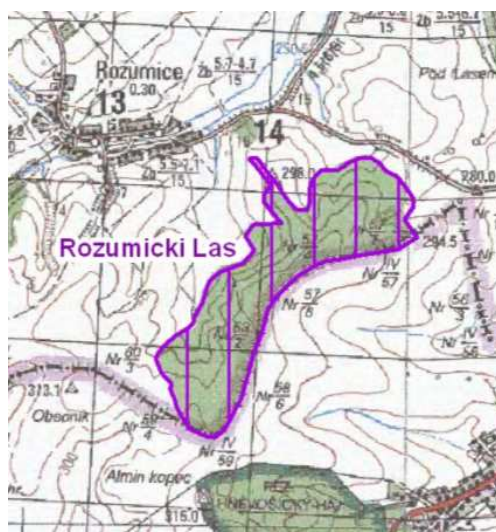

Rysunek 27 Obszar NATURA 2000 – Góry Opawskie

Obszar **Góry Opawskie** charakteryzuje się dużą powierzchnią lasów, są to głównie kwaśne buczyny i świerczyny. Występuje tu wiele ciekawych gatunków roślin i zwierząt. Ze spotykanych na tym obszarze roślin wymienić można takie gatunki jak: storczyki (podkolan zielonawy, buławnik mieczolistny, storczyk męski), gnieźnik leśny, żywiec kremowy, smardz stożkowy, szyszkowiec łuskowaty, okratek australijski. Również świat zwierząt przedstawia się tu interesująco. Spotkać tu można kumaki górskie oraz traszki górskie. Ciekawsze gady to gniewosz plamisty i żmija zygzakowata. Wśród ptaków na uwagę zasługują: bocian czarny, pliszka górska, zimorodek, puchacz.

Obszar **Rozumicki Las** to teren o powierzchni 96,6 ha położony w południowej części województwa Opolskiego na granicy z Czechami.

AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU

Rysunek 28 Obszar NATURA 2000 – Rozumicki Las

Cechuje się on dużym zróżnicowaniem rzeźby terenu. Spadki wynoszą > 10-15%. Obszar ten pokryty jest w głównej mierze przez grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny. Spotyka się tu także łąkowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe oraz łągi jesionowe. Występuje tu jedno z bogatszych w Polsce stanowisk cieszyńianki wiosennej.

Na terenie powiatu głubczyckiego znajdują się obszary występowania siedlisk chronionych i zagrożonych wyginieciem w skali europejskiej. Obszary, które należy objąć ochroną prawną oraz typ siedlisk na nich spotykany przedstawiono w tabeli poniżej.

Ostoje flory na terenie powiatu głubczyckiego wskazane do ochrony prawnej

<u>Lp.</u>	<u>Nazwa obszaru</u>	<u>Typ siedliska</u>
<u>1</u>	<u>Kozłówki</u>	<u>Murawy kserotermiczne</u>
<u>2</u>	<u>Lubotyń</u>	<u>Murawy kserotermiczne</u>
<u>3</u>	<u>Nowy Dwór</u>	<u>Lasy łąkowe</u>
<u>4</u>	<u>Pielgrzymów</u>	<u>Dąbrowy</u>

Źródło: POŚ Województwa Opolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

7.1.1. Pierwszy cel średniokresowy do 2019 r.

Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej przyrody

Kierunki działań:

Ochrona i rozwój systemu obszarów chronionych

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych w istniejących kompleksach leśnych	Nadleśnictwa, gminy
Ochrona terenów przyrodniczo cennych przed niewłaściwym sposobem użytkowania	Nadleśnictwa, gminy
Zachowanie istniejącej zieleni urządzonej	Gminy
Odtwarzanie korytarzy ekologicznych wzdłuż dolin i rzek	Organizacje pozarządowe, Gminy
<u>Inwentaryzacja przyrodnicza gmin</u>	<u>Gminy</u>
<u>Przywrócenie różnorodnego użytkowania gruntów na terenach o intensywnej gospodarce rolnej oraz wsparcie i rozwój rolnictwa ekologicznego i zintegrowanego</u>	<u>Organizacje pozarządowe, Gminy</u>

Usunięto: z

Usunięto: ochrona i zachowanie różnorodności biologicznej ... [1]

Usunięto: o

Usunięto: z

Ochrona fauny i flory

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Ochrona <i>in situ</i> gatunków roślin i zwierząt	Organizacje pozarządowe, Gminy
Zachowanie istniejących zbiorników wodnych	Organizacje pozarządowe, Gminy
Zarybianie wód	Organizacje pozarządowe
<u>Renaturyzacja dolin rzecznych</u>	<u>Gminy</u>
<u>Ochrona ekosystemów wodno-błotnych o kluczowym znaczeniu dla zachowania bioróżnorodności: rzek i ich dolin, stawów, oczek wodnych i terenów wodno-błotnych (w szczególności podmokłych łąk)</u>	<u>Gminy</u>
<u>Ochrona przed zainwestowaniem terenów występowania chronionych i zagrożonych siedlisk przyrodniczych oraz chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt</u>	<u>Organizacje pozarządowe, gminy</u>

Usunięto: Ochrona indywidualna sadzonek drzew ... [2]

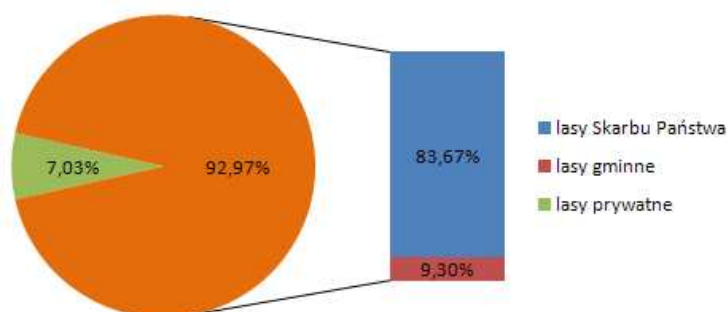
Ochrona i utrzymanie krajobrazu rekreacyjnego

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Promocja terenów interesujących przyrodniczo	Organizacje pozarządowe, Gminy
Rozwój sieci szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych na terenach interesujących przyrodniczo	Nadleśnictwa, Organizacje pozarządowe, Gminy
<u>Powoływanie nowych obszarów, cennych przyrodniczo, w tym zespołów przyrodniczo krajobrazowych użytku ekologicznego i stanowisk dokumentacyjnych przyrody nieożywionej</u>	<u>Organizacje pozarządowe, Gminy</u>

Powiat głubczycki jest terenem o najmniejszej lesistości w województwie opolskim. Wskaźnik ten wynosi w powiecie głubczyckim 6,3% i jest zdecydowanie niższy niż średnia wojewódzka (26,5%). Związane jest to przede wszystkim z występowaniem żyznych gleb wykorzystywanych do produkcji rolnej. Powierzchnia gruntów leśnych liczy 4297,4 ha z czego 4211,8 ha stanowią lasy. Zdecydowana większość lasów to lasy publiczne (3915,8 ha czyli 92,97%), lasy prywatne zajmują obszar 296 ha (7,03%). Poniżej przedstawiono powierzchnię lasów ze względu na formę własności.

Rysunek 29 Powierzchnia lasów ze względu na formę własności

(źródło: opracowanie własne na podstawie GUS)

Powierzchnia gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia na terenie powiatu głubczyckiego wynosi 64,3 ha. Lasy powiatu głubczyckiego wchodzi w skład dwóch nadleśnictw: Prudnik oraz Rudy Raciborskie (rys.30).

Powierzchnia leśna Nadleśnictwa Prudnik wynosi 13997,51 ha, a średni wiek drzewostanu to 64 lata. Główne typy siedliskowe lasu to: las świeży (30,83%), las wyżynny świeży (20,69%) oraz las mieszany świeży (14,01%). Gatunkiem, który ma największy udział rzeczywisty pod względem

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

powierzchni w lasach Nadleśnictwa Prudnik jest dąb (28,04%). Kolejne miejsca zajmują świerk pospolity (14,90%) oraz sosna zwyczajna (13,16%).

Powierzchnia leśna Nadleśnictwa Rudy Raciborskie wynosi 16468,72 ha, a przeciętny wiek drzewostanu to 51 lat. Dominującym typem siedliskowym lasu jest bór mieszany świeży (41,54%). Dużą powierzchnię zajmuje także bór mieszany wilgotny (21,00%) oraz las mieszany świeży (15,33%). Gatunkiem o największym udziale rzeczywistym pod względem udziału powierzchniowego jest sosna (60,9%). Inne gatunki o dużym udziale to brzoza (13,6%) oraz dąb (8,4%).

Rysunek 30 Podział powiatu głubczyckiego na nadleśnictwa

(źródło: <http://mapa.katowice.lasy.gov.pl/>)

7.1.2. Drugi cel średniookresowy do 2019 r.

Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej

Kierunki działań:

Zadania własne:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody, urządzenie i utrzymanie zieleni, zadrzewień, zakrzewień na terenach będących własnością powiatu	Powiat
Realizacja Programu Zwiększenia Lesistości	Powiat, Gminy, Nadleśnictwa, Właściciele gruntów
Nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych	Powiat
Wspieranie zalesienia gruntów porolnych	Powiat, Nadleśnictwa

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Prowadzenie szkoleń dla właścicieli lasów prywatnych na temat gospodarki leśnej	Nadleśnictwa, Organizacje pozarządowe
Prowadzenie kampanii edukacyjno – informacyjnej, szczególnie wśród młodzieży, na temat właściwej gospodarki leśnej	Nadleśnictwa
Aktualizacja granicy polno-leśnej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	Gminy, Nadleśnictwa
Renaturalizacja obszarów leśnych gatunkami rodzimymi	Nadleśnictwa
Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkodniki, nielegalne wysypiska śmieci)	Nadleśnictwa
Ochrona gleb leśnych	Nadleśnictwa
Zachowanie istniejących kompleksów leśnych	Nadleśnictwa
Inwentaryzacja i weryfikacja klasyfikacji gruntów pod kątem pełnego uwzględnienia gruntów zalesionych i zadrzewionych oraz ujęcie granicy rolno-leśnej w planach zagospodarowania przestrzennego	Nadleśnictwa, Gminy
Pozyskiwanie drewna w sposób racjonalny, bez zakłócenia zasady trwałości lasów	Nadleśnictwa, Powiat
<u>Tworzenie sieci przyrodniczych ścieżek dydaktycznych wraz z ośrodkami edukacji ekologicznej</u>	<u>Nadleśnictwa, Gminy</u>
<u>Ochrona indywidualna sadzonek drzew</u>	<u>Nadleśnictwa</u>
<u>Kształtowanie krajobrazu poprzez zadrzewienia i zakrzaczenia przydrożne i śródpolne</u>	<u>Nadleśnictwa, Powiat, Gminy</u>

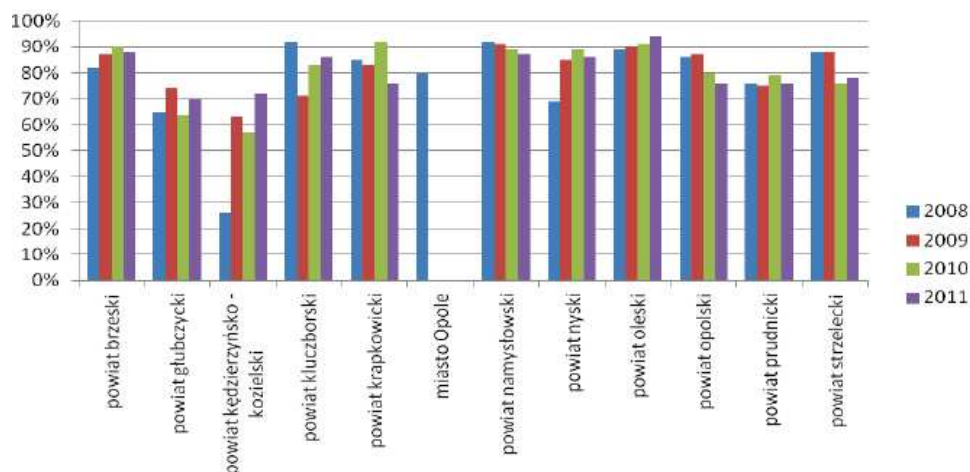
7.2. Ochrona powierzchni ziemi

Gleba to powierzchniowa warstwa zwietrzałej skały macierzystej składająca się z cząstek mineralnych, substancji organicznej, powietrza wody oraz żywych organizmów. Gleba jest: miejscem rozwoju systemu korzeniowego roślin, magazynem wody dla roślin, miejscem nagromadzenia składników pokarmowych oraz środowiskiem życia organizmów glebowych. Powiat głubczycki odznacza się najwyższym w całym województwie wskaźnikiem bonitacji i przydatności rolniczej. Na terenie powiatu występują gleby klasy od I do IV. Typowo rolnicza gmina Branice posiada ponad 90% gleb w klasie I-IIIb. Uprawiane są na nich głównie zboża i buraki.

Dużym zagrożeniem dla gleb jest niski poziom pH. W glebach, w których pH wynosi mniej niż 6,5 wzrost roślin nie jest optymalny. Związane jest to z wymywaniem składników zasadowych i zastępowaniem ich przez kationy glinu, wodoru, manganu i żelaza, które mogą być dla roślin

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

toksyczne. Kumulowanie tych kationów wpływa na pogorszenie jakości płodów rolnych. Procentowy udział gleb o odczynie kwaśnym w powiecie głubczyckim w roku 2011 był najniższy spośród wszystkich powiatów województwa opolskiego (rys.31). Wskaźnik ten waha się na przestrzeni ostatnich lat od 65% do 75%. W celu zwiększenia pH, gleby poddawane są wapnowaniu.

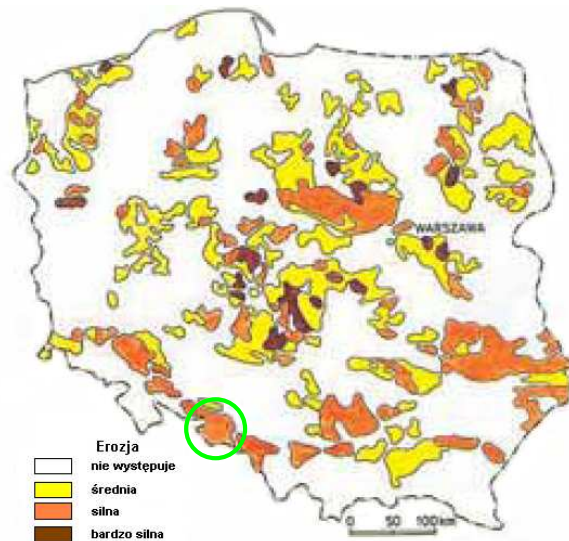

Rysunek 31 Występowanie gleb o odczynie kwaśnym w powiecie głubczyckim

(źródło: POŚ województwa opolskiego)

Tereny powiatu głubczyckiego narażone są na erozję wietrzną o nasileniu silnym (rys.32). Występowanie erozji na obszarze powiatu związane jest głównie z dużą powierzchnią gruntów ornych i małą lesistością. Erozja powoduje uszkodzenia mechaniczne roślin oraz odsłanianie ich systemu korzeniowego, a także zanieczyszczenia powietrza i wód przez pylaste części gleby. Zabiegi mające na celu zapobieganiu erozji polegają na: wykonywaniu zadrzewień śródpolnych, ochronie szaty roślinnej, niestosowaniu głębokiej orki.

AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU

Rysunek 32 Tereny zagrożone erozją wietrzną

(źródło: OCHRONA GLEB I WÓD)

Na koniec 2010 roku w powiecie głubczyckim było 57 ha gruntów zdegradowanych, nie występowały grunty zdewastowane.

7.2.1. Cel średniookresowy do 2019 r.

Rozpowszechnienie dobrych praktyk rolnych i leśnych oraz przeciwdziałanie degradacji terenów

Kierunki działań:

Zadania własne:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Rekultywacja gleb zdegradowanych	Powiat, Przedsiębiorcy
Zalesianie i zakrzewianie terenów zdegradowanych	Powiat, Gminy, Przedsiębiorcy
Promowanie rolnictwa ekologicznego	Powiat, Gminy, Przedsiębiorcy
Edukacja społeczeństwa mająca na celu ograniczenie wypalania traw czy zaśmiecania lasów	Powiat, Gminy

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
----------------	--------------------------

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Szkolenia dla rolników na temat dobrych praktyk rolniczych	Ośrodek Doradztwa Rolniczego
Przeciwdziałanie erozji gleb	Gminy, Nadleśnictwa
Ograniczenie przeznaczania gruntów najwyższych klas bonitacyjnych na cele nierolnicze i nieleśne	Gminy
Prowadzenie monitoringu jakości gleby i ziemi	WIOŚ Opole
Racjonalne użycie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin na terenach rolnych i leśnych oraz stosowanie technik naturalnych	ARiMR, Organizacje pozarządowe

7.3. Ochrona zasobów kopalin

Złóża kopalin są naturalnym nagromadzeniem minerałów, skał oraz innych substancji, których wydobywanie może przynieść korzyść gospodarzom. Zasoby złóż powinny być racjonalnie gospodarowane. Na terenie powiatu głubczyckiego występują złoża piaskowca, łupków fyllitowych, piasków i żwirów oraz surowców ilastych ceramiki budowlanej. W dziesięciu przypadkach są to złoża, z których zaniechano wydobycia. Największe wydobycie kopaliny w 2011 roku odnotowano w złożu Braciszów. Poniżej w tabeli przedstawiono wykaz wszystkich złóż znajdujących się na terenie powiatu głubczyckiego.

Tabela 21 Udokumentowane złoża kopalin w powiecie głubczyckim

Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby		Wydobycie (tys. ton)
		geologiczne bilansowe (tys. ton)	przemysłowe (tys. ton)	
SKAŁY OSADOWE - PIASKOWIEC				
Braciszów	E	8321	3704	171
ŁUPKI FYLLITOWE				
Chomiąża	Z	309.00	-	-
ZŁOŻA PIASKÓW I ŻWIRÓW				
Baborów 1	R	610	-	-
Lewice	Z	744	-	-
Lubotyń	Z	516	-	-
Lubotyń I	E	202	178	50
Lubotyń II*	R	3113	-	-
Lubotyń III	R	960	-	34
Włodzienin*	Z	727	69	-
Zopowy	E	158	-	40
Zubrzyce*	Z	949	-	-
Zubrzyce 2*	R	56	-	32
Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby		Wydobycie (tys. m ³)
		geologiczne bilansowe (tys. m ³)	przemysłowe (tys. m ³)	
ZŁOŻA SUROWCÓW ILASTYCH CERAMIKI BUDOWLANEJ				

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Baborów	Z	1039	-	-
Baborów 2	Z	171	-	-
Branice	E	756	150	1
Głubczyce	Z	1220	-	-
Głubczyce I	Z	241	-	-
Kietrz 2	Z	692	-	-

* - złoża zawierające piasek ze żwirem,

E – złoża eksploatowane

R – złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A+B+C₁)

Z – złoża, z którego wydobywanie zostało zaniechane

(źródło: Państwowy Instytut Geologiczny)

Przypuszcza się, że na terenie powiatu głubczyckiego występują pokłady gazu łupkowego. Ministerstwo Środowiska udzieliło koncesji na poszukiwanie gazu na terenie powiatu.

Przemysł wydobywczy w znaczący sposób oddziałuje na środowisko. W wyniku eksploatacji złóż następuje przekształcenie powierzchni terenu. Polega ono głównie na powstawaniu wyrobisk poeksploatacyjnych o dużej powierzchni, a także na występowaniu wielkich hałd odpadów wydobywczych. Dodatkowo, wydobywanie surowców może stwarzać zagrożenie dla wód podziemnych. Zgodnie z ustawą - Prawo Ochrony Środowiska podmiot prowadzący eksploatację złoża zobowiązany jest do prowadzenia działań rekultywacyjnych na terenach poeksploatacyjnych.

7.3.1. Cel średniookresowy do 2019 r.

Racjonalne zaopatrzenie ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny oraz rekultywacja terenów poeksploatacyjnych

Kierunki działań:

Zadania własne:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Gromadzenie, archiwizowanie i przetwarzanie danych geologicznych	Powiat
Kontrola stanu faktycznego w przypadku wydobywania kopaliny bez wymaganej koncesji i naliczanie opłat eksploatacyjnych w przypadku nielegalnej działalności	Powiat
Ochrona terenów perspektywicznych pod względem wydobywania kopaliny	Powiat
Opiniowanie studiów uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego	Powiat
Zapobieganie nielegalnej eksploatacji kopaliny	Powiat
Rekultywacja „dzikich” wyrobisk	Powiat
Uzyskiwanie informacji z jednostek ministerialnych i wojewódzkich o ilości, rodzaju i miejscu prowadzenia wydobywania złóż	Powiat

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	Przedsiębiorcy
Inwentaryzacja złóż kopalnianych i wyrobisk po eksploatacji bez koncesji	WIOŚ Opole

8. ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE SUROWCÓW, MATERIAŁÓW, WODY I ENERGII

8.1. Materiałochłonność, wodochłonność, energochłonność i odpadowość

8.1.1 Analiza stanu istniejącego

Analiza zużycia wody

Poniżej w tabeli przedstawiono analizę zużycia wody w powiecie głubczyckim w podziale na zużycie w przemyśle, rolnictwie i leśnictwie oraz podczas eksploatacji sieci wodociągowej.

Tabela 22 Zużycie wód w Powiecie Głubczyckim w latach 2008-2010

Jednostka Administracyjna	Przeznaczenie wód	Jednostka miary	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010
Powiat Głubczycki	Przemysł	dam ³ /rok	179	155	307
	Rolnictwo i leśnictwo	dam ³ /rok	b.d.	71	10
	Eksploatacja sieci wodociągowej	dam ³ /rok	2558,2	2460,6	2352,5
	Eksploatacja sieci wodociągowej – gospodarstwa domowe	dam ³ /rok	1749,6	1688,2	1651,9
	ogółem	dam³/rok	2737,2	2686,6	2669,5

(źródło: dane GUS)

Porównując dane z lat 2008 i 2010 można stwierdzić, że w Powiecie Głubczyckim zużycie wody zmalało z 2737,2 dam³/rok w roku 2008 do 2669,5 dam³/rok w roku 2010. Jedynie w przemyśle w roku 2010 zanotowano wzrost zużycia wody z 179 dam³/rok w roku 2008 i 155 dam³/rok w roku 2009 do 307 dam³/rok w roku 2010.

Jak wynika z tabeli powyżej w Powiecie Głubczyckim w 2010 r. zużyto 2669,5 dam³/rok wody z czego główny udział przypada na eksploatację sieci wodociągowej – 2352,5 dam³/rok, a w szczególności zużycie na potrzeby gospodarstw domowych 1651,9 dam³/rok. W rolnictwie i leśnictwie w roku 2010 zanotowano zużycie wody na poziomie 10 dam³/rok, co stanowi znaczny spadek w stosunku do wartości 71 dam³/rok w roku 2009.

Tabela 23 Zużycie wody na 1 mieszkańca w powiecie w Powiecie Głubczyckim w latach 2008-2010

Jednostka Administracyjna	Woda z wodociągów	Jednostka miary	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010
Powiat Głubczycki	na 1 mieszkańca	m ³ /rok	35,2	34,1	33,5
	na 1 korzystającego/ odbiorcę	m ³ /rok	38,2	37,0	36,4

(źródło: dane GUS)

Zużycie wody przez mieszkańców powiatu wykazuje tendencje spadkową. W porównaniu z 2008 r. w zużycie wody przeliczeniu na 1 mieszkańca zmniejszyło się z 35,2 m³/rok do 33,5 m³/rok

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

w roku 2010. Przyczynę spadku dopatrywać można w oszczędniejszym korzystaniu z wody spowodowanym stale rosnącymi jej cenami oraz coraz powszechniejszym stosowaniu liczników wody, co również wymusza racjonalne zużycie.

Analiza stanu izolacji termicznej obiektów budowlanych, zapotrzebowanie na ciepło

W powiecie głubczyckim dominującą formą budownictwa jest budownictwo jednorodzinne - zwłaszcza na terenach wiejskich, natomiast w miastach wiele jest również budynków wielorodzinnych.. Znaczna większość budynków powstała zatem przed 1990 rokiem. Na tej podstawie można wnioskować, iż zaledwie kilka procent tych budynków jest ocieplona. Należy jednak podkreślić, że w ostatnim czasie obserwuje się wzrastającą liczbę dociepleń budynków, głównie realizowanych przez indywidualnych użytkowników.

Zgodnie z zapisami jednolitego tekstu ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo Budowlane (Dz.U. 2010 nr 243, poz. 1623) od 1 stycznia 2009 wszystkie budynki oddawane do użytkowania oraz budynki istniejące - w przypadku umów na podstawie których następuje przeniesienie ich własności lub w przypadku powstania stosunku najmu budynku, lokalu mieszkalnego lub części budynku stanowiącej samodzielną całość techniczno-użytkową, powinny posiadać świadectwa przedstawiające poziom zużycia energii - tzw. świadectwa energetyczne. Świadectwo energetyczne jest sporządzane na podstawie oceny energetycznej, polegającej na określeniu zintegrowanej charakterystyki energetycznej, na podstawie, której następuje przyporządkowanie budynkowi klasy energetycznej. Podstawą do sporządzenia zintegrowanej charakterystyki jest charakterystyka energetyczna budynku określona w projekcie budowlanym dla budynku nowowznoszonego, a dla budynku istniejącego, jeśli brak jest dla niego dokumentacji projektowej - wyznaczana w wyniku inwentaryzacji.

W ostatnich latach powstają także nowe budynki i mieszkania, które są już budowane w nowych technologiach, w wyniku czego zasoby mieszkaniowe w Powiecie Głubczyckim z roku na rok rosną. Na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Opolu w tabelach poniżej przedstawiono:

Tabela 24 Ilości budynków oddanych do użytkowania w Powiecie Głubczyckim w latach 2007-2010

Powiat Głubczycki	Jednostka	2007	2009	2010
Ogółem	szt.	53	47	43
- w tym budynki mieszkalne	szt.	25	30	36
Ogółem budownictwo indywidualne	szt.	39	44	40
- w tym budynki mieszkalne	szt.	23	30	36

(źródło: dane GUS)

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Tabela 25 Zasoby mieszkaniowe w Powiecie Głubczyckim w latach 2008-2010

Powiat Głubczycki	Jednostka	2008	2009	2010
Mieszkania	szt.	16612	16636	16661
Izby	szt.	64273	64392	64516
Powierzchnia użytkowa mieszkań	tys. m ²	1246,862	1250,033	1253,105
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	75,1	75,1	75,2

(źródło: dane GUS)

Tabela 26 Ilości mieszkań oddanych do użytkowania w Powiecie Głubczyckim w latach 2008-2010

Powiat Głubczycki	Jednostka	2008	2009	2010
Mieszkania	szt.	52	31	36
Izby	szt.	213	154	182
Powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	5426	4000	4797
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	104,3	129	133,3

(źródło: dane GUS)

Obecnie na terenie Powiatu Głubczyckiego funkcjonuje 56 kotłowni, z czego 24 należą do spółdzielni mieszkaniowych. W roku 2010 długość czynnej sieci ciepłej przesyłowej wynosiła ogółem 22,6 km, a długość czynnej sieci ciepłej przyłączy do budynków i innych obiektów – 6,3 km. W stosunku do roku 2008 długość sieci ciepłej przesyłowej zmalała o 1 km, a długość sieci ciepłej przyłączy do budynków i innych obiektów – o 0,5 km. Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w 2010 roku wynosiła 1204 dam³, w tym budynki mieszkalne – 912,7 dam³. W stosunku do roku 2008 kubatura budynków ogrzewanych centralnie zmalała łącznie o 25 dam³, w tym o 18 dam³ w budynkach mieszkalnych. Spośród budynków mieszkalnych centralnie ogrzewanych w 2010 roku, kubatura budynków komunalnych wynosiła 233,7 dam³, budynków spółdzielni mieszkaniowych – 572,8 dam³ i budynków prywatnych 106,1 dam³. Największy spadek w kubaturze ogrzewanych budynków mieszkalnych, w stosunku do roku 2008, zanotowano grupie budynków prywatnych – o 13,6 dam³.

Sprzedaż energii ciepłej na cele grzewcze w latach 2008-2010 w Powiecie Głubczyckim przedstawia poniższa tabela (wg danych GUS)

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Tabela 27 Sprzedaż energii cieplnej w Powiecie Głubczyckim w latach 2008 - 2010

Powiat Głubczycki	Jednostka	2008	2009	2010
Ogółem	GJ	113192,9	92376,9	82534,0
- w tym budynki mieszkalne	GJ	105061,1	82503,3	72852,0
- w tym urzędy i instytucje	GJ	8131,8	9873,6	9682,0

(źródło: dane GUS)

Jak wynika z powyższych danych w Powiecie Głubczyckim maleje zarówno kubatura centralnie ogrzewanych budynków – szczególnie w grupie budynków prywatnych, jak i sukcesywnie z roku na rok spada sprzedaż energii cieplnej do budynków mieszkalnych. Jedyne w przypadku urzędów i instytucji w latach 2008 – 2010 zauważalny jest duży wzrost sprzedaży energii cieplnej w roku 2009 (w stosunku do roku 2008 o 1741,8 GJ), a następnie jej spadek o 191,6 GJ do poziomu 9682 GJ w 2010r. Utrzymujące się na wysokim poziomie zużycie energii na cele grzewcze w urzędach i instytucjach bez wyraźnych tendencji spadkowych, jakie notowane są w przypadku budynków mieszkalnych, świadczy o konieczności przeprowadzenia w nich działań termomodernizacyjnych.

Planowane są dalsze działania termomodernizacyjne w obiektach będących własnością Powiatu.

Analiza zużycia energii elektrycznej i gazu

W poniższych tabelach na podstawie danych GUS przedstawiono zużycie energii elektrycznej na terenie Powiatu Głubczyckiego.

Tabela 28 Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w Powiecie Głubczyckim w latach 2008 - 2010

Powiat Głubczycki	Jednostka	2008	2009	2010
Ogółem odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu	szt.	19943	19844	19749
- w tym w miastach	szt.	9185	9175	9155
- w tym na wsi	szt.	10758	10669	10594
Ogółem zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu	MWh.	35745	36135	40389
- w tym w miastach	MWh	15869	15936	17990
- w tym na wsi	MWh	19876	20198	22399

(źródło: dane GUS)

Tabela 29 Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w Powiecie Głubczyckim w latach 2008 - 2010 w przeliczeniu na jednego mieszkańca i odbiorcę

Powiat Głubczycki	Jednostka	2008	2009	2010
Na 1 mieszkańca	kWh	719,0	730,8	820,1
Na 1 korzystającego/odbiorcę	kWh	1792,4	1820,9	2045,1

(źródło: dane GUS)

Z przedstawionych danych można zauważyć, w latach 2008 – 2010 zmalała liczba odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych z 19943 w roku 2008 do 19749 w roku 2010.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Największy spadek odbiorców notuje się na terenach wiejskich - w ciągu trzech lat liczba zmalała o 165 podczas gdy w miastach o 30. Jednak pomimo spadku liczby odbiorców energii elektrycznej wciąż rośnie jej zużycie – zarówno w miastach jak i na terenach wiejski. W roku 2008 zużycie energii elektrycznej kształtowało się na poziomie 35745 MWh, a w roku 2010 - na poziomie 40389 MWh. Przy czym w omawianym okresie czasu, na terenach wiejskich notuje się wyższy o 402 MWh wzrost zużycia energii w stosunku do wzrostu jej zużycia w miastach. Analizując również wskaźniki zużycia energii na jednego mieszkańca czy na jednego odbiorcę można zauważyć znaczny wzrost tych wskaźników. Świadczy to o coraz większym zapotrzebowaniu na energię elektryczną co związane jest głównie z postępowaniem technologicznym i coraz większą ilością odbiorników energii elektrycznej lokalizowanych w gospodarstwach domowych.

W przypadku zużycia gazu należy zwrócić uwagę, iż w Powiecie Głubczyckim 43,8% ludności w 2010 roku korzystała z sieci gazowej, w tym 86,9% w miastach i 7% na terenach wiejskich. Łącznie w 2010 roku długość czynnej sieci gazowej w powiecie wynosi 126 652 m. W poniższej tabeli przedstawiono notowane w latach 2008 – 2010 ilości przyłączy do budynków mieszkaniowych i mieszkalnych, odbiorców gazu w gospodarstwach domowych, odbiorców gazu ogrzewających nim mieszkania oraz przedstawiono wielkości zużycia gazu z sieci.

Tabela 30 Odbiorcy i zużycie gazu w gospodarstwach domowych w Powiecie Głubczyckim w latach 2008 - 2010

Powiat Głubczycki	Jednostka	2008	2009	2010
Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i mieszkaniowych	szt.	2575	2601	2618
Odbiorcy gazu	gosp. domowe	7662	7605	7613
- w tym w miastach	gosp. domowe	7095	7050	7053
Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp. domowe	1928	1993	2099
Zużycie gazu ogółem	tyś. m ³	3423,2	3503,7	3808,5
- w tym na ogrzewanie mieszkań	tyś. m ³	2083,8	1720,3	2559
Zużycie gazu na 1 mieszkańca	m ³	68,9	70,9	77,3

(źródło: dane GUS)

Powyższe dane obrazują tendencję zmian w kierunku korzystania z sieci gazowej i zużycia gazu. Na ich podstawie można stwierdzić, iż w okresie od 2008 do 2010 roku wzrosła o 43 ilość przyłączy gazu do budynków mieszkalnych i mieszkaniowych. W omawianym okresie największa ilość przyłączy powstała w roku 2009 – 26 szt. Można również zauważyć duże zainteresowanie w wykorzystaniu gazu na cele grzewcze. O omawianym okresie ilość odbiorców gazu ogrzewających nim mieszkania wzrosła o 171 gospodarstw domowych. Również zużycie gazu na charakteryzuje się tendencją wzrostową. Należy jednak zauważyć, że w omawianym okresie wzrost zużycia gazu

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

spowodowany jest głównie jego wykorzystaniem do celów ogrzewania mieszkań. W ogólnym zużyciu gazu pomiędzy rokiem 2008 a 2010 wzrost wynosi 385,3 tys. m³, a na cele ogrzewania mieszkań w tym samym czasie wzrost wynosi 475,2 tys. m³. Oznacza to, iż w omawianym okresie nastąpił spadek o 89,9 tys. m³ zużycia gazu w gospodarstwach domowych na cele inne aniżeli ogrzewanie mieszkań, co można odczytać jako bardziej racjonalne korzystanie przez odbiorców z gazu do tych celów innych aniżeli ogrzewanie mieszkań, spowodowane stale rosnącymi jego cenami.

Odpadowość

Nieodzownym elementem funkcjonowania społeczeństwa jest generowanie odpadów. Na podstawie danych GUS oraz na podstawie Sprawozdania z realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Głubczyckiego za lata 2009 – 2010 scharakteryzowano ilości i zagospodarowanie odpadów komunalnych oraz odpadów wytworzonych z wyłączeniem odpadów komunalnych. W poniższych tabelach zestawiono dane mówiące o odpadowości w Powiecie Głubczyckim.

Tabela 31 Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku w Powiecie Głubczyckim w latach 2008 - 2010

Powiat Głubczycki	Jednostka	2008	2009	2010
Zmieszane odpady komunalne ogółem	Mg	7232,3*	8 490,96**	10 681,4**
- w tym z gospodarstw domowych	Mg	75712,23*	6728,36*	8229,65*
Ogółem odpady komunalne podlegające odzyskowi	Mg	67,98 ***	266,67**	375,53**
Ogółem odpady komunalne unieszkodliwione	Mg	71464,32***	8 224,29**	10305,87**

* na podstawie danych GUS

** na podstawie Sprawozdania z realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Głubczyckiego za lata 2009 – 2010

*** obliczone na podstawie danych GUS, z których wynika że udział odpadów komunalnych zdeponowanych na składowiskach do ilości odpadów zebranych zmieszanych w roku 2008 wynosi 99,06%

Tabela 32 Odpady wytworzone w ciągu roku (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w Powiecie Głubczyckim w latach 2008 - 2010

Powiat Głubczycki	Jednostka	2008	2009	2010
Odpady wytworzone ogółem	Mg	6000	8900	11800
Ogółem odpady podlegające odzyskowi	Mg	6000	8900	11800
Odpady wytworzone na 1 km ²	Mg	8,9	13,2	17,5

(Źródło: dane GUS)

W ramach ograniczenia odpadowości, zgodnie z zasadami zrównoważonej produkcji i konsumpcji, bardzo istotną rolę odgrywają eko-innowacje stanowiące podstawy tzw. „gospodarki

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

recykulacyjnej”. Zgodnie z zapisami Rozdziału 5 „Krajowego planu gospodarki odpadami 2014” (Kierunki działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów i kształtowania systemu gospodarki odpadami), przedsiębiorcy zarówno przed rozpoczęciem nowej działalności, rozbudową lub zmianą działalności dotychczasowej, jak i okresowo – nie rzadziej niż co 5 lat – w zakresie działalności już prowadzonej, powinni przeprowadzać analizę możliwości zapobiegania powstawaniu odpadów oraz zalecanego postępowania z odpadami. Analiza powinna obejmować analizę procesu technologicznego stosowanego przez przedsiębiorców, która mogłaby skutkować jego zmianą na powodujący zwiększanie efektywności wykorzystania zasobów, a tym samym zmniejszenie powstawania odpadów. Dotyczyć ona powinna m.in. zmiany surowców stosowanych w trakcie produkcji. Istotne w tym zakresie jest określenie zarówno możliwości zmiany na alternatywne surowce, jak i na pochodzące z innych procesów, w tym pozostałości z ich przetwarzania. Konieczne jest także przeanalizowanie możliwości stosowania odpadów w procesie produkcyjnym.

8.1.2. Pierwszy cel średniookresowy do 2019 r.

Wzrost efektywności wykorzystania surowców, w tym zasobów wodnych i surowców energetycznych wykorzystywanych w gospodarce

Kierunki działań:

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
termomodernizacja obiektów szpitalnych w Branicach, pawilon B, C, D, K	SW. Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Branicach
termomodernizacja szkół w Kietrze	Gmina Kietrz
modernizacja kotłowni – Szkoła Podstawowa Nr 1	Gmina Głubczyce
przeprowadzenie audytów technologicznych i elektroenergetycznych w przedsiębiorstwach dla określenia możliwości oszczędności energii, przeliczanej na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych oraz przeprowadzenie działań inwestycyjnych służących poprawie efektywności energetycznej.	Podmioty gospodarcze
wspieranie stosowania zamkniętych obiegów wody w przedsiębiorstwach	Podmioty gospodarcze
promowanie wykorzystania technologii przyjaznych dla środowiska naturalnego	Podmioty gospodarcze
promowanie wprowadzania systemów recyklingu umożliwiających wielokrotne użytkowanie materiałów	Podmioty gospodarcze

8.1.3. Drugi cel średniookresowy do 2019 r.

Zapobieganie i ograniczanie powstawania odpadów u źródła oraz zmniejszenie ich negatywnego oddziaływania na środowisko

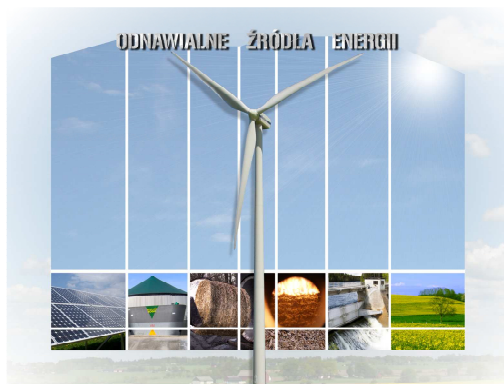
Kierunki działań:

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
przeprowadzenie analizy możliwości zapobiegania powstawaniu odpadów oraz zalecanego postępowania z odpadami. Analiza powinna obejmować analizę procesu technologicznego stosowanego przez przedsiębiorców, która mogłaby skutkować jego zmianą na powodujący zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów, a tym samym zmniejszenie powstawania odpadów.	Podmioty gospodarcze
wspieranie zmian technologicznych zapobiegających powstawaniu odpadów oraz zapewniających ich wykorzystanie w procesach produkcji	Podmioty gospodarcze Powiat, Gminy

8.2. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

8.2.1 Analiza stanu istniejącego

(Źródło własne)

Polityka energetyczna Unii Europejskiej nakłada na kraje członkowskie obowiązek zwiększenia udziału energii odnawialnej w ogólnym bilansie energetycznym. Dyrektywa UE 2009/28/WE w sprawie promocji stosowania energii ze źródeł odnawialnych stanowi element pakietu klimatycznego, w ramach którego w perspektywie 2020 r. przewiduje się:

- zmniejszenie zużycia energii końcowej o 20%,
- wzrost udziału energii z odnawialnych źródeł (OZE) o 20%,
- redukcję emisji gazów cieplarnianych o 20%.

Dla każdego kraju członkowskiego ustalono docelową wartość wskaźnika udziału OZE

W przypadku Polski udział ten ustalono na 15% w roku 2020. Osiągnięcie tego celu jest obowiązkowe, a jego niewykonanie jest zagrożone sankcjami.

Zgodnie z danymi GUS, w Polsce w 2009 roku z OZE pozyskano 9% energii pierwotnej ogółem. Zgodnie z przeprowadzoną przez Instytut Mineralnych Materiałów Budowlanych w Opolu

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

(obecny Opolski Oddział Instytutu Ceramiki i Materiałów Budowlanych) analizą wykorzystania odnawialnych form energii w zużyciu energii (ciepło + energia elektryczna) w województwie opolskim w 2006 roku udział OZE wynosił ok. 1,9%. Obecnie w województwie opolskim podstawowymi źródłami energii odnawialnej są biomasa i woda. Coraz częściej pojawiają się również siłownie wiatrowe.

Zgodnie z publikacją Opolskiego Oddziału Instytutu Ceramiki i Materiałów Budowlanych pt Odnawialne Źródła Energii w województwie opolskim z 2011 roku, w Powiecie Głubczyckim funkcjonują trzy elektrownie wodne. Dwie na rzece Opawie - w Bliszycach (moc 0,05 MW) i Branicach (moc 0,05 MW) oraz jedna na rzece Osobłoga w Klisinie (moc 0,09 MW).

Na terenie powiatu Głubczyckiego prowadzi się uprawy roślin energetycznych. W roku 2007 zanotowano 64 gospodarstwa otrzymujące dopłaty z tytułu uprawy roślin energetycznych, a ich łączny areal wynosił 2002,26 ha. Jednak w roku 2008 liczba takich gospodarstw zmniejszyła się do 31, a areal upraw energetycznych zmniejszył się do 915,26ha. Obecnie podstawowym kierunkiem energetycznego wykorzystania biomasy jest jej spalanie do produkcji ciepła. W powiecie głubczyckim funkcjonują kotły na biomasę, a ich jednostkowe zainstalowane moce szacuje się w przedziale od 50 do 500 kW.

Dodatkowo w powiecie Głubczyckim (w gminie Branice) planuje się inwestycję polegającą na uruchomieniu kotłowni na biomasę o mocy cieplnej 6 GWh/rok, w której surowcem będzie słoma. Dodatkowo w najbliższym czasie planowane jest uruchomienie (w gminie Kietrz) instalacji do produkcji peletu i brykietów z biomasy (słomy) o wydajności nominalnej 300 Mg/m-c.

W roku 2010 na terenie powiatu Głubczyckiego nie funkcjonowała żadna elektrownia wiatrowa. Zgodnie z danymi pozyskanymi od firmy EnergiaPro S.A Oddział Opole według stanu na XII 2010r na terenie powiatu Głubczyckiego zaplanowane zostały do przyłączenia do sieci energetycznej łącznie trzy farmy wiatrowe: w okolicy Kietrza (o mocy przyłączeniowej 4,5 MW), w okolicy Zawiszyc (o mocy przyłączeniowej 4,5 MW) oraz w okolicy miejscowości Zapowy (o mocy przyłączeniowej 30 MW).

Obecnie na terenie Powiatu Głubczyckiego nie istnieje żadna instalacja produkująca i wykorzystująca biogaz do celów energetycznych. W zależności od rodzaju materiału biogaz najczęściej pozyskiwany jest z procesu fermentacji:

- osadu ściekowego, stanowiącego produkt końcowy po biologicznym oczyszczeniu ścieków (biogaz z oczyszczalni ścieków),
- miejskich odpadów organicznych na składowiskach odpadów komunalnych (biogaz składowiskowy),
- produktów upraw rolniczych oraz odpadów z hodowli, takich jak gnojowica, odpadki

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

gospodarcze itp. (biogaz rolniczy).

Zgodnie z danymi pochodzącymi z publikacji Opolskiego Oddziału Instytutu Ceramiki i Materiałów Budowlanych pt Odnawialne Źródła Energii w województwie opolskim z 2011 roku, w Powiecie Głubczyckim planowane są trzy inwestycje związane z pozyskiwaniem i wykorzystaniem biogazu. Jedna dotyczy pozyskiwania biogazu z oczyszczalni ścieków, gdzie planowana moc instalacji to 0,07 MW_{el}, a szacowana produkcja energii elektrycznej w 2015 roku wyniesie 0,36 GWh/rok. Dwie inwestycje dotyczą budowy biogazowni rolniczej, gdzie w obu przypadkach planowana moc instalacji wynosi 1 MW_{el}, a szacowana produkcja energii w 2015 roku wyniesie 6,46 GWh/rok energii elektrycznej i 1,68GWh/rok energii cieplnej.

W obecnych relacjach cenowych nośników energii przewiduje się wzrost popularności coraz bardziej cenowo dostępnych kolektorów słonecznych i pomp ciepła. Pozytywny efekt ekonomiczny tego typu inwestycje wykazują w obiektach o większym zapotrzebowaniu energii, np. hotele pensjonaty, obiekty użyteczności publicznej. Niemniej obserwuje się również wzrost zainteresowani inwestorów indywidualnych wykorzystaniem kolektorów słonecznych i pomp ciepła w budownictwie jednorodzinnym (do celów produkcji energii cieplnej na cele ogrzewania i ciepłej wody użytkowej).

Na terenie powiatu znajduje się **zakład do produkcji pellet** – Kopex Eko sp. z o.o. w miejscowości Równe.

W 2011 roku spółka Kopex-Eko rozpoczyna produkcję paliw odnawialnych biomasy, czyli tzw. zieloną energię. Do produkcji wykorzystuje odpady rolnicze. Podstawowym substratem wykorzystywanym do produkcji pelletu jest słoma zbożowa, słoma kukurydziana, słoma rzepakowa, MISCANTHUS GIGANTEUS. Substratami dodatkowymi są odpady drzewne, zrębki, odpady z młyna, plewy, pyły drzewne, trociny. Produkcja biomasy przyczynia się do zmniejszenia problemu zagospodarowania odpadów i zużycia paliw kopalnych, co zmniejsza emisję CO₂ do atmosfery. Pellet charakteryzuje się niską zawartością wilgoci (8-12%), popiołów (0,5%) i substancji szkodliwych dla środowiska oraz wysoką wartością energetyczną. Cechy te powodują, że jest to paliwo przyjazne środowisku naturalnemu, a jednocześnie łatwe w transporcie, magazynowaniu i dystrybucji. Pellet nie zawiera żadnych dodatkowych, szkodliwych substancji chemicznych, takich jak kleje czy lakiery. W procesie spalania powstaje niewielka ilość popiołu, który może stanowić nawóz ogrodniczy. Dzięki wdrożeniu innowacyjnego projektu Kopex - Eko wychodzi na przeciw oczekiwaniom Unii Europejskiej wpisując się w politykę działania ochrony środowiska.

(źródło <http://www.kopex.com.pl>)

8.2.2 Analiza potencjału Odnawialnych Źródeł Energii

Ocena potencjału odnawialnych źródeł energii w Powiecie Głubczyckim została przeprowadzona przez Opolski Oddział Instytutu Ceramiki i Materiałów Budowlanych i opublikowana w 2011 roku w publikacji pt. „Odnawialne źródła energii w województwie opolskim”. Przedstawiona ocena potencjału technicznego (teoretycznego) opiera się na istniejących uwarunkowaniach technicznych, czyli bierze pod uwagę możliwości wykorzystania wybranego źródła energii z uwzględnieniem dostępnych rozwiązań i urządzeń. Została oszacowana na podstawie wytycznych opracowanych m.in. przez EC BREC.

Biorąc pod uwagę charakterystykę Powiatu Głubczyckiego, ze wszystkich form energii odnawialnej istnieje w nim największy potencjał do produkcji energii z biomasy.

Potencjał energii z biomasy

Słoma

Słoma wykorzystywana jest do różnych celów gospodarczych, a jej nadwyżki mogą być przydatne w energetyce. Przyjęto że słomę z 50% obszaru całkowitego zasiewu zbóż w powiecie głubczyckim można wykorzystać w celach energetycznych. Na tej podstawie oszacowano, iż potencjał energetyczny Powiatu Głubczyckiego wynikający z produkcji słomy wynosi 114,17 GWh/rok

Odpady leśne i z przycinki drzew rosnących wzdłuż dróg gminnych i powiatowych

Do oszacowania zasobów drewna odpadowego z lasu możliwego do wykorzystania na cele energetyczne posłużono się zależnością :

$$ZDRL = A \cdot Pdr \cdot 0,16$$

gdzie:

ZDRL – zasoby drewna odpadowego

A – zasoby leśne (ha)

Pdr – pozysk drewna (50% przyrostu rocznego przyjętego na poziomie 3,87 m³/ha)

Natomiast do oszacowania ilości odpadów powstających z przycinki drzew rosnących przy drogach gminnych i powiatowych na cele energetyczne posłużono zależnością:

$$Z_{drogi} [m^3] = 1,5 [m^3/km] \cdot L [km] \cdot 30\%$$

gdzie:

Z_{drogi} – ilość odpadów z przycinki drzew rosnących wzdłuż dróg gminnych i powiatowych

L – długość dróg

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Na podstawie pozyskanych danych i powyższych wzorów oszacowano, iż potencjał energetyczny Powiatu Głubczyckiego wynikający z generowanych odpadów powstających z przycinki drzew rosnących wzdłuż dróg gminnych i powiatowych wynosi 5,79 GWh/rok

Biogaz z oczyszczalni ścieków

Możliwość pozyskiwania biogazu z oczyszczalni ścieków zależy od ilości wytworzonych osadów ściekowych. Według Krajowego Programu Ścieków Komunalnych ilość osadów ściekowych szacuje się na podstawie średniego wskaźnika krajowego wynoszącego $0,247 \text{ kg}_{\text{s.m.}}/\text{m}^3$ oczyszczanych ścieków. Przyjmuje się również, że z $1 \text{ kg}_{\text{s.m.}}$ osadów ściekowych powstaje $0,33 \text{ m}^3$ biogazu. Zakłada się także, że instalacja do produkcji biogazu z osadów ściekowych jest opłacalna ekonomicznie dla oczyszczalni ścieków obsługujących min 25 tys mieszkańców. Na tej podstawie oszacowano, iż jedynie w oczyszczalni ścieków w Głubczycach istnieje potencjał techniczny biogazu do produkcji energii – na poziomie łącznie 2,63 GWh/rok, z czego energii elektrycznej - na poziomie $0,65 \text{ GWh}_{\text{el}}/\text{rok}$.

Biogaz z rolniczy

Potencjał biogazu rolniczego był określany przy założeniu, że funkcją nadrzędną biogazowni powinna być utylizacja odpadów rolniczych. Zatem głównym czynnikiem brany pod uwagę przy szacowaniu potencjału biogazu rolniczego jest wielkość gospodarstw rolnych i pogłowie zwierząt hodowlanych oraz powiązana z tym ilość powstających odpadów rolniczych. Przyjmuje się, że budowa biogazowni rolniczych utylizacyjnych jest ekonomicznie opłacalna w gospodarstwie o pogłowie zwierząt powyżej 200 DJP (gdzie DJP, czyli duża jednostka przeliczeniowa, jest to przeliczeniowa waga zwierząt gospodarskich równoważna 500 kg żywej wagi). Według danych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Opolu na terenie Powiatu Głubczyckiego znajduje się 21 takich gospodarstw (stan na 2010r). Przyjmuje się średnio, że produkcja biogazu w przeliczeniu na tonę odpadów wynosi:

- w przypadku hodowli bydła $41 \text{ m}^3/\text{t}$
- w przypadku hodowli trzody $36 \text{ m}^3/\text{t}$
- w przypadku hodowli drobiu $120 \text{ m}^3/\text{t}$

Biorąc pod uwagę pogłowie zwierząt i charakter hodowli oszacowano, że potencjał produkcji energii z biogazu pochodzącego z odchodów zwierzęcych w 21 gospodarstwach hodowlanych o pogłowie zwierząt powyżej 200 DJP w Powiecie Głubczyckim wynosi $16,1 \text{ GWh}_{\text{el}}/\text{rok}$ energii elektrycznej i $4,19 \text{ GWh}/\text{rok}$ energii cieplnej.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Należy jednak zauważyć, że obecnie aby zwiększyć ilość energii pierwotnej, jako substrat do produkcji biogazu wykorzystuje się nie tylko same odpady rolnicze, ale najczęściej kiszonki roślin energetycznych (np. traw, kukurydzy, itp.), które poddaje się fermentacji beztlenowej razem z gnojowicą. Jest to ekonomicznie uzasadnione ponieważ z 1t suchej masy gnojowicy pozyskuje się 30m³ biogazu, a z 1t suchej masy kiszonki kukurydzy – 200m³ biogazu.

8.2.3. Cel średniookresowy do 2019 r.

Promocja i wspieranie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych

Kierunki działań:

Zadania własne:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
opracowanie programu oszczędzania energii dla gmin Powiatu Głubczyckiego oraz wykorzystania energii odnawialnej.	Powiat, Gminy, Organizacje pozarządowe
upowszechnianie informacji o potencjale, sposobach i możliwościach wykorzystania energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii	Powiat, Gminy, Organizacje pozarządowe
prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii wśród mieszkańców	Powiat, Gminy, Organizacje pozarządowe
Dalsze wdrażanie instalacji w zakresie wykorzystania energii słonecznej i biomasy do podgrzewania wody na cele bytowe w budynkach użyteczności publicznej.	Powiat, Gminy
wspieranie budowy nowych instalacji OZE	Powiat, Gminy, Organizacje pozarządowe
współpraca z partnerami społecznymi i gospodarczymi dla zapewnienia stabilnych podstaw prawnych i organizacyjnych rozwoju OZE w powiecie (stworzenie partnerstwa lokalnego w zakresie rozwoju OZE)	Powiat, Gminy, Organizacje pozarządowe, Liderzy społeczni, Przedsiębiorcy
identyfikacja barier utrudniających rozwój OZE i podjęcie działań mających na celu ich likwidację.	Powiat, Gminy, Organizacje pozarządowe, Społeczeństwo, Przedsiębiorcy
Wspieranie i aktywizacja samorządów lokalnych w kierunku wykorzystania lokalnych zasobów OZE.	Powiat, Gminy, Organizacje pozarządowe

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
uruchomienie kotłowni na biomasę o mocy cieplnej 6 GWh/rok w Branicach	Samodzielny Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Branicach
budowa elektrowni wiatrowej w okolicach Kietrza o mocy przyłączeniowej 4 MW	Podmioty gospodarcze
budowa elektrowni wiatrowej w okolicach Kietrza o mocy przyłączeniowej 2,5 MW	Podmioty gospodarcze
budowa elektrowni wiatrowej w okolicy Zawiszyc o mocy przyłączeniowej 4,5 MW	Podmioty gospodarcze
budowa parku wiatrowego w okolicach miejscowości „Zopowy” o mocy przyłączeniowej 30 MW	Podmioty gospodarcze
budowa biogazowni rolniczej w gminie Kietrz o mocy elektrycznej 1,0 MW _{el}	Podmioty gospodarcze
budowa biogazowni rolniczej w gminie Głubczyce o mocy elektrycznej 1,0 MW _{el}	Podmioty gospodarcze
budowa biogazowni w oparciu o oczyszczalnię ścieków w Głubczycach osiągającej moc elektryczną ok. 0,07 MW _{el}	Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Głubczyce
budowa w gminie Kietrz instalacji do produkcji peletu i brykietów z biomasy (słomy) o wydajności nominalnej 300 Mg/m-c.	Podmioty gospodarcze

8.3. Kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią

Stan wyściowy

Przepływające przez teren Powiatu Głubczyckiego ciekі powierzchniowe posiadają charakter nizinny. Największy stan wód notuje się w okresach wczesno wiosennych (w trakcie roztopów) oraz intensywnych opadów atmosferycznych (najczęściej jesienią). Na terenie powiatu nie notuje się licznych sytuacji związanych z wylewami powodziowymi cieków powierzchniowych. Jeśli takowe wylewy mają miejsce, to ich zasięg najczęściej ogranicza się do terasy zalewowej.

W latach 2010 i 2011 Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Opolu – Oddział w Głubczycach, realizował w Powiecie Głubczyckim następujące zadania:

- wykoszenie porostów gęstych twardych ze skarp cieków,
- odmulenie w zależności od potrzeb określonych indywidualnie w terenie od 20 do 40 cm,
- rozplantowanie wydobytego urobku,
- częściowe np. remont ubezpieczenia kioską faszynową lub żerdziami,
- umocnienie skarp płytami itp.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Wydatki w 2011 roku wyniosły na meliorację rzek - 677,63 tys. zł (konserwacja na odcinku 72,51 km), na wykaszanie wałów – 16,20 tys. zł (wykonano 8,20 km)

Przeprowadzono również regulacje rzeki Troi w Zubrzycach oraz rzeki Psiny w Głubczycach. W najbliższym czasie Republika Czeska planuje przystąpienie do inwestycji budowy zbiornika retencyjnego Nove Herminovy. Z tą inwestycją planowane są realizacje działań powiązanych z regulacją rzeki Opawa i budową po stronie polskiej nowych obwałowań.

Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych planuje budowę siedmiu zbiorników małej retencji:

- Zbiornik Babice na rzece Psina Gm. Baborów
- Zbiornik Bernatów na rzece Stradunia Gm. Głubczyce
- Zbiornik Nasiedle na rzece Ostra Gm. Branice
- Zbiornik Boguchwałów-Wierzbo na rzece Złotnik Gm. Baborów
- Zbiornik Dzierżysław na rzece Morawa Gm. Kietrz
- Zbiornik Nowa Cerekwia na rzece Troja w Gm. Branice oraz Rów R – zbiornik Lewice Gm. Branice.

8.3.1. Cel średniookresowy do 2019 r.

Zapobieganie zagrożeniom powodziowym

Kierunki działań

Zadania koordynowane:

Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna
<u>Konserwacja wałów przeciwpowodziowych i innych urządzeń ochrony przeciwpowodziowej</u>	RZGW Gliwice, RZGW Wrocław, WZMiUW Opole, Gminy
<u>Modernizacja i odsuwanie obwałowań od rzek, budowa polderów</u>	<u>WZMiUW Opole, Gminy</u>
<u>Odtwarzanie dobrego stanu lub potencjału hydromorfologicznego cieków</u>	<u>WZMiUW Opole, Gminy</u>
<u>Obsługa zbiornika małej retencji Wodzimim</u>	WZMiUW Opole
<u>Utworzenie nowego obwałowania po polskiej stronie rzeki Opawa w związku z inwestycją Republiki Czeskiej w zakresie budowy zbiornika retencyjnego Nove Herminovy</u>	RZGW Gliwice, WZMiUW Opole
<u>Spowalnianie odpływów wód m. In. Przez renaturyzację rzek i dolin rzecznych, budowę i odbudowę naturalnej retencji i mikroretencji</u>	<u>WZMiUW Opole, Gminy</u>
<u>Zapobieganie lokalizacji zabudowy na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi</u>	<u>WZMiUW Opole, Gminy</u>

Usunięto: kontynuacja remontów regulacji rzek: Psina i Troja ... [3]

Usunięto: k

Usunięto: o

Usunięto: u

Usunięto: przystosowanie terenów międzywałów do szybkiego reagowania w przypadku powodzi (wycinanie lasów i zarośli łęgowych, odnowa użytków zielonych, konserwacja rowów melioracyjnych ... [4]

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Stworzenie systemu szybkiego ostrzegania i reagowania w przypadku zagrożenia powodzią	RZGW Gliwice, RZGW Wrocław, Gminy
Inwestycje związane z budową siedmiu zbiorników małej retencji: – Zbiornik Babice na rzece Psina Gm. Baborów – Zbiornik Bernatów na rzece Stradunia Gm. Głubczyce – Zbiornik Nasiedle na rzece Ostra Gm. Branice – Zbiornik Boguchwałów-Wierzбно na rzece Złotnik Gm. Baborów – Zbiornik Dzierżysław na rzece Morawa Gm Kietrz – Zbiornik Nowa Cerekwia na rzece Troja w Gm Branice oraz Rów R – zbiornik Lewice Gm. Branice.	WZMiUW Opole, Gminy

Usunięto: s

W obrębie Powiatu Głubczyckiego w zakresie gospodarowania wodami dorzecza funkcje administracyjne pełnią dwie jednostki Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach oraz Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. W ramach swoich działań i kompetencji sprawują nadzór nad gospodarką wodną i wykonują zadania inwestycyjne o zasięgu ponadlokalnym. Za zadania związane z wykonywaniem przez marszałka województwa opolskiego praw właścicielskich w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa odpowiada Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Opolu. Do jego zadań należą:

- koordynowanie, programowanie i planowanie zamierzeń w zakresie gospodarki wodnej, melioracji,
- koordynowanie i realizacja zadań z zakresu budowy i modernizacji hydrotechnicznych obiektów zabezpieczenia przeciwpowodziowego
- utrzymanie i eksploatacja urządzeń melioracyjnych podstawowych /rzeki, kanały, wały przeciwpowodziowe, przepompownie/
- prowadzenie spraw związanych z ochroną przed powodzią,
- kompleksowa obsługa inwestorska zadań inwestycyjnych w zakresie gospodarki wodnej oraz melioracji podstawowych,
- organizowanie i sprawowanie nadzoru nad realizacją „Programu małej retencji wodnej”
- prowadzenie ewidencji urządzeń wodno-melioracyjnych zgodnie z obowiązującymi przepisami
- udzielanie pomocy samorządom gmin w zakresie koordynowania i nadzorowania robót eksploatacyjnych, konserwacyjnych urządzeń melioracji szczegółowych

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

- prowadzenie spraw związanych z wykonywaniem, utrzymaniem melioracji cieków granicznych i urządzeń znajdujących się na terenach przyległych do granicy państwowej Republiki Czech

9. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA PROGRAMU NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty polityk, strategii, planów wyznaczające ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Głównym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest określenie potencjalnych skutków wynikłych z realizacji zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska.

Ocenie oddziaływania na środowisko poddano zadania własne powiatu głubczyckiego. Oceny dokonano w tzw. tabelach macierzy skutków środowiskowych. Analizowano wpływ realizacji zadań własnych powiatu na:

- przyrodę i krajobraz,
- powierzchnię ziemi i glebę,
- wodę,
- powietrze i klimat,
- dziedzictwo kulturowe,
- zdrowie ludzi,
- klimat akustyczny.

Oceniając poszczególne zadania brano pod uwagę wszystkie pozytywne i negatywne, krótkoterminowe i długoterminowe, bezpośrednie i pośrednie oddziaływania na środowisko. Przy ocenie stosowano znaki („+” oddziaływanie pozytywne, „-” oddziaływanie negatywne, „0” brak oddziaływania), które w przejrzysty sposób przedstawiają wpływ realizacji danego zadania na środowisko. Niektórych zadań nie da się ocenić w sposób jednoznaczny, gdyż skutki wynikające z ich realizacji będą zarówno pozytywne jak i negatywne (np. modernizacja i rozbudowa dróg).

Tabela 33 Potencjalne oddziaływanie na środowisko zaproponowanych działań

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Zadania	Przyroda i krajobraz	Powierzchnia ziemi i gleba	Wody	Powietrze i klimat	Dziedzictwo kulturowe	Zdrowie ludzi	Klimat akustyczny
WODY PODZIEMNE I POWIERZCHNIOWE							
Rozwój współpracy ze wszystkimi instytucjami wpływającymi na jakość wód, wspieranie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodami i jej ochrony przed zanieczyszczeniem	0	0	+	0	0	+	0
Weryfikacja pozwoleń wodnoprawnych oraz pozwoleń zintegrowanych pod kątem spełniania prawnych wymagań w zakresie ochrony zasobów wodnych	0	0	+	0	0	+	0
Weryfikacja pozwoleń wodnoprawnych związanych z poborem wód podziemnych oraz ustanowienie obszarów ochronnych dla GZWP	0	0	+	0	0	+	0
Współpraca ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym	0	+	+	0	0	+	0
Utrzymanie w dobrym stanie rowów w ciągu dróg powiatowych	0	+	+	0	0	0	0
Ochrona wód	0	0	+	0	0	+	0
Wspieranie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków w miejscach gdzie jest niemożliwa lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnej	+	+	+	0	0	+	0/-
OCHRONA POWIETRZA							
Modernizacja i rozbudowa dróg powiatowych	+/-	+/-	+	+	0	0	+/-
Prowadzenie edukacji ekologicznej młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony powietrza	+	+	+	+	+	+	0
Upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego poszczególnych rodzajów	+	+	+	+	+	+	0

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

odnawialnych źródeł energii							
Prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii	+	+	+	+	+	+	0
Wspieranie rozwiązań pozwalających na unikanie lub zmniejszanie wielkości emisji z transportu	+	+	+	+	0	+	0
Realizacja przedsięwzięć termomodernizacyjnych	0	0	0	+	0	+	0
Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii oraz szkodliwości spalania odpadów w gospodarstwach domowych	+	+	+	+	+	+	0
Szkolenia dla podmiotów gospodarczych w zakresie wymagań dotyczących ochrony środowiska	+	+	+	+	+	+	0
OCHRONA PRZED HAŁASEM							
Modernizacja sieci dróg powiatowych	+/-	+/-	+	+	0	+	+/-
Gromadzenie danych na temat zagrożenia i emisji hałasu w powiecie	0	0	0	0	0	+	+
Wspieranie budowy ścieżek rowerowych	0	0	0	0	0	+	+
Tworzenie bazy danych na podstawie wyników uzyskanych: z prowadzonego monitoringu przez Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu, od zarządców dróg publicznych z pomiarów emisji oraz zgłoszeń w związku z występującą uciążliwością emisji hałasu	0	0	0	0	0	+	+
Ustalanie i egzekwowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku przez właściwe organy i inspekcje ochrony środowiska	0	0	0	0	0	+	+
Wnikliwe prowadzenie postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć	0	0	0	0	0	+	+
Szkolenia dla podmiotów gospodarczych w zakresie wymagań dotyczących ochrony środowiska	0	0	0	0	0	+	+
ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKOWE							
Rozpowszechnienie wśród społeczeństwa wiedzy na temat systemu EMAS i normy ISO 14001	+	+	+	+	0	+	0
Stworzenie bazy organizacji, działających na terenie powiatu, posiadających rejestrację w systemie EMAS lub certyfikat ISO 14001	+	+	+	+	0	+	0

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

EDUKACJA EKOLOGICZNA							
Opracowanie i rozprowadzanie ulotek, folderów o treściach ekologicznych	+	+	+	+	+	+	+
Wspieranie merytoryczne i finansowe aktywnych form edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży np. organizowanie konkursów i sesji popularno-naukowych związanych z tematyką środowiskową czy też włączanie się w akcje: „Dzień ziemi”, „Sprzątanie świata”	+	+	+	+	+	+	+
Organizowanie oraz wsparcie finansowe konkursów ekologicznych	+	+	+	+	+	+	+
Udostępnianie informacji o środowisku	+	+	+	+	+	+	+
Współpraca powiatu z mediami w zakresie edukacji ekologicznej	+	+	+	+	+	+	+
OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU							
Przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody, urządzenie i utrzymanie zieleni, zadrzewień, zakrzewień na terenach będących własnością powiatu	+	+	0	+	0	+	+
Realizacja Programu Zwiększenia Lesistości	+	0/+	0	+	0	+	0/+
Nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych	+	0/+	0	+	0	+	0/+
Wspieranie zalesienia gruntów porolnych	+	0/+	0	+	0	+	0/+
OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI							
Rekultywacja gleb zdegradowanych	+	+	+	0	0	+	0
Zalesianie i zakrzewianie terenów zdegradowanych	+	+	+	0	0	+	0
Promowanie rolnictwa ekologicznego	+	+	+	+	0	+	0
Edukacja społeczeństwa mająca na celu ograniczenie wypalania traw czy zaśmiecania lasów	+	+	+	+	0	+	0
OCHRONA ZASOBÓW KOPALIN							
Gromadzenie, archiwizowanie i przetwarzanie danych geologicznych	+	+	0	0	0	0	0
Kontrola stanu faktycznego w przypadku wydobywania kopalin bez wymaganej koncesji i naliczanie opłat eksploatacyjnych w przypadku nielegalnej działalności	+	+	0	0	0	0	0
Ochrona terenów perspektywicznych pod względem wydobywania kopalin	+	+	0	0	0	0	0
Opiniowanie studiów uwarunkowań kierunków zagospodarowania	+	+	0	0	0	0	0

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

przestrzennego							
Zapobieganie nielegalnej eksploatacji kopalni	+	+	0	0	0	0	0
Rekultywacja „dzikich” wyrobisk	+	+	+	0	0	+	0
Uzyskiwanie informacji z jednostek ministerialnych i wojewódzkich o ilości, rodzaju i miejscu prowadzenia wydobycia złóż	+	+	0	0	0	0	0
WYKORZYSTANIE ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII							
Opracowanie programu oszczędzania energii dla gmin Powiatu Głubczyckiego oraz wykorzystania energii odnawialnej	+	+	+	+	+	+	0
Upowszechnianie informacji o potencjale, sposobach i możliwościach wykorzystania energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii	+	+	+	+	+	+	0
Prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii wśród mieszkańców	+	+	+	+	+	+	0
Wdrożenie instalacji pilotowych w zakresie wykorzystania energii słonecznej i biomasy do podgrzewania wody na cele bytowe w budynkach komunalnych lub gminnych użyteczności publicznej	+	+	+	+	+	+	0
Wspieranie budowy nowych instalacji OZE	+	+	+	+	+	+	0
Współpraca z partnerami społecznymi i gospodarczymi dla zapewnienia stabilnych podstaw prawnych i organizacyjnych rozwoju OZE w powiecie (stworzenie partnerstwa lokalnego w zakresie rozwoju OZE)	+	+	+	+	+	+	0
Identyfikacja barier utrudniających rozwój OZE i podjęcie działań mających na celu ich likwidację	+	+	+	+	+	+	0
Wspieranie i aktywizacja samorządów lokalnych w kierunku wykorzystania lokalnych zasobów OZE	+	+	+	+	+	+	0

„+” oddziaływanie pozytywne

„-” oddziaływanie negatywne

„0” brak oddziaływania

Określone w Programie Ochrony Środowiska zadania własne powiatu z założenia powinny pozytywnie oddziaływać na środowisko. Występujące negatywne oddziaływania mają przeważnie charakter lokalny i krótkoterminowy i związane są z etapem prowadzenia inwestycji. W fazie tej

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

wykonuje się szereg działań, które powodują zwiększoną emisję gazów, pyłów i hałasu. Po fazie tej następuje etap eksploatacji, w którym zwiększona emisja nie występuje, a oddziaływanie na środowisko z reguły jest mniejsze niż przed podjęciem działań.

Wykonanie zadań założonych w Programie Ochrony Środowiska prowadzić będzie do poprawy jakości środowiska, z kolei brak realizacji tych zadań spowoduje:

- pogorszenie jakości wód i zmniejszenie zasobów wodnych,
- wzrost zanieczyszczenia powietrza,
- zwiększenie poziomu hałasu,
- zmniejszenie lesistości,
- spadek walorów krajobrazowych,
- utratę bogatej różnorodności biologicznej,
- degradację gruntów.

Wszystkie te negatywne czynniki doprowadzą do pogorszenia jakości życia mieszkańców.

10. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ NA LATA 2012 – 2015

W harmonogramie realizacji przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w latach 2012- 2015 z perspektywą do 2019r., uwzględniono te zadania, które zostały wymienione we wcześniejszych rozdziałach niniejszej aktualizacji. Kryteria ich wyboru przedstawione poniżej:

- wynikają z obowiązku ustawowego,
- zawarte są w „Polityce ekologicznej państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”, proponowane do finansowania przede wszystkim ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (FS, EFRR), Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego (EFRR), Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW).
- zapisane są jako priorytetowe w „Strategii rozwoju województwa opolskiego”,
- wskazane są w jako istotne „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego” oraz planów miejscowych,
- znajdujące się na listach priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu, finansowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- zgłoszone przez zakłady przemysłowe i gospodarstwa rolne, organizacje, instytucje różnego szczebla,
- zgłoszone przez samorządowe jednostki organizacyjne powiatowe i gminne na terenie powiatu Głubczyckiego.

Podane w tabelach źródła finansowania przedstawiają w dużej części potencjalne możliwości finansowania przedsięwzięć.

Należy również podkreślić, iż przedstawiona lista przedsięwzięć nie ogranicza możliwości realizowania innych zadań i inwestycji charakteryzujących się pozytywnym efektem ekologicznym.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Tabela 34 Cele średniookresowe. Zadania własne powiatu głubczyckiego w latach 2012-2015

Cel średniookresowy	Zadania własne	Szacunkowy koszt realizacji zadania [zł]				
		2012	2013	2014	2015	RAZEM:
WODY PODZIEMNE I POWIERZCHNIOWE						
Utrzymanie i osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków	Rozwój współpracy ze wszystkimi instytucjami wpływającymi na jakość wód, wspieranie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodami i jej ochrony przed zanieczyszczeniem	-	-	-	-	-
	Weryfikacja pozwoleń wodnoprawnych oraz pozwoleń zintegrowanych pod kątem spełniania prawnych wymagań w zakresie ochrony zasobów wodnych	-	-	-	-	-
	Weryfikacja pozwoleń wodnoprawnych związanych z poborem wód podziemnych oraz ustanowienie obszarów ochronnych dla GZWP	-	-	-	-	-
	Współpraca ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym	-	-	-	-	-
	Utrzymanie w dobrym stanie rowów w ciągu dróg powiatowych	50 000	52 500	55 100	57 900	215 500
	Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych	10 000	10 500	11 025	11 575	43 100
	Wspieranie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków w miejscach gdzie jest niemożliwa lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnej	-	-	-	-	-
	Oczyszczanie nawierzchni dróg	60 000	63 000	66 000	69 500	258 500
OCHRONA POWIETRZA						
Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu na terenie powiatu	Modernizacja i rozbudowa dróg powiatowych	1 380 000	1 449 000	1 521 000	1 597 000	5 947 000
	Prowadzenie edukacji ekologicznej młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony powietrza	1 000	1 050	1 100	1 160	4 310

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska	Upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii	-	-	-	-	-
	Prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii	1 000	1 050	1 100	1 160	4 310
	Badanie jakości powietrza na terenie powiatu prowadzone przez WIOŚ	10 000	10 500	11 025	11 575	43 100
	Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii oraz szkodliwości spalania odpadów w gospodarstwach domowych	-	-	-	-	-
	Szkolenia dla podmiotów gospodarczych w zakresie wymagań dotyczących ochrony środowiska	-	-	-	-	-
OCHRONA PRZED HAŁASEM						
Ocena narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia zagrożenia tam, gdzie jest ono największe. Ochrona mieszkańców powiatu głubczyckiego przed hałasem zagrażającym zdrowiu lub jakości życia	Modernizacja sieci dróg powiatowych	1 380 000	1 449 000	1 521 000	1 597 000	5 947 000
	Gromadzenie danych na temat zagrożenia i emisji hałasu w powiecie, kontrolne pomiary hałasu (interwencje mieszkańców)	5 000	5 250	5 500	5 800	21 550
	Wspieranie budowy ścieżek rowerowych	-	-	-	-	-
	Tworzenie bazy danych na podstawie wyników uzyskanych: z prowadzonego monitoringu przez Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu, od zarządców dróg publicznych z pomiarów emisji oraz zgłoszeń w związku z występującą uciążliwością emisji hałasu	-	-	-	-	-
	Ustalanie i egzekwowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku przez właściwe organy i inspekcje ochrony środowiska	-	-	-	-	-
	Wnikliwe prowadzenie postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć	-	-	-	-	-
	Szkolenia dla podmiotów gospodarczych w zakresie wymagań dotyczących ochrony środowiska	10 000	10 500	11 025	11 575	43 100

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKOWE						
Rozpowszechnienie wiedzy o systemach zarządzania środowiskowego oraz wspieranie w ich wdrażaniu	Rozpowszechnienie wśród społeczeństwa wiedzy na temat systemu EMAS i normy ISO 14001	-	-	-	-	-
	Stworzenie bazy organizacji, działających na terenie powiatu, posiadających rejestrację w systemie EMAS lub certyfikat ISO 14001	-	-	-	-	-
EDUKACJA EKOLOGICZNA						
Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa	Opracowanie i rozprowadzanie ulotek, folderów o treściach ekologicznych	-	-	-	-	-
	Wspieranie merytoryczne i finansowe aktywnych form edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży np. organizowanie konkursów i sesji popularno-naukowych związanych z tematyką środowiskową czy też włączanie się w akcje: „Dzień ziemi”, „Sprzątanie świata”	1 000	1500	1 575	1 650	5 725
	Organizowanie oraz wsparcie finansowe konkursów ekologicznych	1 000	1500	1 575	1 650	5 725
	Współpraca powiatu z mediami w zakresie edukacji ekologicznej	-	-	-	-	-
OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU						
Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej	Przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody, urządzenie i utrzymanie zieleni, zadrzewień, zakrzewień na terenach będących własnością powiatu	6 000	6 300	6 600	6 950	25 850
	Realizacja Programu Zwiększenia Lesistości	10 000	10 500	11 025	11 575	43 100
	Nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych	42 000	44 100	46 300	48 600	181 000
	Wspieranie zalesienia gruntów porolnych	-	-	-	-	-
OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI						
Rozpowszechnienie dobrych praktyk rolnych i leśnych oraz przeciwdziałanie degradacji terenów	Rekultywacja gleb zdegradowanych w tym zalesianie i zakrzewianie terenów zdegradowanych	-	-	-	-	-
	Promowanie rolnictwa ekologicznego	-	-	-	-	-
	Edukacja społeczeństwa mająca na celu ograniczenie wypalania traw czy zaśmiecania lasów	500	525	550	575	2 150

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

OCHRONA ZASOBÓW KOPALIN						
Racjonalne zaopatrzenie ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny oraz rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	Gromadzenie, archiwizowanie i przetwarzanie danych geologicznych	-	-	-	-	-
	Kontrola stanu faktycznego w przypadku wydobywania kopalin bez wymaganej koncesji i naliczanie opłat eksploatacyjnych w przypadku nielegalnej działalności	-	-	-	-	-
	Ochrona terenów perspektywicznych pod względem wydobycia kopalin	-	-	-	-	-
	Opiniowanie studiów uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego	-	-	-	-	-
	Zapobieganie nielegalnej eksploatacji kopalin	-	-	-	-	-
	Rekultywacja „dzikich” wyrobisk w przypadku ich występowania	-	-	-	-	-
	Uzyskiwanie informacji z jednostek ministerialnych i wojewódzkich o ilości, rodzaju i miejscu prowadzenia wydobycia złóż	-	-	-	-	-
WYKORZYSTANIE ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII						
Promocja i wspieranie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych	Opracowanie programu oszczędzania energii dla gmin Powiatu Głubczyckiego oraz wykorzystania energii odnawialnej.	-	20 000	-	-	20 000
	Upowszechnianie informacji o potencjale, sposobach i możliwościach wykorzystania energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii	-	-	-	-	-
	Prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii wśród mieszkańców	1 000	1 050	1 100	1 160	4 310
	Wdrożenie instalacji w zakresie wykorzystania energii słonecznej i biomasy do podgrzewania wody na cele bytowe w budynkach użyteczności publicznej.	-	-	-	-	-
	Wspieranie budowy nowych instalacji OZE	-	-	-	-	-

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

	Współpraca z partnerami społecznymi i gospodarczymi dla zapewnienia stabilnych podstaw prawnych i organizacyjnych rozwoju OZE w powiecie (stworzenie partnerstwa lokalnego w zakresie rozwoju OZE)	-	-	-	-	-
	Identyfikacja barier utrudniających rozwój OZE i podjęcie działań mających na celu ich likwidację.	-	-	-	-	-
	Wspieranie i aktywizacja samorządów lokalnych w kierunku wykorzystania lokalnych zasobów OZE.	-	-	-	-	-
ODPADY						
Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu powiatu	Finansowanie kosztów związanych z demontażem konstrukcji zawierających azbest – dotacje celowe z budżetu powiatu	33 000	35 000	36 750	38 600	143 350
Gospodarowanie odpadami z uwzględnieniem zapobiegania powstania odpadów, minimalizacja ich ilości oraz propagowanie odzysku i bezpiecznego dla środowiska ich unieszkodliwiania	Wspieranie edukacji ekologicznej związanej z właściwym gospodarowaniem odpadami	1 000	1 050	1 100	1 160	4 310

11. ZARZĄDZANIE POWIATOWYM PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA

Powiatowy Program Ochrony Środowiska realizowany będzie przez Zarząd Powiatu Głubczyckiego. W ramach zarządzania programem powinny być brane pod uwagę zasady zrównoważonego rozwoju, opierające się o instrumenty zarządzania zgodnie z kompetencjami i obowiązkami podmiotów zarządzających. Proces zarządzania programem powinien być tożsamy z zarządzaniem środowiskiem, realizowanym przez administrację rządową oraz samorząd województwa. Realizacja zarządzania programem powinna uwzględniać działania podejmowane w skali powiatu i gminy przez jednostki organizacyjne oraz podmioty gospodarcze korzystające ze środowiska.

11.1 Narzędzia i instrumenty realizacji programu

Spośród instrumentów służących zarządzaniu ochroną środowiska można wyróżnić:

- instrumenty prawne,
- ekonomiczno-finansowe,
- społeczne (edukacyjne i informacyjne),
- organizacyjno-planistyczne.

11.1.1. Instrumenty prawne

Polskie Prawodawstwo uwzględnia konieczność stosowania zasady zrównoważonego rozwoju na szeroko rozumianej płaszczyźnie łączącej rozwój gospodarczy z ochroną środowiska i racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych. Główne regulacje prawne w tym zakresie ujęto w:

- ustawie z 27 kwietnia 2001 Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2008 nr 25 poz. 150),
- ustawie z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2009 nr 151 poz. 1220),
- ustawie z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. nr 80, poz. 717 z późn. zmianami),
- ustawie z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne (Dz.U. 2012 nr 0 poz. 145),
- ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. 2011 nr 163 poz. 981).

Wśród dostępnych instrumentów prawnych należy wyróżnić:

- pozwolenia na wprowadzanie do środowiska substancji i energii, obejmujące również pozwolenia zintegrowane,
- przewidziane ustawowo decyzje w zakresie korzystania ze środowiska,

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

- koncesje geologiczne,
- procedury planowania przestrzennego, obejmujące m.in. plany zagospodarowania przestrzennego województwa, studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- procedury ocen oddziaływania na środowisko,
- wprowadzone przez regulacje prawne obligatoryjne badania monitoringowe.

11.1.2. Instrumenty ekonomiczno-finansowe

Program wykonawczy do polityki ekologicznej państwa, w celu tworzenia nowych i ulepszenie już istniejących mechanizmów ekonomicznych, przewiduje m.in.:

- racjonalizację opłat za korzystanie ze środowiska oraz tworzenie warunków dla zwiększenia powszechności opłat,
- możliwość regionalnego różnicowania wysokości stawek podatków i innych danin publicznych służące celom ochrony środowiska oraz szersze uwzględnianie w wielkości i strukturze opłat strat gospodarczych powodowanych zanieczyszczeniem środowiska,
- poszerzenie listy wyrobów objętych opłatami produktowymi i opłatami depozytowymi oraz ustalenie szczegółowych zasad dysponowania wpływami z tych opłat,
- wprowadzenie ubezpieczeń ekologicznych obejmujących odpowiedzialność cywilną za szkody spowodowane poważnymi awariami przemysłowymi i transportowymi,
- tworzenie rynku uprawnień do emisji zanieczyszczeń (zbywalne pozwolenia),
- wycenę usług eko-systemowych.

Do instrumentów finansowych należą:

- opłaty za korzystanie ze środowiska (są ponoszone za: wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, pobór wód, składowanie odpadów; ponadto na podstawie ustawy o ochronie przyrody uiszczane są opłaty za wycinkę drzew i krzewów, a na podstawie Prawa geologicznego - za wydobycie kopalin),
- opłaty podwyższone za korzystanie ze środowiska, które uiszczają podmioty korzystające z niego bez uzyskania wymaganego pozwolenia (administracyjne kary pieniężne),
- kredyty i dotacje z funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej i innych funduszy ekologicznych i unijnych oraz pomoc publiczna na ochronę środowiska w postaci preferencyjnych pożyczek i kredytów, dotacji, odroczeń, rozłożenia na raty i umorzeń płatności wobec budżetu państwa, zwolnień i ulg podatkowych,

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

- system materialnych zachęt (ustawa Prawo ochrony środowiska przewiduje zróżnicowane stawki podatków i innych danin publicznych służące celom ochrony środowiska) dla przedsiębiorców podejmujących się wprowadzania prośrodowiskowych systemów zarządzania procesami produkcji i usługami, zgodnie z ogólnymi i europejskimi wymogami w tym zakresie, wyrażonymi m.in. w standardach ISO 14000, EMAS, programach czystej produkcji,
- odpowiedzialność cywilna, karna i administracyjna.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej uwzględniając cele, priorytety i zadania, które wynikają z wojewódzkiego, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, do końca listopada każdego roku uchwała zgodnie z art.400h ust. 4 pkt. 2 ustawy z 27 kwietnia 2001 Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2008 nr 25 poz. 150) plan działalności wojewódzkiego funduszu na rok następny.

11.1.3. Instrumenty karne i administracyjne

Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. 2007 nr 75 poz. 493), unormowała odpowiedzialność prawną i finansową w przypadku niepodjęcia działań zapobiegających szkodom w środowisku, jak również określiła obowiązki podmiotu odpowiedzialnego za naprawienie zaistniałej szkody poprzez ograniczanie szkody, zapobieżenie kolejnym szkodom i negatywnym skutkom dla zdrowia oraz podjęcie działań naprawczych.

Uregulowania dotyczące odpowiedzialności cywilnej za szkody spowodowane oddziaływaniem na środowisko obejmuje również Kodeks Cywilny. Pozwalają one każdemu, komu przez bezprawne oddziaływanie na środowisko zagraża lub została wyrządzona szkoda, żądać jej naprawienia lub zaprzestania działalności. Z roszczeniem może wystąpić również jednostka samorządu terytorialnego, jeżeli naruszenie dotyczy środowiska jako dobra wspólnego.

Odpowiedzialność karna za szkody wyrządzone środowisku w wyniku wprowadzania do obrotu substancji stwarzających szczególne zagrożenie, eksploatacji bez pozwolenia instalacji lub lekceważenia przepisów przez prowadzącego zakład o dużym ryzyku, zagrożona jest karą grzywny lub ograniczenia wolności.

Odpowiedzialność administracyjna umożliwia nałożenie na podmiot korzystający ze środowiska i oddziałujący na niego negatywnie, obowiązku ograniczenia negatywnego wpływu i przywrócenia właściwego stanu środowiska. Administracyjne kary pieniężne są ponoszone w przypadku przekroczenia lub naruszenia warunków korzystania ze środowiska.

11.1.4. Instrumenty społeczno-edukacyjne i informacyjne

Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej jest dokumentem, który identyfikuje i hierarchizuje główne cele edukacji środowiskowej, wskazując jednocześnie możliwości ich realizacji.

Edukacja środowiskowa, kształtując całościowy obraz relacji pomiędzy człowiekiem, społeczeństwem i przyrodą, ukazuje zależność człowieka od przyrody oraz uczy odpowiedzialności za zmiany dokonywane w środowisku naturalnym. Należy ją zatem traktować nie tylko jako nieodłączny element całego procesu edukacyjnego, ale również jako immanentny składnik polityki informacyjnej, strategii gospodarczej oraz ochrony zdrowia ludności.

Edukacja ekologiczna jest zatem ważnym składnikiem edukacji obywatelskiej zmierzającej do rozwijania społeczeństwa rozumnego i akceptującego zasady zrównoważonego rozwoju, umiającego oceniać stan bezpieczeństwa ekologicznego oraz uczestniczącego w procesach decyzyjnych. Przedsięwzięcia edukacyjne społeczności lokalnej znalazły już odzwierciedlenie w szeregu dokumentach lokalnych, począwszy od strategii Powiatu i strategii Gmin.

Wśród dostępnych instrumentów społeczno-edukacyjnych i informacyjnych należy wyróżnić:

- wspieranie programów i różnych form edukacji ekologicznej (warsztaty, wycieczki, szkolenia, spotkania itp.),
- powszechne udostępnienie informacji o środowisku,
- włączanie obywateli i organizacji pozarządowych w procedury decyzyjne,
- szeroko pojęta współpraca – zarówno pomiędzy samorządem województwa i administracją rządową, samorządem powiatowym i gminnym, między społeczeństwem i władzami (wojewódzkimi, powiatowymi i gminnymi), jak również pomiędzy władzami i podmiotami gospodarczymi,
- inicjowanie i wspieranie partnerstw lokalnych.

Najważniejszym aktem prawnym regulującym dostęp do informacji, rozpowszechnianie informacji oraz udział społeczeństwa w postępowaniu w sprawie ochrony środowiska jest Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2008 nr 199 poz. 1227).

11.1.5. Instrumenty organizacyjno-planistyczne

Na poziomie wojewódzkim instrumentami organizacyjno-planistycznymi są przede wszystkim:

- strategia rozwoju województwa opolskiego, która powstała jako podstawowy dokument określający najważniejsze cele i kierunki działań dla rozwoju gospodarczego i społecznego województwa,
- ważne z punktu widzenia ochrony środowiska strategii sektorowe, do których należy zaliczyć: strategię rolnictwa i obszarów wiejskich, infrastruktury technicznej, leśnictwa i turystyki, przemysłu, małej retencji; program ochrony środowiska jest również specyficznym dokumentem sektorowym,
- plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego – określający i uszczegóławiający cele i kierunki działań zapisanych w strategii rozwoju województwa; stanowi on także rozwinięcie problemów i kierunków działań poprzez umiejscowienie ich w przestrzeni.

Na poziomie powiatowym i gminnym instrumentami organizacyjno-planistycznymi są m.in.:

- studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz plany miejscowe sporządzane przez władze gmin i uzgadniane przez starostę,
- oceny oddziaływania na środowisko projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego stanowiące istotny materiał umożliwiający uzgodnienie planu miejscowego,
- oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć inwestycyjnych, które realizowane są w ramach procedury mającej na celu wydanie decyzji o warunkach zabudowy, uzyskanie pozwolenia na budowę, koncesji na poszukiwanie i wydobywanie kopalni, pozwolenia wodno – prawnego, o warunkach prowadzenia robót regulacyjnych wód i melioracyjnych, zatwierdzającej projekt scalania i podziału gruntów, o zmianie lasu na użytek rolny,
- programy gospodarki odpadami przedsiębiorstw.

11.2 Struktura zarządzania programem

Program ochrony środowiska powiatu stanowi strategiczny dokument będący instrumentem, który wspomaga realizację prawa miejscowego (gminy, powiatu) i pozostaje w ścisłym związku z planami zagospodarowania przestrzennego gmin, decyzjami o warunkach zabudowy i zagospodarowania oraz decyzjami związanymi z realizacją przedsięwzięć w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, gospodarki odpadami, rozwojem terenów zielonych i innych.

Realizację programu i zawartych w nim celów oraz zadań powierza się samorządowi powiatowemu, który ma ku temu odpowiednie kompetencje. Aby realizacja programu przebiegała

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

spójnie z polityką regionalną konieczne jest określenie zasad zarządzania powiatowym programem ochrony środowiska oraz ustalenie mechanizmu monitorowania jego realizacji. Do tego celu niezbędne jest przygotowanie odpowiednich struktur administracyjnych.

Zarząd powiatu zgodnie z polityką ekologiczną państwa sporządza powiatowy program ochrony środowiska, zapewniając możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie tego programu. Projekt powiatowego programu ochrony środowiska podlega zaopiniowaniu przez zarząd województwa w celu zapewnienia spójności między programem wojewódzkim, a programami powiatowymi.

Powiatowy program ochrony środowiska uchwała rada powiatu.

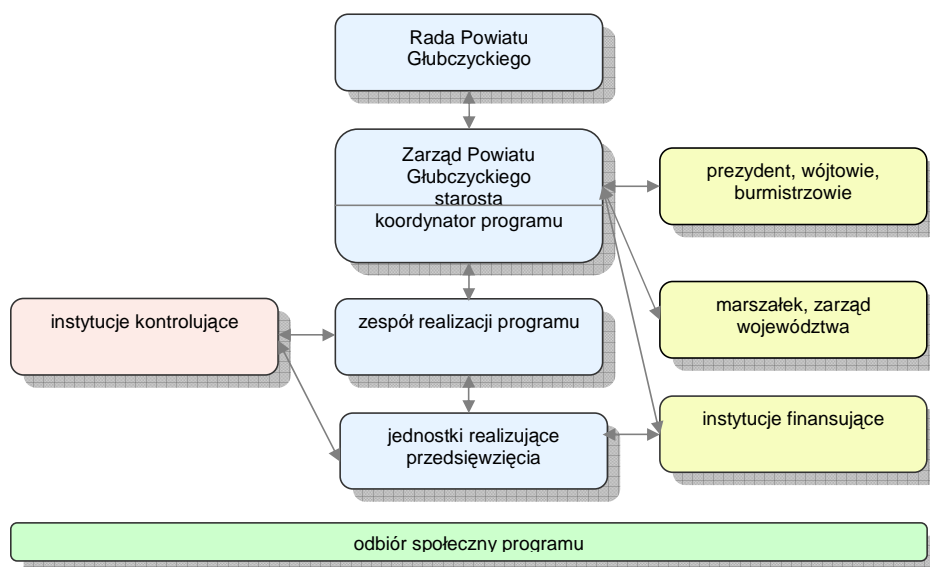
Z punktu widzenia pełnionej roli, uczestników realizacji programu można podzielić na cztery grupy:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem (samorządy),
- podmioty realizujące poszczególne zadania (oprócz wymienionych powyżej, także podmioty gospodarcze, stowarzyszenia, instytucje finansujące, itp.),
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu (zarząd powiatu oraz zarząd województwa we współpracy z wojewodą),
- społeczność powiatu – odbiorcy Programu.

Głównym odpowiedzialnym za realizację powiatowego programu ochrony środowiska jest Starosta. Starosta sporządza co 2 lata raporty z wykonania programu, które przedstawia Radzie Powiatu Głubczyckiego. Starosta może wyznaczyć także koordynatora wdrażania programu, którego zadaniem jest ścisła współpraca ze starostą i Radą Powiatu Głubczyckiego w zakresie wdrażania programu oraz przedstawianie im okresowych sprawozdań z realizacji programu. Bezpośrednim wdrażaniem programu zajmują się odpowiednie struktury administracyjne powiatu oraz jednostki realizujące przedsięwzięcia.

W celu realizacji programu organ wykonawczy powiatu Zarząd Powiatu Głubczyckiego współpracuje z organami administracji rządowej i samorządowej szczebla wojewódzkiego oraz samorządami gminnymi, podmiotami gospodarczymi i społecznością lokalną.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Rysunek 33 Schemat zarządzania programem ochrony środowiska (źródło Aktualizacja programu ochrony środowiska głubczyckiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2014)

Tabela 35 Najważniejsze działania w ramach zarządzania środowiskiem

Lp.	Zagadnienie	Główne działania w latach 2012-2015	Instytucje uczestniczące
1.	wdrażanie programu ochrony środowiska	raporty z realizacji programu (2x, 2014 i 2016)	zarząd powiatu, samorządy gminne, inne jednostki wdrażające program
		wspieranie finansowe samorządów, zakładów, instytucji, organizacji wdrażających program	WFOŚiGW, fundusze celowe, fundusze UE

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

2.	edukacja ekologiczna, komunikacja ze społeczeństwem, system informacji o środowisku	<p>rozwój różnorodnych form edukacji ekologicznej w oparciu o instytucje zajmujące się tym zagadnieniem,</p> <p>realizacja zapisów ustawy dot. dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie,</p> <p>większe wykorzystanie mediów (prasa, telewizja, internet) w celach informowania społeczeństwa o podejmowanych i planowanych działaniach z zakresu ochrony środowiska, w tym realizacji programów</p>	<p>zarząd powiatu, prezydent, wójtowie, burmistrzowie, zarząd województwa, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, organizacje pozarządowe</p>
3.	systemy zarządzania środowiskiem	wspieranie i promowanie zakładów / instytucji wdrażających system zarządzania środowiskiem	<p>zarząd powiatu, wojewoda fundusze celowe</p>
4.	monitoring stanu środowiska	zgodnie z wymaganiami ustawowymi Informacje o stanie środowiska w powiecie	<p>Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej, marszałek, zarząd powiatu</p>

11.3 Sprawozdawczość z realizacji programu

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2008 nr 199 poz. 1227) z wykonania programu Zarząd Powiatu sporządza, co 2 lata raporty, które przedstawia Radzie Powiatu. Dla niniejszego Programu raport powinien być sporządzony w I kwartale 2014r. i 2016r.

11.4 Monitorowanie i ocena realizacji Programu

Wymagane ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001r. (Dz.U. 2008 nr 199 poz. 1227) raporty, sporządzane co 2 lata przez Zarząd Powiatu mają na celu kontrolę i ocenę stopnia realizacji zadań i założonych celów. Będą się one opierać na określonym w niniejszym rozdziale zakresie i wskaźnikach powszechnie dostępnych w systemie monitoringu środowiska i danych urzędu statystycznego.

11.4.1. Monitoring środowiska

Badanie stanu środowiska realizowane jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, który stanowi system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Sieci regionalne, wojewódzkie, za które odpowiada Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska są koordynowane przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i mają za zadanie udokumentowanie zmian zachodzących w środowisku w danym regionie (województwie/powiecie/ gminie).

Pomiary monitoringowe w województwie opolskim wykonywane są przede wszystkim w ramach działalności WSSE i WIOŚ. Opracowane wyniki pomiarów oraz inne dane statystyczne dotyczące ochrony środowiska publikowane są w dwóch podstawowych opracowaniach:

- „Stan środowiska w województwie opolskim w roku ...” IOŚ WIOŚ, Opole
- „Ochrona środowiska w województwie opolskim w latach” GUS, Warszawa

11.4.2. Zakres monitoringu i wskaźniki wdrażania Programu

Mając na uwadze spełnienie wymagań zapisanych w ustawie Prawo ochrony środowiska, a dotyczących raportowania należy zdefiniować zakres i sposób oceny realizacji Programu.

Zakres monitoringu wdrażania Programu powinien obejmować:

- ocenę i zakres wykonania zadań ujętych w harmonogramie realizacji przedsięwzięć programu,
- ocenę i stopień wykonania działań realizujących główne cele na lata 2012-2015,
- stopień realizacji przyjętych celów średniookresowych (do roku 2019),
- rozbieżności między przyjętymi celami, działaniami i zadaniami, a stopniem ich wykonania,
- przyczyny nie wykonania założonych zadań, działań i celów.

Podstawą właściwego systemu oceny realizacji Programu jest system sprawozdawczości oparty na odpowiednio dobranych wskaźnikach stanu środowiska. Przy określaniu wskaźników przyjęto, w przeważającej większości przypadków, jako stan wyjściowy dane na 31 XII 2010 roku.

Poniższa tabela zawiera najistotniejsze wskaźniki mówiące o efektywności realizacji celów programu ochrony środowiska powiatu głubczyckiego. Lista ta nie jest ostateczna, może być weryfikowana w trakcie realizacji Programu, a także powinna być zweryfikowana przy aktualizacji i sporządzaniu nowego Programu za 4 lata.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Tabela 36 Wskaźniki efektywności realizacji celów programu ochrony środowiska powiatu głubczyckiego

Lp.	Wskaźniki	Stan wyjściowy (na 31 XII 2010 r.)
Ochrona przyrody i krajobrazu		
1.	Powierzchnia prawnie chroniona - ogółem	8415,5 ha
2.	Obszary NATURA 2000	1. Góry Opawskie, 2. Rozumicki Las.
3.	Rezerwaty	93,4 ha 1. Rezerwat przyrody „Góra Gipsowa” 2. Rezerwat przyrody „Rozumice”
4.	Parki krajobrazowe	brak
5.	Obszary chronionego krajobrazu	8322,1 ha 1. „Las Głubczycki” 2. „Wronin-Maciowakrze” 3. „Mokre-Lewice”
6.	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	brak
7.	Użytki ekologiczne	1 ha
Lasy		
8.	Lesistość powiatu	4297,4 ha (6,3 %)
Gleby		
9.	Grunty zdewastowane i zdegradowane	57 ha - w tym zdegradowane 57 ha - brak gruntów zdewastowanych
10	Ekologiczne gospodarstwa rolne posiadające	2 o łącznej powierzchni 104 ha (58 ha i 46ha) – po zakończonym okresie konwersji

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Lp.	Wskaźniki	Stan wyjściowy (na 31 XII 2010 r.)
	certyfiakat	
Jakość wód podziemnych i powierzchniowych		
11.	Jakość wód podziemnych	<p>wody zadowalającej jakości – odpowiadające III klasie czystości:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 365-Stara Kuźnia-2, • 1056-Stara Kuźnia-p, • 2672-Dziećmarów, • 2700-Bliszczyce; <p>wody niezadowalającej jakości – odpowiadające IV klasie czystości:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 366-Stara Kuźnia-3, • 1999-Krasne Pole, • 2671-Langowo; <p>wody złej jakości – odpowiadające V klasie czystości:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 622-Boguchwałów, • 1197-Wiechowice;
12.	Jakość wód powierzchniowych	<p>We wszystkich monitorowanych punktach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opawa – punkt kontrolny Opawica-Chomiąza, 4,4 km, • Opawa – punkt kontrolny Opawica-Wiechowice, 41,4 km, • Ostra – punkt kontrolny Ostra-Pilszcz, 6,9 km, • Psina – punkt kontrolny Psina-Raków, 25,9 km, • Troja – punkt kontrolny Troja-Kozłówek, 12,4 km, <p>jakość wód nie spełniała norm rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych – Dz. U. Nr 176, poz. 1455</p>
13.	Długość kanalizacji sanitarnej	<p>Ogółem w powiecie 127,0 km</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Miasto i Gmina Głubczyce – 74,0 km 2. Miasto i Gmina Baborów – 21,8 km 3. Miasto i Gmina Kietrz – 11,8 km 4. Gmina Branice – 19,4 km

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Lp.	Wskaźniki	Stan wyjściowy (na 31 XII 2010 r.)																								
14	Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane	<p>Ścieki przemysłowe odprowadzone 141 dam³/rok</p> <p>Ścieki przemysłowe oczyszczone 141 dam³/rok</p> <p>Ścieki komunalne odprowadzone 1196 dam³/rok</p> <p>Ścieki komunalne oczyszczone 1196 dam³/rok</p>																								
15	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	<p>Ogółem na terenie powiatu: 50,3%</p> <p>W miastach: 80,7%</p>																								
16	Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków	49,1 % ludności ogółem																								
17	Długość sieci wodociągowej	<p>Ogółem w powiecie 367,2 km</p> <p>1. Miasto i Gmina Głubczyce - 159,3 km</p> <p>2. Miasto i Gmina Baborów – 45,3 km</p> <p>3. Miasto i Gmina Kietrz – 93,3 km</p> <p>4. Gmina Branice – 69,3 km</p>																								
Ochrona powietrza atmosferycznego																										
18.	Klasyfikacja poziomu stężeń zanieczyszczeń powietrza dla powiatu głubczyckiego (zaliczanego do strefy opolskiej)	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>SO₂</th> <th>NO₂</th> <th>CO</th> <th>C₆H₆</th> <th>O₃</th> <th>PM10</th> <th>Pb</th> <th>As</th> <th>Cd</th> <th>Ni</th> <th>B(a)P</th> <th>PM2,5</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A</td> <td>A</td> <td>A</td> <td>C</td> <td>C</td> <td>C</td> <td>A</td> <td>A</td> <td>A</td> <td>A</td> <td>C</td> <td>C</td> </tr> </tbody> </table> <p>gdzie:</p> <p>klasa A - poziom stężeń nie przekracza wartości dopuszczalnej; nie jest wymagane prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza</p> <p>klasa C – poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną/docelową lub wartość dopuszczalną powiększoną o margines tolerancji; należy wówczas określić obszary przekroczeń oraz dążyć do osiągnięcia wartości kryterialnych, niezbędne jest opracowanie programu ochrony powietrza</p> <p>2011rok</p> <p>Przekroczenia notowane w stacjach pomiarowych na terenie Głubczyc dotyczyły stężeń pyłu PM10(wartość średnioroczna (41,9 µg/m³(rok 2011) oraz B(a)P 11,7ng/m³ (rok 2011). Największe przekroczenia notowano w okresie</p>	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5	A	A	A	C	C	C	A	A	A	A	C	C
SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5															
A	A	A	C	C	C	A	A	A	A	C	C															

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Lp.	Wskaźniki	Stan wyjściowy (na 31 XII 2010 r.)
		od października do marca. Powodem przekroczeń było ogrzewanie budynków indywidualnych i wpływ zanieczyszczeń powietrza z poza granic strefy oraz niekorzystne warunki klimatyczno-meteorologiczne
Ochrona przed hałasem		
19.	Wyniki pomiarów hałasu przy drodze krajowej 38 w wyznaczonym punkcie referencyjnym w Głubczycach	1. pora dnia – 70 dB 2. pora nocy – 63 dB Powyżej wartości dopuszczalnych
20	Wyniki pomiarów hałasu przy drodze wojewódzkiej wyznaczonych punktach referencyjnych w Głubczyce-Sady i Branicach	Punkt referencyjny w Głubczyce-Sady (droga 416): 1. pora dnia – 60 dB 2. pora nocy – 55 dB W porze nocy powyżej wartości dopuszczalnych Punkt referencyjny w Branicach (droga 419): 1. pora dnia – 55 dB 2. pora nocy – 44 dB Poniżej wartości dopuszczalnych
Gospodarka odpadami		
21.	Ilość wytworzonych odpadów komunalnych	10 681,4 Mg/rok
21.	Odpady komunalne podlegające odzyskowi	375,53 Mg/rok
23.	Odpady komunalne unieszkodliwione	10 305,87 Mg/rok
24.	Odpady wytworzone w ciągu roku - z wyłączeniem odpadów komunalnych	11800 Mg/rok
25.	Odpady wytworzone w ciągu roku i poddane odzyskowi - z wyłączeniem odpadów	11800 Mg/rok

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Lp.	Wskaźniki	Stan wyjściowy (na 31 XII 2010 r.)
	komunalnych	
Energia odnawialna		
26.	Udział energii odnawialnej w całkowitym zużyciu energii pierwotnej - ogółem	b.d.
27.	Łączna moc zainstalowana elektrowni wodnych w powiecie głubczyckim	0,19 MW
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej		
28.	Nakłady na ochronę środowiska ogółem	23 576,3 tys zł
29	Nakłady na gospodarkę wodną ogółem	826,1 tys zł

12. ASPEKTY FINANSOWE REALIZACJI PROGRAMU

Wdrażanie Powiatowego Programu Ochrony Środowiska wiąże się z poniesieniem znacznych nakładów finansowych, dlatego też niezbędne jest funkcjonowanie sprawnego systemu finansowania przedsięwzięć. Środki finansowe na realizację programu w powiecie głubczyckim będą pochodziły:

- z budżetu państwa,
- z funduszy ekologicznych – kredyty i dotacje z funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej i innych funduszy ekologicznych oraz pomoc publiczna na ochronę środowiska w postaci preferencyjnych pożyczek i kredytów, dotacji, odroczeń, rozłożenia na raty i umorzeń płatności wobec budżetu państwa, zwolnień i ulg podatkowych,
- z funduszy UE – przede wszystkim dotacje z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (w ramach RPO WO 2007-2013), Funduszu Spójności (PO Infrastruktura i Środowisko) oraz EFRROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW 2007-2013),
- z budżetów samorządów (wojewódzkiego, powiatowego i gminnego),
- ze środków własnych przedsiębiorstw i inwestorów prywatnych.

Największy udział w finansowaniu przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska będą miały podmioty gospodarcze, które będą realizowały inwestycje ekologiczne ze środków własnych i kredytów bankowych oraz w mniejszej części z funduszy ochrony środowiska i UE. Inwestycje Komunalne realizowane przez samorzady lokalne szczebla powiatowego i gminnego będą współfinansowane w dużej części z funduszy ekologicznych i UE.

W okresie wdrażania niniejszego Programu Ochrony Środowiska przewiduje się możliwość większego niż dotychczas wykorzystania środków UE przeznaczonych w szczególności na realizację inwestycji związanych z infrastrukturą techniczną, energią odnawialną i efektywnością energetyczną, rozwojem obszarów wiejskich oraz turystyką i edukacją ekologiczną.

Kalkulacja kosztów realizacji Programu na podstawie danych ujętych w harmonogramie realizacji przedsięwzięć przewidzianych lub planowanych do realizacji dotyczy okresu bezpośredniego jego wdrażania, tj. od 2012 do 2015. Nie oszacowano kosztów na lata 2016-2019 ponieważ zarówno lista przedsięwzięć, jak i przede wszystkim ich koszty byłyby obciążone zbyt dużym błędem. Przedstawiona kalkulacja kosztów jest w dużej mierze szacunkowa i może być zaniżona z powodu niekompletnych danych w wielu dziedzinach wdrażania Programu.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

Należy zauważyć także, że program ochrony środowiska powiatu głubczyckiego nie ma formuły zamkniętej, a to znaczy, że można go aktualizować i uzupełniać w nim dane dotyczące finansowania poszczególnych przedsięwzięć.

Zgodnie z polityką ekologiczną województwa i programem wykonawczym oszacowano i podsumowano koszty realizacji Programu w powiecie głubczyckim dla poszczególnych dziedzin.

Szacunek kosztów opracowano przede wszystkim w oparciu o dane:

- zgłoszone przez prowadzące działalność na terenie powiatu głubczyckiego zakłady przemysłowe i gospodarstwa rolne,
- zgłoszone przez instytucje i organizacje,
- zgłoszone przez starostę i jego służb zespolone,
- zgłoszone przez lokalne samorządowe jednostki organizacyjne,
- proponowane do finansowania ze środków UE (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (w ramach RPO WO 2007-2013), Fundusz Spójności (PO Infrastruktura i Środowisko) oraz EFRROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW 2007-2013)),
- zadania zgłoszone do dofinansowania z WFOŚiGW.

W szacunkach rozrózniono także zadania inwestycyjne od pozainwestycyjnych.

Tabela 37 Szacunkowe, sumaryczne koszty realizacji Programu na lata 2012-2015

L.p.	Dziedzina	Koszty w latach 2012-2015 [PLN], w tym:		
		pozainwestycyjne	inwestycyjne	razem
1.	Ochrona przyrody i krajobrazu	181 000	68 950	249 950
2.	Ochrona zasobów kopalin i rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	b.d.	b.d.	b.d.
3.	Ochrona powierzchni ziemi	50 000	50 000	100 000
4.	Wykorzystanie energii odnawialnej	50 000	27 500 000	27 550 000
5.	Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód podziemnych i powierzchniowych	70 000	2 000 000	2 070 000

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

6.	Ochrona powietrza i przeciwdziałanie zmianom klimatu	225 000	4 000 000	4 225 000
7.	Ochrona przed hałasem	238 000	2 800 000	3 038 000
8.	Edukacja ekologiczna	20 000	-	20 000
9.	Monitoring środowiska	90 000	-	90 000
SUMA		924 000	36 418 950	37 342 950

13. LITERATURA

1. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009– 2012 z perspektywą do roku 2016. – Warszawa, 2008 rok,
2. Program Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019,
3. Ocena jakości powietrza w województwie opolskim za rok 2011, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu,
4. Ocena jakości wód powierzchniowych i podziemnych w województwie opolskim w 2010 roku , Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu, Opole sierpień 2011
5. Stan środowiska w województwie opolskim w roku 2010, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu,
6. Program Ochrony Środowiska Gminy Baborów na lata 2009-2012 z perspektywą na lata 2013-2016.
7. Program Ochrony Środowiska Gminy Głubczyce na lata 2009-2012 z perspektywą na lata 2013-2016.
8. Program Ochrony Środowiska Gminy Kietrz na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014- 2017.
9. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Branice na lata 2009-2012 z perspektywą na lata 2015.
10. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Głubczyckiego na lata 2008 – 2011 z perspektywą na lata 2012 -2015
11. Możliwości wykorzystania energii wiatru do wytwarzania energii elektrycznej w województwie opolskim, Głodek Ewa Prace Instytutu Szkła, Ceramiki, Materiałów Ogniotrwałych i Budowlanych nr 2, Wydawnictwo Instytut Śląski, Opole 2008.
12. Odnawialne Źródła Energii w województwie opolskim, Ewa Głodek, Wojciech Kalinowski, Wydawnictwo Instytut Śląski, Opole 2011
13. Ochrona Gleb i Wód, Irena Duer, Biblioteczka Programu Rolnośrodowiskowego 2007-2013, Warszawa 2009 r.
14. Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Rudy Raciborskie na okres od 1 stycznia 2006 r. do 31 grudnia 2015 r., Brzeg 2006 r.
15. Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Prudnik na okres od 1 stycznia 2008 do 31 grudnia 2017 r., Brzeg 2010 r.
16. Ochrona środowiska w województwie opolskim w latach 2009-2010, Urząd Statystyczny w Opolu, grudzień 2011

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
POWIATU GŁUBCZYCKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO 2019 ROKU**

17. Województwo opolskie 2011 – podregiony, powiaty, gminy, Urząd Statystyczny w Opolu, Opole 2011
18. Powiat Głubczycki – Statystyczne vademecum samorządowca 2011, Urząd Statystyczny w Opolu
19. Rocznik statystyczny województwa opolskiego 2011, Urząd Statystyczny w Opolu, Opole 2011
20. Sprawozdanie z realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Głubczyckiego za lata 2009 – 2010
21. Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Głubczyckiego za lata 2010 – 2011
22. Program budowy zbiorników małej retencji w województwie opolskim.
23. Baza danych Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych o producentach w rolnictwie ekologicznym.
24. www.katowice.lasy.gov.pl
25. www.umwo.opole.pl
26. www.bip.powiatglubczycki.pl
27. www.powiatglubczycki.pl
28. www.pgi.gov.pl
29. www.mos.gov.pl
30. www.opole.pios.gov.pl
31. www.glubczyce.pl
32. www.stat.gov.pl/gus
33. www.stat.gov.pl/bdl
34. www.oze.opole.pl

Strona 80: [1] Usunięto		IMPiŚ	2012-11-22 12:13:00
ochrona i zachowanie różnorodności biologicznej		Nadleśnictwa, gminy	
Strona 80: [2] Usunięto		IMPiŚ	2012-11-22 11:59:00
Ochrona indywidualna sadzonek drzew		Nadleśnictwa	
Strona 103: [3] Usunięto		IMPiŚ	2012-11-22 12:41:00
kontynuacja remontów regulacji rzek: Psina i Troja		RZGW Gliwice, WZMiUW Opole, Gminy	
bieżąca konserwacja rzek i cieków		RZGW Gliwice, RZGW Wrocław, WZMiUW Opole, Gminy	
Strona 103: [4] Usunięto		IMPiŚ	2012-11-22 12:41:00
przystosowanie terenów międzywala do szybkiego reagowania w przypadku powodzi (wycinanie lasów i zarośli łągowych, odnowa użytków zielonych, konserwacja rowów melioracyjnych		RZGW Gliwice, RZGW Wrocław, Gminy	